اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه ● ۲۸ فروردین ۱۴۰۳ ● ۷ شوال ۱۴۴۵ ● ۱۶ آوریل ۲۰۲۴ ● سال هفتم ● شماره ۱۲۸۵ ● ۸صفحه ● قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

اهمیت مشارکت جوامع محلی در پروژه‌های معدنی

پروژه‌های معدنی به دلیل نگرانی در مورد خطرات زیست‌محیطی و سایر اثراتی که ممکن است وجود داشته باشد، اغلب با مخالفت جوامع محلی‌ای مواجه می‌شود که در نزدیکی و اطراف سایت‌های معدن زندگی می کنند.به‌منظور کاهش این نگرانی‌ها که اغلب بجاست، شرکت‌های معدن باید با جوامع محلی در ارتباط باشند تا اعتماد ایجاد کرده و این اطمینان را حاصل کنند...

۲

صادرات صنعت سیمان به ۲۵ کشور دنیا

بر اساس گفته دبیر انجمن کارفرمایی صنعت سیمان اکنون سیمان این کشور به ۲۵ کشور دنیا از جمله عراق، کویت، افغانستان پاکستان و سوریه صادر می‌شود.

طبق گفته «علی‌اکبر الوندیان» در ۹ ماه سال ۱۴۰۲، ۱۰.۵ میلیون تن سیمان و در سال ۱۴۰۱ بر اساس آمارها، ۱۳ میلیون تن سیمان صادر شده که این آمار نشانگر رشد ۱۲ درصدی است.

۴

«روزگار معدن» معضل اضافه‌برداشت از معادن را بررسی کرد:

حلقه مفقوده معادن

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

تجارت مطمئن و سودآور

۲

پذیرش مشکلات شرط اصلی بهبود

۴

منابع انسانی مهمترین دارایی هر سازمان

۶

افزایش میزان تولید، ارتباطی با صادرات ندارد

۷

راه‌های بازار سهام در ۱۴۰۳

۸

تیترهای روز

نبود بستری امن برای سرمایه‌گذاری

۲

شرایط اسفبار تولیدکنندگان آلومینیوم در کشور

۴

نقش آفرینی نفت در اقتصاد

۷

بسم الله الرحمن الرحیم

قَتَلَهُم وَما رَمَیتَ إِذ رَمَیتَ وَلـٰكِنَّ اللَّهَ رَمی

بار دیگر اقتدار جمهوری اسلامی ایران در دفاع از حریم خود به جهانیان به ویژه رژیم صهیونیستی ثابت شد. دلاوران نیروهای مسلح به رژیم منحوس و کودک‌کش صهیونیستی یادآور شدند، به فرمایش مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) دوران بزن در رو تمام شده و سیلی محکمی در انتظار کسانی است که مواضع ایران اسلامی را در جای‌جای جهان مورد هجمه قرار دهند.

کارکنان شرکت فولاد خوزستان که همواره به سان سربازان عرصه جنگ اقتصادی شبانه‌روزی بیدار و هوشیار بودند و هستند، ضمن قدردانی از نیروهای مسلح کشور که در دفاع از حریم ایران اسلامی و در پاسخ به حمله وحشیانه رژیم اشغالگر قدس جمعی از مستشاران کشورمان در سوریه را به شهادت رساندند، عملیات گسترده‌ای به مواضع آنها آغاز کرده و با صدایی بلند و رسا اعلام می‌دارد برای جانفشانی و پشتیبانی از سلحشوران وطن آماده هستند.

دشمنان قسم خورده‌ی جمهوری اسلامی ایران بدانند و آگاه باشند، ایران حرم است و دفاع از آن وظیفه‌ی هر ایرانی است.

کارکنان گروه فولاد خوزستان

آگهی تمدید مهلت استفاده از حق‌تقدم افزایش سرمایه

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

ثبت‌شده به شماره ۱۲۹۲۶۶ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۷۲۶۱۵۰

پیرو آگهی پذیره‌نویسی افزایش سرمایه **شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی‌عام)** منتشره در روزنامه صمت مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۲ مبنی بر اعلام مهلت پذیره‌نویسی تا تاریخ **۱۴۰۳/۰۲/۰۱**، بدینوسیله به اطلاع می‌رساند نظر به درخواست سهامداران محترم و به‌منظور تامین حقوق ایشان و به استناد مجوز شماره ۰۲۴/۱۰۸۹۶۴۴-۱۷۵ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۵ سازمان بورس و اوراق بهادار، مهلت استفاده از حق‌تقدم خرید سهام شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام) به‌شماره ثبت ۱۲۹۲۶۶ به مدت **۱۰ روز** تا تاریخ **۱۴۰۳/۰۲/۱۱** تمدید می‌گردد.

هیات‌مدیره شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

روزگار معدن
سه شنبه
• ۲۸ فروردین ۱۴۰۳ • ۷ شوال ۱۴۴۵ • ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۲۸۵

یادداشت

تجارت مطمئن و سودآور

علی سلگی
کارشناس و فعال حوزه معدن

هیات‌وزیران سال گذشته و در ادامه تصویب آیین‌نامه‌های حمایت از تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین دستگاه‌های اجرایی، آیین‌نامه حمایت از تولید دانش‌بنیان و اشتغال‌آفرین در حوزه‌های مرتبط با وزارت صنعت، معدن و تجارت را به‌تصویب رساند.

از جمله اهداف آیین‌نامه یادشده، به موارد زیر اشاره شده است. ارتقای تولید دانش‌بنیان در بنگاه‌های تولیدی و کسب‌وکارهای صنعتی ـ معدنی، تحقق همپایی در فناوری‌های پیشران حوزه صنعت، معدن و تجارت، کمک به رفع مسائل راهبردی کشور از طریق فناوری و نوآوری، پیش‌بینی و بازارسازی محصولات صنعتی، مدیریت و راهبری ابزارهای تامین مالی تحقیق و توسعه و توسعه فناوری ویژه بنگاه‌های صنعتی ـ معدنی، استفاده از دانش و فناوری‌های روز جهانی و همچنین، اتصال محصولات فناورانه داخلی به بازارهای جهانی و قرار گرفتن در زنجیره‌های بین‌المللی و افزایش حجم بازار تولیدات و توسعه صادرات، است.

آنچه باید در راستای توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان در نظر داشت، این است که دانش فنی حوزه معدن در ایران از سطح قابل‌قبولی برخوردار است و اگر سیاست‌گذاری‌های درستی در این زمینه وجود داشته باشد و شرکت‌هایی که خدمات فنی در حوزه معدن ارائه می‌دهند، موردحمایت قرار گیرند، به‌طورقطع می‌توانیم یکی از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی به دیگر کشورها باشیم. خوشبختانه در حال حاضر ما مشکلی در زمینه تامین ابزارآلات نداریم و بسیاری از آنها در ایران ساخته می‌شوند. آنچه حوزه معدن ما از آن رنج می‌برد، مشکل مدیریتی است. در حالی که بسیاری از کشورهایی که روابط خوب و دوستانه‌ای با کشور ما دارند، از منابع‌طبیعی غنی و ارزشمندی برخوردار هستند، اما در زمینه دانش فنی ضعف‌های جدی دارند. این کشورها می‌توانند مشتریان بالقوه توان متخصصان و دانش‌آموختگان ما باشند.اما پیش از آنکه اقدام مستقیمی در این زمینه انجام گیرد، لازم است دولت پا پیش گذارد، سرمایه‌گذاری جدی انجام دهد، مقدمات کار را ایجاد کند و تسهیلات لازم را فراهم آورد.مشکل بزرگی که در حال حاضر وجود دارد، این است که ما در کشورهای دیگر و مارکت جهانی حضور نداریم و دانش و توان ما شناخته‌شده نیست. برای مثال، یک شرکت دانش‌بنیان را در نظر بگیرید که بتواند خدمات مختلف فنی ـ مهندسی ارائه دهد و از دانش خود استفاده کند و نقش مشاور را در پروژه‌های برون‌مرزی برعهده بگیرد. اگر این شرکت برای مثال بخواهد در کشور عراق حضور یابد و فعالیت کند، با شرایط اقتصادی و سیاسی موجود به‌تنهایی توان و امکان این کار را دارد؟ پاسخ منفی است. از قدم اول که اخذ ویزا است با مشکل و گرفتاری روبه‌رو خواهد شد؛ مانند موضوع تامین هزینه، حمایت داخلی، مشکلات امنیتی و چالش‌هایی مانند آن. دیگر توانی باقی نمی‌ماند تا این مجموعه بتواند با رقیبی که برای مثال از ترکیه می‌آید و هم از حمایت کشورش برخوردار است و هم ضمانت، امتیاز و مشوق‌های متعددی دریافت کرده، رقابت کند.بنابراین تردیدی نیست که هیچ شرکتی، چه صنعتی باشد و چه معدنی یا دانش‌بنیان، بدون استفاده از سازکارهای حمایتی نمی‌تواند پا در این میدان بگذارد و چنین ریسکی را تقبل کند.به‌نظر می‌رسد مشکل مدیریتی در این میان مانع برخورداری از توان فنی و دانش تئوری وجود دارد و به‌گمان من، مشکلات مدیریتی جدا از مشکلات و چالش‌های قانونی نیست، زیرا قوانین ابزار مدیریت است. وقتی گفته می‌شود مشکل اصلی کشور ما چالش‌های مدیریتی است، به این معنا است که با مجموعه‌ای از کم‌وکاستی‌ها و چالش‌های نرم‌افزاری دست به گریبان هستیم که راه را برای استفاده از فرصت‌ها سد کرده است. از بخشنامه و قوانین گرفته تا نگاه مدیران و سیاست‌های کلی که برای یک حوزه تعریف شده است و آگاهی یا ناآگاهی مدیران، همه و همه در این حوزه مداخله دارند و حلقه‌ای از زنجیره ناکارآمدی هستند.خلاصه اینکه، مجموعه‌ای از قوانین و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های معیوب و ناکارآمد دست به‌دست هم داده‌اند و اجازه عرض‌اندام به شرکت‌های دانش‌بنیان را نمی‌دهند تا خدمات لازم را به کشورهای جهان به‌ویژه همسایگان منطقه‌ای ارائه دهند.ارائه خدمات یکی از سودآورترین حوزه‌ها برای کشورهای صاحب دانش است. به‌عنوان‌مثال، بخش بزرگی از درآمدهای ملی کشوری مانند هندوستان از طریق ارائه خدمات نرم‌افزاری حاصل می‌شود. بنابراین، تجارت توانایی علمی و خدمات فنی و مهندسی کارشناسان کشور ما هم روشی بسیار مطمئن و سودآور برای کسب درآمد پایدار به‌شمار می‌رود، اما برای دستیابی به این مهم و برخورداری از ثمره رشد دانش فنی و مهندسی نیازمند آن هستیم که تدابیری کلان اندیشیده شود.

در حال حاضر بسیاری از شرکت‌های نرم‌افزاری و دانش‌بنیان در کشور وجود دارند که خدمات متنوعی به بزرگ‌ترین هلدینگ‌های داخلی ارائه می‌دهند، اما متاسفانه جای آنها در بازار بین‌المللی خالی است، زیرا یا در دنیا شناخته‌شده نیستند و حضوری ندارند یا در موارد معدود، راه خود را با اتکا به توان شخصی باز کرده‌اند و وجهه عمومی و ملی ندارند.به این منظور، لازم است تسهیلات حمایتی، تشویقی برای این شرکت‌ها در نظر گرفته شود و از معافیت‌هایی برخوردار شوند تا توان بالقوه آنها به فعل درآید و فرصتی برای ارائه خدمات در عرصه بین‌المللی پیدا کنند.

اهمیت مشارکت جوامع محلی در پروژه‌های معدنی

پروژه‌های معدنی به دلیل نگرانی در مورد خطرات زیست‌محیطی و سایر اثراتی که ممکن است وجود داشته باشد، اغلب با مخالفت جوامع محلی‌ای مواجه می‌شود که در نزدیکی و اطراف سایت‌های معدن زندگی می کنند.به‌منظور کاهش این نگرانی‌ها که اغلب بجاست، شرکت‌های معدن باید با جوامع محلی در ارتباط باشند تا اعتماد ایجاد کرده و این اطمینان را حاصل کنند که پروژه‌های معدنی به شیوه‌ای مسوولانه و پایدار ساخته و اجرا می‌شوند.مشارکت جوامع محلی به‌سادگی به معنای گفت‌وگو، مشاوره و همکاری عمومی بین شرکت‌های معدنی و جوامع محلی است که در نزدیکی سایت‌های معدن زندگی می‌کنند.این مشارکت شرکت‌های معدنی را قادر می‌سازد تا نگرانی‌ها و انتظارات جوامع را درک کرده، اثرات بالقوه پروژه‌های معدنی را شناسایی کنند و استراتژی‌هایی را برای رسیدگی به آنها توسعه دهند. برخی از متخصصان پیشنهاد می‌کنند که به جای ارتباط با گروهی بزرگ، روی افراد تمرکز کنید. شرکت‌های معدنی می‌توانند با نمایندگانی از جوامع محلی ارتباط برقرار کنند تا دغدغه‌ها و نگرانی‌های خاص آنها را متوجه شوند. این شیوه اغلب موفق‌تر از ارتباط با تعداد زیادی از افراد جوامع محلی است.مزایای مشارکت جوامع محلی در پروژه‌های معدنییکی از مزایای اصلی مشارکت جامعه در پروژه‌های معدنی، ایجاد اعتماد است. پروژه‌های معدنی ممکن است بر محیط‌زیست، سلامت انسان و حتی ساختارهای اجتماعی جوامع تاثیر بگذارند. با شنیدن دغدغه‌های مردم محلی شرکت‌ها همچنین می‌توانند راه‌حل‌هایی برای نگرانی‌های موجود ایجاد کرده و از مشکلات در آینده اجتناب کنند.این شیوه می‌تواند به شرکت‌های معدنی کمک کند تا وجهه مثبتی از خود ایجاد کرده و روابطی قوی با جوامع محلی برقرار کنند که درازمدت به نفع شرکت، نه فقط در سطح محلی، بلکه در سطح جهانی باشد.اگر این تعامل و ارتباط به‌درستی انجام شود،مشارکت جامعه همچنین فرصت‌هایی را برای جوامع محلی فراهم می‌کند تا در فرآیندهای تصمیم‌گیری مشارکت کنند. از طریق ارتباطات و گفت‌وگوی شفاف، شرکت‌ها می‌توانند فرصت‌هایی را برای آنها فراهم کنند تا نظرات خود را بیان کنند، دانش و تجربیات خود را به اشتراک بگذارند و بر نتایج پروژه‌های معدنی تاثیر بگذارند. اگر مردم محلی احساس کنند که در این فرآیند سهمی دارند، در ارتباطات خود همکاری بیشتری با پروژه‌های معدنی خواهند داشت.علاوه بر این، مشارکت جامعه در پروژه‌های معدنی می‌تواند به ایجاد ارزش مشترک منجر شود. ارزش مشترک مفهومی است که بر اهمیت ایجاد ارزش اقتصادی تاکید می‌کند و در عین حال به مسائل و نگرانی‌های محلی نیز می‌پردازد. جوامع محلی نباید به عنوان مانعی برای صنعت در نظر گرفته شوند، بلکه می‌توانند از راه‌های مختلفی به بخش معدن کمک کنند.

تاثیر تحریم بر معدن بررسی شد:

نبود بستری امن برای سرمایه‌گذاری

گروه خبر

عکس: مهدی کاوه ای

بخش معدن در شرایطی به‌سر می‌برد که از یک‌سو با کاهش تولید به دلیل ممنوعیت واردات ماشین‌آلات روبه‌رو است و از سوی دیگر در حوزه صادرات آنچنان که انتظار می‌رود نتوانسته جایگاه مناسبی را در بازارهای جهانی به دست آورد.

سیاستگذاری‌های داخلی و ضعف ارتباطات ایران با بازارهای جهانی باعث شده که میزان صادرات محصولات معدنی هم چندان قابل‌توجه نباشد، اما مساله مهم این است که چالش‌های پیرامون معدن به این موارد محدود نمی‌شود و کلان‌تر از این حرف‌هاست. یکی از مهم‌ترین موانع در این عرصه ریسک سرمایه‌گذاری است تا جایی که کارشناسان به دلیل بالا بودن ریسک این بخش دیگر توصیه نمی‌کنند که کسی در این حوزه ورود کند؛ مساله‌ای که باعث شده سرمایه‌گذاران معدنی کشور فرار را بر قرار ترجیح داده و به دنبال توسعه سرمایه خود در کشورهای اطراف باشند.

معدنکار سرمایه‌گذاری بلندمدت می‌کند و اینطور نیست که ظرف مدت کوتاهی به سود برسد، اما نبود بستر امن سرمایه‌گذاری باعث شده این حوزه با چالش جدی مواجه شود. به باور کارشناسان امروز ایران در شرایطی قرار دارد که قابل مقایسه با همین کشورهای اطراف از جمله عربستان هم نیست. در حالی که ما به دنبال رشد۱۳درصدی در بخش معدن هستیم اما این کشور به درآمد ۱/۲هزار میلیارد دلاری فکر می‌کند و توانسته تاکنون ۱۰۰میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی و ۴۵۰میلیارد دلار سرمایه داخلی جذب کند.

این در حالی است که با بررسی سیاست‌ها ملاحظه می‌کنیم زمانی که عربستان نیازمند فولاد ایران بود، تنش‌های سیاسی مانع ورود ما به این بازار شد و آن را به راحتی از دست دادیم. از طرفی شرایط غیرمنطقی سیاست‌ها نوعی بی‌برنامگی را نشان می‌دهد. به طور مثال وضع عوارض صادراتی تا جایی پیش رفت که با وجود اینکه دولت متوجه این موضوع شد و به دنبال اصلاح آن رفت اما برخی نهادها مانع‌تراشی کردند.

از جمله آنها می‌توان به سازمان برنامه‌وبودجه اشاره کرد که به دلیل کسری بودجه دولت در پایان سال گذشته، درخواست کرد این مصوبه بدون اصلاح، اجرایی شود تا بتواند پول بیشتری از جیب فعالان و تولیدکنندگان فولادی وارد خزانه دولت کند. این در حالی است که به دلیل تحریم‌ها، صنعت فولاد کشور در رقابت با سایر کشورها مجبور شد محصولات خود را حدود ۱۵ تا ۲۰درصد کمتر از قیمت جهانی صادر کند.

در این خصوص یک استاد دانشگاه با بیان اینکه با تصمیمات لحظه‌ای و دستوری ریسک سرمایه‌گذاری در بخش معدن را بالا برده‌اند، گفت: علاوه‌بر تحریم‌های خارجی از خودتحریمی نیز لطمه می‌خوریم.

محمدحسین بصیری درخصوص میزان سرمایه‌گذاری در بخش معدن ایران اظهار داشت: آنقدر که شایسته است به این بخش بها نمی‌دهند چون سرمایه‌گذاری را اصولا بخش دولتی و خصولتی می‌خواهند انجام بدهند و بقیه بخش‌های کوچک‌تر متاسفانه محلی از اعراب نیستند.

او در خصوص وضعیت حاکم بر بخش معدن کشور گفت: تحریم همه بخش‌های کشور را تحت تاثیر قرار داده و بخش معدن هم از این حوزه مستثنا نیست. از آنجایی که بسیاری از تجهیزات معدنی ما از تکنولوژی اروپایی و آمریکایی بهره‌مند هستند در نتیجه تحریم‌ها باعث شده روی بخش معدن نیز فشار بیاید. بصیری به طور مثال گفت: متاسفانه بحث تهیه تجهیزات بخش معدن چالش‌ساز است به طوری که قیمت یک لاستیک دامپتراک نزدیک به ۴۰۰میلیون تومان است!

▣ تاثیر تصمیمات لحظه‌ای بر معدن

این استاد دانشگاه با اشاره به افزایش ریسک سرمایه‌گذاری در حوزه معدن خاطرنشان کرد: مساله بعدی این است که متاسفانه با تصمیمات لحظه‌ای و دستوری ریسک سرمایه‌گذاری در بخش معدن را بالا برده‌اند. در یک مقطعی بخشنامه می‌دهند تعرفه عوارض صادرات را بالا می‌برند و به این ترتیب به کل صادرات لطمه می‌خورد.

به این خاطر که یک تصمیم پایدار نیست و لحظه‌ای گرفته می‌شود در نتیجه ریسک فعالیت در بخش معدن را بالا می‌برد. به این صورت که ممکن است یک سرمایه‌گذاری که کالایی را صادر می‌کند هیچ اعتمادی نکند و معلوم نیست عوارض صادراتی روز بعد دوبرابر نشود.

بصیری تاکید کرد: اگر ما قوانین پایدار و باثباتی داشته باشیم که فرد بداند تا چند سال آینده چه افزایش‌هایی را در حوزه‌های مختلف از جمله مالیات و حقوق دولتی در پیش خواهد داشت و بتواند برآورد و براساس آن برنامه‌ریزی کند و متعاقبا تولید داشته باشد یا صادرات و واردات داشته باشد، قطعا امور تسهیل‌تر می‌شود اما همان‌طور که گفته شد چون قوانین پایدار نیست این مساله ریسک کار در معدن را بالا برده است.

▣ محدوده‌هایی که بلوکه هستند!

این کارشناس بخش معدن ادامه داد: از سوی دیگر محدوده‌های بسیاری هستند که در بلوکه شرکت‌های خصولتی هستند و یک‌سری هم در بلوکه وزارت صمت. این در شرایطی است که چند سال پیش یک خیز برای آزادسازی این محدوده‌ها برداشته شده مبنی بر اینکه اگر محدوده‌ای مدت زمان طولانی کار نشده آزاد شود تا بقیه بتوانند بگیرند و کار کنند منتها از دست افراد حقیقی گرفتند و به بخش‌های خصولتی دادند و آنها الان بلوکه کرده‌اند!بصیری افزود: اگر کل کشور را بررسی کنید می‌بینید درصد عظیمی از محدوده‌های کشور ثبت شده اما کار نمی‌شود، بنابراین باید یک برنامه‌ای گذاشته شود که حتی به بخش‌های خصولتی هم تذکر داده شود و یک مدت برای آنها مشخص شود که اگر در محدوده‌ای کار نکردند آزاد شود و به افراد دیگری سپرده شود تا کار کنند.

این فعال معدنی همچنین در پاسخ به این سوال که این محدوده‌ها غالبا کدام معادن را شامل می‌شود که بلوکه است، گفت: وقتی می‌گوییم پهنه یعنی یک منطقه با وسعت بسیار زیاد که می‌تواند معادن بسیاری را در خود جای دهد اما با بلوکه شدن امکان بهره‌برداری از بقیه گرفته می‌شود. الان ایران را به پهنه‌های مختلف تقسیم کرده‌اند که واگذار شده است و می‌تواند هر نوع ماده معدنی در آن باشد.

▣ صادرات ضعیف مواد معدنی

این استاد دانشگاهدر خصوص وضعیت فعلی صادرات مواد معدنی نیز گفت: با توجه به اینکه ما جزو FATF نیستیم و تبادلی نمی‌توانیم داشته باشیم بنابراین در مقایسه با کشورهای رقیب و حتی همسایه به عبارتی در صادرات عددی هم نیستیم. مگر اینکه به کشورهای اطراف مانند عراق و افغانستان صادرات داشته باشیم که در حدود محدودی بتوانیم صادرات داشته باشیم. بنابراین تا این مشکلات بزرگی که داریم رفع نشود بالطبع به همه آسیب زده می‌شود.

این فعال بخش معدن همچنین در مورد ممنوعیت واردات ماشین‌آلات و سیاست‌های داخلی برای این حوزه گفت: یکی از پیمانکاران لوازم و قطعات مخصوص دامپتراک را به طریقی با دور زدن تحریم‌ها ظرف ۲ماه خرید اما ۸ماه در گمرک ایران گیر بود. با این استدلال که چون این قطعات ساخت آمریکا است اجازه واردات ندارد؛ این خودتحریمی است.وی ادامه داد: در مقطعی ایران، دانمارک را تحریم کرد در حالی که بسیاری از تجهیزات کارخانجات سیمان ایران دانمارکی هستند، بنابراین در شرایطی که یک‌سری تجهیزات بسیار مهم خریداری کرده بودیم در گمرک ایران مانده بود و اجازه ترخیص نمی‌دادند چون می‌گفتند دانمارک را تحریم کرده‌ایم! این نوع خودتحریمی‌ها جز اینکه به کل بخش معدن لطمه می‌زند پیامد دیگری ندارد.در این خصوص کارشناسان باور دارند که دولتمردان ما معدن را درک نکرده و نشناخته‌اند، در غیر این صورت معادن کشور پتانسیل خوبی دارند و می‌توان به جای نفت به بخش معدن تمرکز کرد و به واسطه پویایی بخش معدن چرخ کلیه صنایع داخلی را چرخاند.

ضعف مدیریت انرژی بر خلاف شعارها

در حالی که ایران پتانسیل مناسبی برای بهره گرفتن از انرژی تجدیدپذیر دارد، اما ما نه‌تنها این عرصه را آماده نکرده‌ایم، بلکه برای تامین گاز و برق هم به دلیل بی‌برنامگی موانعی ایجاد کرده‌ایم؛ موضوعی که باعث شده که فعال معدنی چندین ماه از سال را با کمبود انرژی سپری کند که نتیجه‌اش هم کمبود عرضه و کاهش تولید است. در این خصوص کارشناسان باور دارند دولت به جای اینکه بسترها را آماده کند به حاشیه می‌پردازد. امسال هم روند دولت براساس نامگذاری سال ۱۴۰۳ باید رشد تولید با کمک مردم باشد اما سوال این است که صنایع معدنی چقدر در اختیار بخش خصوصی و چقدر در دست دولت هستند؟! و اینکه همان‌قدری که دست بخش خصوصی است نباید مورد بی‌مهری دولت قرار گیرد. پس روی سخن به مسوولان برمی‌گردد و انتظار می‌رود برای رونق معدنکاری با معدنکاران همراهی لازم را داشته باشند.

در این خصوص عضو خانه صمت استان یزد با اشاره به اینکه نتوانسته‌ایم مساله انرژی را به درستی مدیریت کنیم به جهان‌صنعت گفت: اغلب در کشور شاهد عدم مدیریت صحیح انرژی هستیم و متاسفانه ملاحظه می‌شود که مسوولان نتوانسته‌اند این عرصه را به‌درستی حل‌وفصل کنند، به همین خاطر در آینده روزبه‌روز شرایط بدتر هم می‌شود.

محمدحسین فنایی با بیان اینکه هیچ کجای دنیا گاز را به این صورت استفاده نمی‌کنند، تصریح کرد: باید به جای لوله‌کشی گاز از انرژی تجدیدپذیر استفاده کنند. این در حالی است که مناطق کویری ما پتانسیل لازم را دارند و باید به تدریج لوله‌های گاز حذف شوند. او تاکید کرد: زمانی مطرح می‌شد که اروپا۱۷درصد از انرژی تجدیدپذیر استفاده می‌کند اما ما هنوز روی یک‌درصد مانده‌ایم!

او با اشاره نقش مهم دولت در حل مشکل گاز خاطرنشان کرد: امروز تمام بخش فولاد و معدن به گاز وابسته‌اند و در نتیجه دولت باید راهکاری برای کمبود گاز پیدا کند. این در حالی است که در سال گذشته واحدهای تولیدی معدنی چندین ماه از سال را برق و چند ماه دیگر را گاز نداشتند. به طور مثال اواخر آذرماه بود که یک بخشنامه یک‌شبه صادر شد و اعلام کردند که باید معادل ۵۰درصد کار کرد و در نتیجه برای ۲ماه گاز واحدهای تولیدی قطع شد. با اینکه مدام مطرح می‌شد که این قطعی گاز کوتاه‌مدت است اما در نهایت دیدیم که این روند ۲ماه طول کشید!

▣ حرکت در جهت عکس شعارها

عضو خانه صمت استان یزد با بیان پیامدهای این معضل گفت: کمبود گاز باعث شد که عرضه و تولید هم کاهشی شود که درست برعکس شعار مهار تورم و افزایش تولید بود. این در حالی است که ۸۰درصد گاز به صورت خانگی مصرف می‌شود. متاسفانه گاز برای معدن قطع می‌شود تا مشکل خانگی پیش نیاید و مردم اعتراض نکنند در حالی که بخش تولید ناچار به توقف می‌شود. او تاکید کرد: حالا با توجه به اینکه سال گذشته چنین مشکلاتی را داشتیم در حال حاضر نگران قطعی برق هم طی روزهای آتی هستیم.

فنایی با انتقاد از نحوه سیاستگذاری‌ها خاطرنشان کرد: دولت‌ها به دلیل اتخاذ سیاست‌های غلط ما را با بحران روبه‌رو کرده‌اند. در حالی که گاز به عنوان عنصر اولیه برای بخش فولاد است اما به دلیل سیاست‌های غلط امروز با کمبود در این عرصه روبه‌رو شده ایم. او تاکیدکرد: بنابراین دولت به جای اینکه بسترها را آماده کند به حاشیه‌ها می‌پردازد. امسال شعار دولت رشد تولید با کمک مردم است اما سوال این است که صنایع معدنی چقدر در اختیار بخش خصوصی و چقدر در دست دولت است!

او با انتقاد از نحوه وضع عوارض نیز گفت: بدون اینکه معدنکار در جریان باشد با عوارض صادراتی روبه‌رو شده و نمی‌داند که چکار کند! این در حالی است که عوارض حاشیه سود را صفر می‌کند و با وضع آن اکثر معدنی‌ها و فولادی‌ها ضرر کرده‌اند. این در حالی است که در سه ماهه اخیر ۱۴۰۲ هیچ‌یک از بخش نامه‌ها در جهت کمک به صنایع کوچک نبوده‌اند.

باید بدانیم که فعالان این حوزه آنچنان سرمایه‌ای ندارند که بتوانند با دولتی‌ها رقابت کنند. با اینکه معادن بزرگ این دغدغه را حس نمی‌کنند ولی معدنکار کوچک که فقط کارش معدن است با مشکلات زیادی روبه‌رو می‌شود. فعال معدنی وقتی نتواند آزادانه فعالیت کند و قیمت‌ها افزایش پیدا کنند در نتیجه کوچک‌تر شده و به تدریج دیگر توان ادامه فعالیت ندارد.

▣ بانک‌ها با این همه پول چه می‌کنند؟!

عضو خانه صمت استان یزد با انتقاد از عدم همکاری بانک‌ها با فعالان بخش معدن گفت: متاسفانه بانک‌ها به هیچ‌وجه همکاری نمی‌کنند تا جایی که اعلام کرده‌اند برای سپرده‌گذاری یک‌ساله تا ۳۰درصد بهره می‌دهند و افراد معاف از مالیات می‌شوند. سوال مهم این است که بانک با این پول‌ها چه می‌کند! این در حالی است که بانک به معدنکار کوچک سرمایه ارائه نمی‌دهد و به عبارتی می‌توان گفت که تسهیلات بانکی قفل شده است. سوال مهم این است که چرا بانک‌ها در سرمایه‌گذاری مسکن و برج پیشقدم هستند ولی در حوزه انرژی تجدیدپذیر وارد نمی‌شوند!

او ادامه داد: با توجه به اینکه معدنکار هزینه‌های مختلف از جمله باطله‌برداری، اکتشاف، حمل‌ونقل و... دارد در نتیجه دولت باید برای فعال شدن معادن کشور خود در عمل وارد شود. هزینه‌های اکتشاف، باطله‌برداری و ماشین‌آلات را در اختیار معدنکار بگذارد.فنایی با اشاره به وضعیت دیگر کشورها خاطرنشان کرد: کشورهای دیگر همچون عربستان معادنی در اختیار دارند که برای آن بسترسازی کرده و بهره‌وری را افزایش داده‌اند.

عربستان در آینده‌ای نزدیک با بهره از انرژی تجدیدپذیر می‌تواند در همه رشته‌ها موفق باشد و در این کشور هردوطرف یعنی دولت و معدنکار خیال‌شان راحت است. این در حالی است که در کشور ما وضعیت به این‌گونه نیست.

عضو خانه صمت استان یزد با بیان اینکه در کشور ما در بحث اجرا ضعیف هستیم، ادامه داد: سوال مهم این است که چقدر بسترها را برای توسعه معدنکاری آماده کرده‌ایم؟ جاده‌سازی چقدر صورت گرفته است؟ در حالی که در اقتصاد مقاومتی شفافیت در امور مالی مطرح است اما این بند را عملی نکرده‌ایم.

برای حل این مشکل انتظار می‌رود که به بخش خصوصی برای رونق تولید کمک کرد و دولت یک جلسه با بخش خصوصی برگزار کند و از آنها دعوت کند شفاف با هم صحبت کنند و جوی را به وجود آورند که همه بتوانند راحت حرف دل خود را بزنند. او با اشاره به صدور بی‌وقفه مجوز تولید بدون توجه به رفع موانع نیز گفت: هر کسی می‌خواهد دست به تولید بزند فورا برایش مجوز صادر می‌شود این در حالی است که مجموعه‌های تولیدی دیگر تنها با ۳۰درصد ظرفیت خود کار می‌کنند. بنابراین با توجه به اینکه زیرساخت‌ها آماده نیست چطور می‌توان واحد جدیدی راه انداخت!

توسعه سبد محصولات برای ارتقای سهم صادراتی جهان فولاد سیرجان

شرکت جهان فولاد سیرجان در سال ۱۴۰۲ با نگاه صادراتی متمرکز بر تولیدات خود توانست درآمد مستقیم حاصل از این بخش را با رشد ۴۲ درصدی همراه کند که می‌تواند نوید بخش اتفاقات خوبی برای سال ۱۴۰۳ باشد. البته باید دید این مجموعه در حوزه توسعه سبد محصولاتی خود و تولید محصولاتی با ارزش افزوده بالا از چه سیاستی استفاده می‌کند که منجر به رشد ۴۲ درصد سال گذشته خواهد شد.

شرکت جهان فولاد سیرجان سال ۱۴۰۲ را پس از تغییرات مدیریتی در ۱۴۰۱، با کارنامه ای درخشان به پایان رساند. این مجموعه در سالی که گذشته بر قسمت فروش داخلی و خارجی متمرکز شد تا با رشد در این بخش به سوددهی و تامین سرمایه برای اجرای طرح های توسعه ای خود دست پیدا کند.بی شک تمرکز بر فروش صادراتی در کنار تامین نیاز داخلی می تواند سوددهی شرکت های فولادی را افزایش داده و حضور آنها در بازارهای خارجی را پایدار کند. اما بی تردید لازمه تحقق این موضوع ارتقای کمی و کیفی تولیدات در هر مجموعه ای از جمله مجموعه جهان فولاد سیرجان است. آمارها نشان می دهد، ارزش صادرات مستقیم این شرکت در سال ۱۴۰۲ به ۱۸۰۰ میلیارد تومان رسید که حاکی از جهش ۴۲ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ است. یکی از اصلی ترین دلایل این رشد ۴۲ درصدی، نگاه صادرات محور است که در این مجموعه شکل گرفته است و باعث شده تا تولیدات صادرات محور شوند. نگاه صادرات محور در جهان فولاد سیرجان تاثیر مستقیم بر کیفیت محصولات تولیدی داشته و این مجموعه برای حفظ مشتریان خود تلاش می کند تا محصولی با کیفیت را وارد بازار های جهانی کند. فراموش نکنیم هرچند عرضه پایدار به بازار یکی از الزامات موفقیت در بازار صادراتی است اما بالا بودن کیفیت محصول تولیدی از دیگر فاکتورهای موفقیت در بازارهای صادراتی محسوب می شود که حالا این رشد ۴۲ درصدی حاکی از برنامه ریزی هایی است که در این زمینه نیز انجام گرفته است.اما در ادامه و برای سال ۱۴۰۳، باید این مجموعه با همین دست فرمان حرکت کرده علاوه بر حفظ سهم صادراتی خود به سراغ ارتقای آن رفته که مستلزم افزایش تولید و همچنین بازاریابی بیشتر در سطح بین الملل است.البته یکی از نکات مهم در این زمینه تمرکز بر تولید محصولاتی با قابلیت صادراتی بیشتر است که این رشد نشان می دهد، جهان فولاد سیرجان بر این بخش متمرکز شده است.صادرات محصولاتی از جمله آهن اسفنجی و شمش بیلت، پس از تامین نیاز داخلی می تواند بر در آمدهای این مجموعه بیفزاید اما شاید اصلی ترین موضوع برای موفقیت های صادراتی، تمرکز بر صادرات محصولاتی با ارزش افزوده بیشتر است.با چنین سیاستی جهان فولاد سیرجان می تواند درآمدهای صادراتی خود را افزایش داده و سود سهام خود را ارتقا دهد. محصولاتی با ارزش افزوده بیشتر، یعنی تولید محصولاتی مطابق با اشتهای بازارهای جهانی. به عنوان مثال شاید به جای تمرکز بر تولید و صادرات شمش فولاد باید به سمت تولید فولادهای آلیاژی رفت که علاوه بر قیمت بالا، کاربردی بیش از شمش فولادی در بازارهای جهانی دارند.حال باید دید این مجموعه برای سال ۱۴۰۳ برای افزایش رشد ۴۲ درصدی خود در حوزه صادرات چه برنامه ریزی داشته و در حوزه توسعه سبد محصولات از چه سیاستی استفاده می کند. بدون شک توسعه سبد محصولات می تواند در افزایش درآمدهای صادراتی موثر باشد اما تامین مواد اولیه و همچنین تامین انرژی مورد نیاز تولید از موارد مهمی است که باید در برنامه ریزی های جهان فولاد سیرجان به آن توجه ویژه شود.

خبر

تولید داخلی ماشین‌آلات معدنی نمی‌تواند نیاز بازار را تامین کند

عضو کمیسیون صنایع مجلس گفت: هرچند تولیدکنندگان داخلی ماشین‌آلات معدنی توان تولید دارند، اما این تولید به میزان نیاز کشور نیست

سید جواد حسینی‌کیا درباره گلایه معدن‌کاران درخصوص ماشین‌آلات معدنی، گفت: هرچند تولیدکنندگان ماشین‌آلات معدنی داخلی توان تولید دارند، اما فعلا این تولید به میزان نیاز کشور نیست در واقع تولیدکنندگان نمی‌توانند نیاز داخل را با فوریت تامین کنند.

نماینده مردم سنقر در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: اینکه تولیدکنندگان بیان می‌کنند که معدنکاران هزینه خرید ماشین‌آلات معدنی را پیش از تحویل پرداخت کنند، مورد پذیرش معدن‌کاران نیست، زیرا معتقدند که ممکن است که ماشین‌آلات به موقع تحویل داده نشود.

وی اضافه کرد: باید برای تامین نیاز داخل اجازه واردات ماشین‌آلات معدنی به صورت محدود داده شود تا تولیدکنندگان داخلی ناچار به رقابت با همتایان خارجی خود شوند و بدانند در صورتی که دیر بجنبند و کالای گران به مردم تحویل دهند، رقیب بازار را به دست می‌گیرد.

این نماینده مردم در مجلس یازدهم در تشریح مزیت دیگر واردات ماشین‌آلات معدنی، بیان کرد: این واردات موجب می‌شود که کیفیت محصولات داخلی ارتقا یابد.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۳ • ۷ شوال ۱۴۴۵ • ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۵

اشتغال زایی، اولین آورده توسعه معادن کوچک برای اقتصاد

محتشمی پور معاون معدنی وزارت صمت گفت: معادن بزرگ نمی‌توانند اشتغالی که در صنایع کوچک شکل می‌گیرد را ایجاد کنند؛ در واقع اولین آورده صنایع کوچک برای هر اقتصادی، اشتغال‌زایی است. در برنامه صف اول آقای محتشمی پور معاون معدنی وزارت صمت حاضر شد و به سوالاتی پاسخ داد.

محتشمی پور گفت: موضوع تولید فولاد سازگار با محیط زیست یا فولاد سبز، سال هاست مطرح شده و دنیا به آهستگی به این سمت می‌رود. به این جهت که کشور ما در تولید فولاد اتکای زیادی به ذخایر متان خود داشته است، در رتبه‌های بالای دنیا قرار دارد و تولید کربن ما نسبت به تولید فولاد جزو کمترین‌ها در دنیاست. البته این مسیر باید ادامه دار باشد و در توسعه فناوری به سمت تکنولوژی‌ها با سازگاری بیشتر محیط زیست و مصرف برق کمتر پیش برود.

او افزود: باید تکیه به ظرفیت توان داخلی چه در بخش سرمایه گذاری و چه در بخش فناوری را باید توسعه دهیم که این کار در کشور ما شروع شده است. در چند کارخانه ما تولید فولاد بر پایه هیدروژن شروع شده است.

این مقام مسئول در خصوص مردمی سازی بخش معدن گفت: سه راهبردی که در وزارت صمت داریم، با محوریت مردمی سازی بخش معدن است. راهبرد اول این است که با ورود و توسعه سهم شرکت‌های سهامی عام از طریق زیرساخت‌های بازار سرمایه بتوانیم سهم سرمایه‌های مردم در بخش معدن را بالاتر ببریم. این کار در سال گذشته آغاز شد و چند پروژه در این زمینه را پیگیری می‌کنیم. این به ماه اجازه می‌دهد معادن را با ظرفیت مالی و فنی بخش خصوصی و سرمایه خرد توسعه دهیم.

او افزود: محور بعدی بحث فعال کردن معادن کوچک است. در هر صنعتی، صنایع بزرگ عمدتا نقش تامین کننده و تولیدکننده بزرگ ارزش افزوده برای صنایع پیشین خود را دارند. بخشی اعظمی از دانش بنیان‌های ما همین صنایع بزرگ هستند. اما این سرمایه به نسبت سرمایه‌ای که مصرف می‌کنند، نمی‌توانند اشتغالی که در صنایع کوچک شکل می‌گیرد را ایجاد کنند. در واقع اولین آورده صنایع کوچک برای هر اقتصادی، اشتغال زایی است و به توزیع درامد و کاهش طبقات درامدی کمک می‌کند.

محتشمی پور گفت: سال گذشته ۵۴۰ معدن غیرفعال کوچک را دوباره فعال کردیم و در قالب مزایده‌ها بیش از هزار معدن غیرفعالی که فاقد بهره بردار بود را به مردم واگذار کردیم و فعالیت آنها شروع شده است. این در حالی است که کل معادن فعال ما حدود ۷ هزار تاست، به عبارت دیگر ۲۰ درصد تعداد معادن کوچک ما طی یک سال توسعه پیدا کرده است.

«روزگار معدن» معضل اضافه‌برداشت از معادن را بررسی کرد:

حلقه مفقوده معادن

شهریار خادمی

چندی پیش رضا محتشمی‌پور، معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگویی با اشاره به نقشه برداری پهپادی از معادن و محدوده‌های معدنی در کل کشور بر استفاده از فناوری‌های نوین برای شناسایی تخلفات مربوط به اضافه برداشت و تصمیمات سلیقه‌ای در حوزه معدن، اشاره کرد. برداشت‌های غیرمجاز و غیراصولی و اضافه برداشت از معادن ایران از مهم‌ترین دغدغه‌هایی است که فعالان این حوزه همواره به آن اشاره کردندومسئولان زیادی از تخلفات در این حوزه پرده برداشتند. معضل برداشت‌های غیرمجاز؛ هم از جنبه‌های امنیتی مهم است و هم زیان مالی فراوانی متوجه دولت می‌کند. اضافه‌برداشت به ۲ نوع اصلی تقسیم می‌شود؛ نوع اول، برداشت بدون مجوز از معادن است. برای مثال، برداشت‌هایی که در معادن متروکه اتفاق می‌افتد و نوع دوم برداشت بیش‌ازحد مجاز در معادن دارای مجوز برداشت است، اما حجم برداشتی که در پروانه قیدشده با مقدار برداشت واقعی متفاوت است. آسیب عمده‌ای که اضافه برداشت ایجاد می‌کند، این است که هیچ قاعده و قانونی بر آن حاکم نیست، اصول ایمنی، ملاحظات زیست‌محیطی و مسائل مربوط به حفظ منابع‌معدنی کشور را زیر پا می‌گذارد و برنامه‌های بلندمدت بهره‌برداری از معدن را به‌چالش می‌اندازد. از دیگر آسیب‌های مهم این فعالیت غیرمجاز آن است که چون جایی ثبت نمی‌شود، حقوق دولتی آن هم محاسبه و پرداخت نمی‌شود. باوجوداینکه برداشت غیرمجاز آسیبی جدی به معدن و معدنکاری است، اما تا امروز به‌صورت جدی موردتوجه قرار نگرفته و آمایش دقیق، نقشه‌برداری جامع و بررسی‌های ذره‌بینی انجام نگرفته است تا میزان واقعی اضافه‌برداشت‌ها مشخص شود. نظارت بر برداشت از ذخایر معدنی و تخلفات مربوط به آن از جمله وظایف ذاتی وزارت صمت است و به چند طریق انجام می‌شود؛ نخستین مرحله، اقدامات نظارتی مسئولان فنی استخراج است. بنابراین، نقش مسئول فنی برای کشف برداشت‌های غیرمجاز بسیار پررنگ و کلیدی است، اما برخی از مسئولان فنی نظارت کافی بر فعالیت معادن ندارند و بازدیدهای دوره‌ای لازم و کافی را انجام نمی‌دهند. علاوه بر این، وابستگی مالی مسئول فنی به معدندار، در برخی موارد موجب می‌شود که تخلفات و اضافه‌برداشت‌ها نادیده گرفته شود؛ مرحله دیگر بازرسی‌های نظارتی است. اهالی و ساکنان محلی هم، هرچند نمی‌توانند از اضافه‌برداشت‌هایی که در معادن فعال اتفاق می‌افتد باخبر شوند، اما می‌توانند حفاری‌های غیرمجاز را اطلاع بدهند و مسئولان و دستگاه‌های نظارتی را باخبر کنند. نقشه‌برداری معدنی هوایی، نظارت‌های بیشتر و دقیق‌تر مسئولان فنی، بررسی‌های جاده‌ای و توجه بیش‌ازپیش پلیس‌راه‌ها و... راهکارهایی هستند که می‌توانند در کوتاه‌مدت سروسامانی به این وضعیت بدهند. نکته‌ای که نباید از آن غفلت کرد، این است که شرط تداوم معضل برداشت غیرمجازی این است که خریدار دارد و به‌ویژه درباره برخی کانی‌های فلزی شاهدیم که کارخانه‌ها فرآوری مشتری ثابت این نوع تولیدات هستند و برای خرید آن پیش‌پرداخت می‌دهند. در همین راستا گفت‌وگویی با یکی از کارشناسان معدن داشتیم که در ادامه می‌خوانید:

■ قانون در این مورد انعطاف ندارد

عماد هاشمی‌زاده فعال معدن در مورد موضوع یاد شده اظهار کرد: مجوز برداشت براساس اکتشافات انجام‌گرفته و گزارش پایان اکتشاف و در ادامه طرح بهره‌برداری از معادن صادر می‌شود و بیشتر براساس خوداظهاری متقاضیان معدنکاری است، پس محدودیت‌های موجود در مجوز در قدم اول مربوط به عدم‌آشنایی بیشتر معدنکاران در زمان اخذ پروانه بوده است. از سوی دیگر، چون به‌علت تغییرات قابل‌توجه نرخ ارز، قوانین، سوبسیدها و... حاشیه سود معدنکاری نامشخص و بیشتر با تغییرات قابل‌توجهی روبه‌رو است، بنابراین معدنکاران در زمان‌های افزایش حاشیه سود، تمایل بیشتری به انجام معدنکاری و افزایش برداشت دارند و به‌این‌ترتیب، با معضل اضافه‌برداشت روبه‌رو می‌شویم. پس بیشتر مشکلات مربوط به شرایط اقتصادی کشورمان است و متاسفانه قانون در این‌باره نیز انعطاف چندانی ندارد.وی افزود: برای کنترل معادنی که پروانه بهره‌برداری آنها در سنوات گذشته انجام شده است، انجام اکتشافات مجدد و بروزرسانی دوره‌ای طرح بهره‌برداری آنها، براساس داده‌هایی که در زمان استخراج به‌دست آورده‌اند، یکی از راهکارهای مهم جلوگیری از اضافه‌برداشت در معدن است. همچنین، طرح‌های معدنی باید زیرنظر متخصصان امر موردبازنگری و بررسی قرار گیرد. علاوه بر گزارش‌های اعلامی، باید نمونه‌گیری از معادن زیرنظر سازمان‌های مسئول هم به‌صورت جداگانه انجام گیرد یا بخشی از نمونه‌ها به آزمایشگاه‌های معتمد آنها ارسال شود. برای کنترل کارخانه‌های فرآوری نیز میزان ماده معدنی ورودی و بار خروجی باید تحت‌کنترل قرار گیرد تا مقدار محصول نهایی با دقت بالا قابل‌محاسبه باشد. برخی از معادن، از طریق کنترل باسکول یا رصد ارتباط آنها با سازمان‌های دیگر قابل‌کنترل هستند.این فعال معدنی ادامه داد: در برخی از موارد و به‌ویژه درباره معادن سنگ، نقشه‌برداری از معادن نیز بسیار موثر خواهد بود. بررسی طرح بهره‌برداری و مقایسه آن با استخراج انجام‌شده نیز می‌تواند تا مقدار زیادی در کنترل میزان برداشت‌ها ثمربخش باشد. خوداظهاری معادن و پاسخگو کردن آنها در برابر صحت‌وسقم اظهارات‌شان نیز تاثیر بسزایی در روند کنترل این معضل خواهد داشت. علاوه بر موارد فوق، بازنگری سقف و کف برداشت در مجوز بهره‌برداری، اخذ طرح‌های فنی و اقتصادی فصلی یا سالانه معادن و شناور کردن میزان مجوز برداشت نیز می‌تواند موثر واقع شود و در مواردی مانند افزایش نرخ مواد معدنی به‌صورت بین‌المللی، افزایش تولید برای اقتصاد کشور نیز می‌تواند سودمند باشد. همچنین، باید سقف میزان ۲۵درصد افزایش برداشت در قانون نسبت به تناژ اعلامی تغییر و میزان آن منوط به طرح فنی و اقتصادی ارسالی متقاضی و تایید آن توسط متخصصان امر باشد.

■ اثر اضافه برداشت بر عموم مردم

هاشمی زاده ادامه داد: اضافه‌برداشت در مواردی که مطابق طرح اصلی بهره‌برداری نباشد، می‌تواند معدنکاری را از حاشیه سود خارج کند و به‌طبع آثار مخرب بیشتری برای خود معدنکاران دارد. در مواردی مثل معادن کرومیت، سنگ مرمر، سرب و روی، منیزیت و سنگ‌آهن اضافه‌برداشت از معادن از محدوده‌های فاقد پروانه بهره‌برداری یا متروکه انجام می‌شود و معمولا افراد محلی دست به این کار می‌زنند و علت آن، محرومیت و تنگی‌معاش است. این افراد توانایی تخریب زیادی ندارند و برداشت آنها سطحی است. نوع دیگر برداشت غیرمجاز اعلام یک ماده معدنی خاص برای دریافت پروانه و استحصال ذخایر ارزشمند و همراه با آن ذخایر ارزشمندتری را استحصال می‌کنند. برای مثال، در کنار بهره‌برداری از ذخیره مس یک معدن، طلا و نقره نیز برداشت می‌کنند یا عیار ماده معدنی کمتر از مقدار واقعی اعلام می‌شود. در برخی از معادن، تعدادی پروانه معدنی توسط اشخاص اخذ می‌شود و بخشی از برداشت در معدن اصلی تحت پروانه سایر معادن اطراف به بازار ارسال می‌شود که البته این رخداد در معادن سنگ بیشتر اتفاق می‌افتد. اما آسیب این اضافه‌برداشت‌ها گسترده است و متوجه عموم مردم کشور می‌شود، زیرا در عمل محاسبه و دریافت حقوق دولتی از مواد معدنی استخراج‌شده را غیرممکن خواهد کرد.

موج معدن

واردات زغال سنگ خارجی با قیمتی چند برابر داخلی

دبیر انجمن زغال سنگ گفت: به مدیران ذوب آهن اصفهان تضمین دادیم اگر به قیمت ۷.۵ میلیون از ما بخرند تولید را افزایش بدهیم اما آنها می خواهند به قیمت۱۷ میلیون وارد کنند به هر حال واردات شیرین است !سعید صمدی دبیر انجمن زغال سنگ درباره وضعیت زغال سنگ در سال گذشته اظهار داشت: در سال گذشته شاهد کاهش ۱۸ درصدی تولید بودیم شاید در بسیاری از حوزه‌ها کاهش تولید روی داده، اما در حوزه‌ای که کشور دارای منابع غنی است و وارد کننده هستیم کاهش تولید یعنی وابستگی بیشتر به خارج و خروج بیشتر ارز آن هم در شرایط فعلی؛ باید تلاش کنیم از واردات کم کرده و بتوانیم بر تولید بیشتر از منابع داخلی تکیه کنیم.صمدی در خصوص علت اصلی کاهش تولید گفت: قیمت هر تن زغال سنگ در سال گذشته ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان بود این در حالیست که ما با سند و مدرک و بر اساس حساب و کتاب کارشناسی به وزارت صمت اعلام کردیم که قیمت تمام شده هر تن ذغال سنگ ۷ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان است، اما کمتر حرف ما شنیده شده است.وی ادامه داد: در حال حاضر زغال سنگ با قیمت هر تن ۱۷ میلیون وارد می‌شود هر چند که هنوز آمار واردات سال گذشته به دست انجمن نرسیده، اما در سال ۱۴۰۱ بیش از ۸۰۰ میلیون دلار واردات زغال سنگ داشتیم.صمدی گفت: سال گذشته در کنفرانس زغال سنگ و صنایع مربوطه در مسکو اعلام کردم ایران ۸۰۰ میلیون دلار واردات زغال سنگ داشته است این در حالی است که مدعوین فکر کردند مترجم اشتباه کرده و به جای صادرات، واردات ترجمه کرده است، اما وقتی من تاکید کردم که ما وارد کننده هستیم بسیار تعجب کردند که چطور کشوری که مطابق آمار رسمی زمین شناسی ۱۴ میلیارد تن ذخایر زغال سنگ دارد و معادن فعال هم دارد چگونه تبدیل به یک وارد کننده شده است.وی افزود: با توجه به روند مصرف سوخت و تغییر الگوی مصرف در نهایت مصرف زغال سنگ تا سال ۲۰۵۰ ادامه خواهد داشت و پس از آن این معادن دیگر فایده‌ای نخواهند داشت پس باید تمام تلاش خود را برای استخراج و فروش این ماده در همین مدت باقی مانده انجام دهیم.صمدی در خصوص واردات زغال سنگ گفت: مصرف کننده اصلی زغال سنگ ذوب آهن اصفهان است که همین شرکت شبه دولتی واردات را مستقیم انجام می‌دهد ما سال گذشته با مدیران این شرکت جلسه گذاشتیم که شما زغال سنگ را به قیمت تمام شده واقعی یعنی ۷ میلیون و ۵۰۰ از ما خریداری کنید ما هم تعهد می‌دهیم در یک بازه ۳ ساله ۲۵ درصد تولید خود را افزایش دهیم این کار باعث می‌شود که هزینه مواد اولیه شما کاهش زیادی داشته باشد به هر حال فاصله تنی ۱۷ میلیون تا ۷.۵ میلیون رقم زیادی است، اما متاسفانه آنها توجهی نکردند به هر حال شیرینی واردات بیشتر از شیرینی تولید است.صمدی افزود: امروز اگر ۶۵ درصد نیاز کشور توسط واردات تامین می‌شود خیلی راحت می‌توان در سه سال این را به نصف رساند و علاوه بر صرفه جویی ارزی اشتغال نیز ایجاد کرد ما بارها این موضوع را در محافل مختلف بیان کردیم، اما متاسفانه نفوذ وارد کننده آنقدر زیاد است که صحبت‌های ما به جایی نرسید و احتمالا امسال بیش از ۷۰ درصد نیاز کشور واردات خواهیم داشت.

نوبت اول

جمهوری اسلامی ایران
سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای
اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه
(آهسته برانید خطر همیشه در کمین است.)

اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه

آگهی (تجدید اول) مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
(چاپ: در دو نوبت به شماره ۲۰۰۳۰۰۱۱۱۱۰۰۰۰۰۵)

کارفرما: اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه
موضوع مناقصه: احداث پست برق ۱۶۰۰KVA پایانه مرزی خسروی سال ۱۴۰۲
مدت اجرا: ۳ ماه شمسی.
مبلغ برآورد: ۷۱،۸۳۳،۵۶۰،۳۴۳ ریال.
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۳،۵۹۱،۶۷۹،۰۰۰ ریال.
تاریخ درج در سامانه ستاد جهت دریافت اسناد مناقصه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ می‌باشد.
شرایط مناقصه‌گر: دارای گواهینامه حداقل پایه ۵ نیرو از سازمان برنامه وبودجه کشور.
مهلت دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند حداکثر تا روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۲ ساعت ۱۴:۰۰ جهت دریافت اسناد مناقصه به نشانی سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir مراجعه کنند. (لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی راجهت شرکت در مناقصه محقق سازند).
مهلت تحویل اسناد تکمیل شده: تا روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۲ ساعت ۱۴:۰۰ جهت ارائه اسناد به نشانی سامانه تدارک الکترونیک دولت (ستاد) مراجعه نمایند.
تاریخ بازگشایی پاکات مالی: ساعت ۱۰ صبح روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۳
اطلاعات دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات وارائه پاکت الف (ضمانتنامه شرکت در مناقصه): کرمانشاه - بلوار بنت‌الهدی صدر - روبروی فرمانداری- اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه - طبقه همکف- دبیرخانه - **تلفن:** ۱۴-۳۸۲۴۹۹۱۲-۰۸۳
اطلاعات تماس سامانه ستاد: جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۴۱۹۳۴-۰۲۱ دفتر ثبت‌نام ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۱/۲۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ روابط عمومی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان کرمانشاه

نوبت دوم

شهرداری رویان

آگهی مزایده عمومی مجموعه اقامتی و پذیرایی پارک جنگلی رویان

شهرداری رویان در نظر دارد نسبت به برگزاری مزایده به اشخاص حقوقی و حقیقی واجد شرایط به شرح ذیل و به صورت BOT، اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مزایده به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت(سامانه ستاد) مراجعه و اسناد مربوط به مزایده را دریافت نمایند.

۱- موضوع و موقعیت مزایده:
۱-۱- ساخت، بهره‌برداری و واگذاری مجموعه اقامتی و پذیرایی پارک جنگلی مطابق با اسناد مزایده مندرج در سامانه ستاد.
۲- مدت قرارداد:
۲-۱- مدت قرارداد نه سال می‌باشد.
۳- مبلغ تضمین شرکت در مزایده:
۳-۱- مبلغ تضمین شرکت در مزایده مبلغ ۹/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
ضمناً سپرده شرکت در مزایده باید بصورت ضمانتنامه معتبر بانکی یا واریز نقدی به حساب سپرده شهرداری رویان باشد.
۴- محل و مهلت دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند حداکثر تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۸ با ارائه فیش واریز شده هزینه خرید اسناد به سامانه ستاد مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نمایند.
۵- مهلت و محل ارائه پیشنهاد: متقاضیان می‌بایست اسناد تکمیل شده را تا ساعت ۱۶ مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۹ در سامانه ستاد بارگزاری نمایند.
۶- تاریخ و محل بازگشائی پاکات: پیشنهادات دریافتی در مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۰ در کمیسیون معاملات عمده شهرداری رویان بازگشائی و برنده مزایده اعلام خواهد شد.
۷- شهرداری در رد یا قبول پیشنهادات مختار است. ضمناً سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مزایده مندرج می‌باشد.
۸- هزینه خرید اسناد ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد که می‌بایست به شماره حساب ۰۲۱۹۰۶۳۴۸۱۰۰۷ نزد بانک ملی رویان بنام شهرداری رویان واریز و فیش مربوط به آن به واحد مالی ارائه گردد. ضمناً هزینه فوق به هیچ‌وجه مسترد نخواهد شد.

جعفر حسین‌زاده، شهردار رویان

« آگهی تجدید مزایده عمومی»

شهرداری اندیشه در نظر دارد به استناد مجوز شماره ۵/۲۴۳/د مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۱۰ موضوع ابلاغ بند ٤ صورتجلسه شماره ۱۱۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲٤ شورای اسلامی شهر اندیشه، نسبت به فروش دارایی‌های غیرمنقول از طریق مزایده عمومی به اشخاص حقیقی یا حقوقی واجد شرایط اقدام نماید.

۱. موضوع مزایده:
عبارت است از فروش یک قطعه زمین با کاربری ورزشی واقع در انتهای خیابان شهید همت فاز ۵ شهر اندیشه

۲. شرایط فروش:
فروش ملک مذکور به صورت اقساطی بوده و مبلغ پایه کارشناسی رسمی دادگستری به شماره ۹۹۲۰/۲۲۱ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۰۲ به شرح جدول ذیل می‌باشد:

ردیف	مساحت (مترمربع)	قیمت پیشنهادی پایه مزایده به صورت ۵۰٪ نقدی+ مابقی به صورت اقساط ۳۶ ماهه (ریال)
۱	۲۴۳۵	۲۱۸،۵۷۱،۹۲۸،۶۱۲

*** تبصره مهم:** برنده مزایده مکلف است نسبت به رعایت شرایط ذیل اقدام نماید:
- عدم تغییر کاربری ملک و حفظ سرانه ورزشی.
- رعایت حداکثر یکسال زمان برای شروع عملیات ساخت پروژه براساس ضوابط شهرداری و اداره ورزش و جوانان.
- ممنوعیت واگذاری به غیرقبل از ساخت.
- صدور سند پس از ساخت و اخذ پایانکار براساس پروانه صادره.
- در صورت عدم رعایت شروط اعلامی فوق از سوی برنده مزایده، شهرداری مجاز به فسخ قرارداد دریافت کلیه خسارات وارده از برنده مزایده خواهد بود.

تبصره ۱: خریدار می‌بایست قبل از شرکت در مزایده، از زمین مورد نظر بازدید و وضعیت موجود را رویت و با علم و آگاهی ضمن تایید آن، نسبت به ارائه پیشنهاد قیمت اقدام نماید.
تبصره ۲: کلیه مسئولیت‌ها و هزینه‌های احتمالی بعد از اعلام برنده برعهده خریدار خواهد بود.
تبصره ۳: کلیه هزینه‌های مربوط به اخذ استعلام ادارات و همچنین انتقال اسناد در دفترخانه برعهده برنده مزایده خواهد بود.

۳- سپرده شرکت در مزایده:
سپرده شرکت در مزایده مبلغ ۱۰،۹۲۸،۵۹۶،۴۳۱ ریال می‌باشد که می‌بایست تا پایان مهلت تسلیم پیشنهاد قیمت به واحد دبیرخانه شهرداری تسلیم و شماره ثبت پاکت الف دریافت نماید.
الف) رسید بانکی واریز وجه مزبور به شماره حساب سپرده ضمانت شرکت در مزایده ۰۱۱۳۹۹۴۴۵۶۰۰۱ نزد بانک ملی شعبه شهر اندیشه کد ۲۴۱۷
ب) ضمانتنامه بانکی
تذکر ۱: ضمانتنامه‌های بانکی می‌بایست در زمان بازگشایی دارای اعتبار بوده و برای سه ماه دیگر نیز قابل تمدید باشد و همچنین می‌باید طبق فرم‌های قابل قبول تنظیم شود.
تذکر ۲: به پیشنهادهایی که سپرده شرکت در مزایده آنها به غیر از موارد فوق باشد ترتیب اثر داده نخواهد شد.

٤- مهلت و محل دریافت اسناد مزایده:
از تاریخ انتشار آگهی لغایت پایان ساعت اداری چهارشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۱/۲۹ و محل دریافت آن صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت WWW.SETADIRAN.IR می‌باشد.

۵- مهلت و محل تسلیم پیشنهادات:
متقاضیان می‌بایست تا پایان ساعت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۰۹ پیشنهاد قیمت خود را در سامانه تدارکات الکترونیک WWW.SETADIRAN.IR بارگذاری نموده و اصل ضمانتنامه را به واحد دبیرخانه شهرداری تحویل و شماره ثبت پاکت الف دریافت نمایند.
تذکر: صرفا اسناد پاکت‌های پیشنهاد (ب) و (ج) دارای امضای الکترونیکی مورد پذیرش است. در جلسه بازگشایی پاکت‌های (ب) و (ج)، اسناد فیزیکی (کاغذی) و اسناد فاقد امضای الکترونیکی به هیچ‌وجه مورد پذیرش نیست.

۶- مدارک لازم جهت دریافت اسناد مزایده:
متقاضیان جهت دریافت اسناد می‌بایست از طریق سامانه ستاد نسبت به خرید اسناد شرکت در مزایده اقدام نمایند.

۷- زمان بازگشایی پیشنهادها:
بازگشایی پیشنهادات روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۱۰ می‌باشد.

۸- شهرداری اندیشه در رد یا قبول یک یا تمام پیشنهادات بدون ذکر دلیل مختار می‌باشد.

۹- هزینه درج آگهی در روزنامه به عهده برنده مزایده می‌باشد.

بهروز کاویانی، شهردار شهر اندیشه

روزگار معدن
سه شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۳ • ۷ شوال ۱۴۴۵ • ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۵

یادداشت

پذیرش مشکلات شرط اصلی بهبود

حسن حسینقلی
فعال بخش معدن

ایـران از ظرفیت‌های غنی معدنـی و انرژی برخوردار اسـت و همین ظرفیت‌ها علت اصلی توسـعه در حوزه معدن و صنایع‌معدنی بوده‌اند.

در واقع بسـیاری از صاحبان سـرمایه با تکیه بر این ذخایر مسـیر توسعه را هموار دیده و به این بخش ورود کرده‌اند. بااین‌وجود، مسـیر فعالیـت در این حوزه طی سال‌های گذشته به‌شـدت دشوار شده است و هر سال نیز، سخت‌تر از قبل می‌شود.

آمـار تولیـد و تجـارت وابسـته به بخـش معدن یا صنایع‌معدنی در اغلب سال‌ها مثبت برآورد می‌شود.

بـا این حـال، تولیدکننـدگان فعال در ایـن حوزه با مشکلات متعددی در روند فعالیت خود روبه‌رو هستند که عملا امکان تولید را از آنها سلب می‌کند.

باوجـودی که مسـئولان از بهبود شـرایط سـخن می‌گوینـد، بسـیاری از صنایـع در مرز توقـف تولید قرار گرفته و بسـیاری از واحدها از سـوددهی به زیان رسیده‌اند.

نکته تاسـف‌برانگیز ماجرا آنجاسـت که بخش بزرگی از این مشـکلات تحت‌تاثیر عملکـرد دولت یا دولت‌ها حاصل شده است.

دولت وظایفی همچون توسعه زیرساخت‌ها را در حوزه انـرژی یا حمل‌ونقل برعهـده دارد، اما نه‌تنها در اجرای این وظیفه موفق نبوده است، بلکه در حال حاضر شاهد بروز مشکلات و کمبودهای جدی در این بخش هستیم.

ناترازی در صنعت برق و گاز طی چند سال اخیر آغاز شده است و پیش‌بینی می‌شود که در سال‌های آتی نیز ادامه‌دار باشد.

در شـرایطی که فعالان بخش معدن و صنایع‌معدنی، بخش قابل‌توجهـی از ظرفیت تولید خـود را در فصل تابسـتان به‌دلیل محدودیت در تامین برق و بخشـی از تولید خود را به‌علت محدودیت در تامین گاز از دسـت می‌دهند، بنابراین در عمل سودآوری و رشد تولید معنی ندارد. محدودیـت در تامین انرژی صنایـع اعم از برق و گاز از دلایـل متفاوت و مختلفی نشـأت می‌گیرد که از جمله مهم‌ترین آنها می‌توان به نبود سـرمایه‌گذاری کافـی در ایـن بخش طی چندین سـال، بی‌توجهی به نوسازی زیرسـاخت‌های انرژی، بی‌توجهی به بهره‌وری مصرف انـرژی در بخش‌هـای مختلف مصـرف اعم از خانگی، صنعتی و.... اشاره کرد.

رفع این دسـت محدودیت‌ها به‌شدت هزینه‌براست، اما در موقعیت کنونی کشور و باوجود تمام چالش‌هایی که اقتصـاد ما را تهدید می‌کند، امکان جذب سـرمایه قابل‌توجـه و رفـع این کمبودهـا در کوتاه‌مدت ممکن نیسـت.فعالان بخـش معـدن و صنایع‌معدنی در طول سـالیان گذشـته بارها دربـاره محدودیت‌هـای حاکم بـر سـاختار حمل‌ونقل کشـور و توسـعه‌نیافتگی این زیرساخت‌ها هشدار داده‌اند.

اما هیچ توجهی به این امر نشـده اسـت و هر روز در قیاس با سایر کشورها عقب مانده‌ایم.

در نتیجـه، در حال حاضـر و در آینـده، حمل‌ونقل به چالشـی جدی در مسیر توسـعه صنعتی کشور بدل خواهد شد.

حمل‌ونقل از اثرگذاری بالایی بر بهای تمام‌شده تولید برخوردار است و نمی‌توان به‌سادگی از کنار آن گذشت. حمل‌ونقـل دریایی و ریلی، از نقشـی تعیین‌کننده در فرآیند حمل بار مواد معدنی برخوردار هستند.

در این روش‌ها، ظرفیـت بالایی برای حمل بار وجود دارد و همیـن موضوع نیز از نـرخ جابه‌جایی محصول بـه‌ازای هر تـن می‌کاهد، اما متاسـفانه در کشـور ما همچنان حمـل جاده‌ای حـرف نخسـت را در انتقال محصولات معدنی می‌زند. سیاست‌گذاری اشتباه دیگر، چالش پیش‌روی فعالان معدنی اسـت که عملا رشـد تولید را غیرممکن یا دور از دسترس می‌کند.

در سـال‌های اخیر، اشتباه سیاسـت‌گذاران در حوزه تولید و تجارت شدت گرفته است.

وضع عوارض قابل‌توجه صادراتی روی محصولاتی که بازار داخلی با مازاد آنها روبه‌رو است، اقدامی غیرقانونی اسـت؛ اقدامی که حضور محصولات معدنی کشور را در بازارهای جهانی غیرممکن و فرآیند توسـعه را ناممکن می‌کند.

در چنین شـرایطی، تولیدکنندگان داخلی نمی‌توانند برای آینده فعالیت خود برنامه‌ریزی و حضور خود را در بازار جهانی ساماندهی کنند.

همین شـرایط نیـز در بلندمدت بـه کاهش حضور تولیدکننـدگان ایرانـی در بازارهـای جهانـی منتهی می‌شـود. چالش‌های پیش‌روی فعالان بخش معدن در ورود ماشـین‌آلات معدنی، دیگر چالشی است که عملا فرآیند توسعه و رشد را در این بخش متوقف کرده است.

این دست ممنوعیت‌ها عموما با هدف حمایت از تولید داخلی و بومی‌سازی انجام می‌شود، در حالی که تمامی ماشـین‌آلات معدنی مورداستفاده در کشـور مونتاژی هسـتند و تولید داخلی معنا ندارد. در چنین اوضاعی، حمایت از برخی صنایع به تحمیل خسـارت‌های جدی به صنایع دیگر منتهی شده است.چالش‌های پیش‌روی معدنکاران به‌مراتب متعدد هستند. تحریم و نبود امکان برقراری ارتباط با سایر کشورها، سیاست‌گذاری نادرست دولت در تنظیم بازار ارز، دخالت نابجای مسـئولان در فرآیند عرضه و فـروش محصولات و... هریک به‌تنهایی ضربـه‌ای غیرقابل‌جبران را به تولیـد تحمیل می‌کنند. در چنین موقعیتی، نمی‌توان برای بهبود شـرایط تولید برنامه‌ریـزی کرد و حتی به آمار رشـد تولید در بخش معـدن، امید داشـت. به‌اعتقاد من، پذیرش شـرایط و مشـکلات حاکم بر عملکـرد صنایع، نخسـتین گامی اسـت که مسئولان و سیاسـت‌گذاران باید برای بهبود شـرایط بردارند. پس از پذیرش این مشـکلات، امکان اصلاح شـرایط نیز با تغییـر در فرآیند تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری وجود خواهد داشت.

صادرات صنعت سیمان به ۲۵ کشور دنیا

بر اسـاس گفتـه دبیر انجمـن کارفرمایـی صنعت سیمان اکنون سـیمان این کشور به ۲۵ کشور دنیا از جمله عراق، کویت، افغانستان پاکستان و سوریه صادر می‌شود.

طبـق گفتـه «علی‌اکبـر الوندیان» در ۹ ماه سـال ۱۴۰۲، ۱۰.۵ میلیون تن سـیمان و در سـال ۱۴۰۱ بر اساس آمارها، ۱۳ میلیون تن سیمان صادر شده که این آمار نشانگر رشد ۱۲ درصدی است.

بر اسـاس اعـلام دبیـر انجمـن کارفرمایی صنعت سیمان، در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به دلیل همکاری وزارت نیرو در تامین برق و انرژی شـاهد رشـد تولید در صنعت سیمان هستیم که پیش‌بینی می‌شود برای امسال نیز وضعیت بهتری را داشته باشیم.

دبیر انجمـن کارفرمایی صنعت سـیمان با اشـاره به اینکه ۶۰ میلیون تن مصرف داخل کشـور اسـت، گفته اسـت که ۹۰ میلیون تن در سال تولید سیمان داریم ضمن اینکه ۱۳ پروژه نیمه‌تمام داریم که اگر به بهره‌برداری برسد حدود هشت میلیون تن و ۸۰۰ هزار تن به ظرفیت سیمان سفید اضافه خواهد شد.

وی بـا بیـان اینکه اکنون در رتبه ششـم جهان در تولید سـیمان رسـیده‌ایم، اعلام کرده است که اکنون صنعت سـیمان قابلیت تولید ۱۲ نوع سیمان را دارد، همچنین با لحاظ کردن رده‌های مقاومتی و درصدهای افزودنی تعداد ۵۵ محصول استاندارد ملی ایران در این صنعت ثبت شده است.

بهبود وضعیت تأمین برق صنایع در فصل تابسـتان سال ۱۴۰۲ در مقایسه با دوره مشابه سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که با حمایت‌های وزارت نیرو با صنعت سیمان در تابستان امسال نیز شرایط تولید رشد قابل توجهی داشته باشد.

در بررسی چالش‌های صنعت آلومینیوم مطرح شد:

شرایط اسفبار تولیدکنندگان آلومینیوم در کشور

گروه معدن

با توجه به اینکه در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین معضلات صنایع بالادسـتی آلومینیوم کشور تامین مـواد اولیه اسـت و باتوجـه به اینکه فعـالان این عرصه در تامین مواد اولیه ناتوان هستند، در نتیجه کارشناسان باور دارند که توسعه صنعت آلومینیوم و افزایش تولید، در اولویت مسوولان نبوده و قرار هم نیست که این مشکل حل شود.

متاسـفانه امـروز جهت‌گیـری خاصی از سـوی مسـوولان برای تحقق وعده‌ها انجام نمی‌شـود. از طرفـی برخی افـرادی که در پسـت‌های مدیریتی قرار دارند، از شایستگی لازم برای اتخاذ راهبردهای صحیـح و موثر برخوردار نیسـتند. در کنـار اینها می‌توان به مشـکل دیگر یعنی ضعف ارائه اطلاعات آماری دقیق و افزایش روابط بین‌المللی اشـاره کرد که خود نیازمند به‌کارگیری کارشناسـان خبره در نهادهای تصمیم‌گیرنده است.

اینها همه باعث شـده علی‌رغم تـوان و ظرفیتی کـه فعالان حـوزه آلومینیـوم در کشـور دارند اما مجموعه‌های آلومینیومی تمایل چندانی به توسعه و گسـترش فعالیت نداشـته باشـند تـا جایی که گفته می‌شـود به دلیل عدم تطابق میزان درآمد و هزینه‌های تولید و روند فرآیند مشـکلات، فعالیت مجموعه‌های آلومینیومی روزبه‌روز محدودتر شـده است و اغلب به فکر تعطیلی هستند.

بـا اینکه بارهـا وعده‌هـای فراوانـی در رابطه با حمایت از تولیدکنندگان در کشـور توسـط دولت داده شـده امـا به هیچ‌کـدام جامه‌عمل پوشـانده نشده و تولیدکنندگان به تنهایی در برابر مشکلات ایسـتادگی کرده‌اند. در ادامه در مورد هزینه انرژی می‌تـوان بـه نرخ گاز اشـاره کرد. کمتر از ۳سـال قبل هزینـه ماهانه گاز یک مجموعه، سـه‌میلیون تومان تمام می‌شـد اما اکنون به ۲۵میلیون تومان افزایش یافته اسـت! برای برخی دیگر هم هزینه از یک‌میلیون تومان به ۹میلیون تومان رسـیده است! به جز افزایـش قیمت‌ها می‌توان به کاهش کیفیت هم اشاره کرد.

مشـکل دیگر لزوم تامین برخی تجهیزات اسـت که فعـالان این عرصه را سـر در گم کرده اسـت. به‌طور مثـال در زمینه غلطک‌های دسـتگاه نورد، تولیدکننـدگان داخلی باقدرت عمـل نکرده و نیاز به واردات غلطک‌های خارجی به شـدت احسـاس می‌شود؛ این در حالی اسـت که تولیدکنندگان به خاطر شـرایط دشـوار تعیین‌شـده و عدم حمایت دولت، امکان خریـد و واردات غلطک‌های خارجی را ندارنـد. ضمـن اینکه غلطک‌هـای ایرانی دوام و ماندگاری بالایی نداشته و بعد از مدت کوتاهی باید مجددا سـنگ‌زنی شوند. با توجه به مشکلات فعلی که مطرح شـد، باید گفت که ایستادگی هم حدی دارد و در صورت عدم تغییر شرایط، چراغ واحدهای تولیدی به تدریج خاموش شده و افرادی که از این طریق به امرار معاش می‌پرداختند، شغل خود را از دست خواهند داد.

مشکل تامین مواد اولیه

یـک فعـال صنعتی خاطرنشـان کـرد: در حال حاضر یکی از بزرگ‌ترین معضلات صنایع بالادستی آلومینیوم کشور، تامین مواد اولیه است تا جایی که تولیدکنندگان برای رفع این چالش ناچارند به سبب وجود موانعی در مسیر نقل و انتقال پول، متعهد به تحویل شمش به کشورهای تامین‌کننده شوند. در نتیجه باید مقدار مشـخصی آلومینیوم برای سوآپ مـواد اولیه از میزان تولید این فلز تعیین شـود اما این رقم در پیش‌بینی‌های صورت‌گرفته اعلام نشده است. همچنین میزان آلومینیومی که قرار است در بازارهای داخلی عرضه شود، نامشخص است که در ایـن صورت، باز هم نمی‌توان تاثیرات افزایش تولید آلومینیوم بر فعالیت صنایع پایین‌دسـتی را بررسی کرد.

مرتضـی اسـلامی‌فرد تصریـح کرد: بـه تازگی پیش‌بینی‌هایـی مبنی بـر افزایش تولید شـمش آلومینیـوم در حدود یک‌میلیون تن تا پایان سـال جاری مطرح شـده است که با توجه به اینکه آمار و ارقام اعلام‌شـده در داخل برای میزان تولید صنایع بالادسـتی و پایین‌دسـتی آلومینیوم قابل اسـتناد نیست، نمی‌توان نظر دقیقی در رابطه با این موضوع داشـت.او ادامه داد: به شـخصه باید اذعان کنم که ایـن پیش‌بینی شـبهه‌برانگیز بوده و بـرای تایید آن نیاز اسـت کـه آمار و اطلاعـات دقیقی از توان و ظرفیت واحدهای تولیدی و طرح‌های توسـعه‌ای در اختیار داشـته باشـیم اما بررسـی این مساله با توجه به اختـلاف آماری که در سـال‌های اخیر از نـرخ تورم، قیمت‌هـا و... در بـازار و گزارش‌های آماری تولیدکنندگان وجـود دارد، چندان علمی و منطقی به نظر نمی‌رسـد.این فعال صنعتی با اشاره به نبود اطلاعات آماری دقیق در کشـور گفت: یکی از ضعف‌هـای بزرگ ما کـه در تمام زمینه‌ها وجود دارد، نبـود اطلاعـات آماری دقیق و تفـاوت ارقام اعلام‌شده از سوی نهادهای مختلف است. متاسفانه سـازمان‌های دولتی متولی، داده‌های اقداماتی که منجر به تحقق نتایج اعلام شـده می‌شـود، مطرح نمی‌کنند که به همین دلیل بدون محاسبه متغیرها و داده‌های آماری، تایید نتیجه نهایی دشوار است.

هزینه‌های مسائل سیاسی

اسلامی‌فرد با بیان اینکه مسائل سیاسی بحران‌ساز هسـتند، تصریح کرد: باید توجه داشت که افزایش تولید آلومینیوم از نظر فنی با چالشی مواجه نبوده و امکان‌پذیر اسـت زیرا می‌توان همانند کشورهای حاشیه خلیج‌فارس با انعقاد قراردادهای همکاری و ایجاد ظرفیت‌های بیشتر، یک‌میلیون تن آلومینیوم تولید کرد. تنها موضوعی که می‌تواند مانع از تحقق این امر شود، مسـائل سیاسی و نبود روابط متقابل تجاری و اقتصادی با کشـورهای توسعه‌یافته است زیرا زمانی که سـرمایه‌گذاران خارجی تمایلی برای سـرمایه‌گذاری و انتقال دانش و تکنولوژی به ایران نداشته باشند، اجرای طرح‌های توسعه‌ای و افزایش تولید میسر نیست. البته در خصوص سرمایه‌گذاری این امکان وجود دارد که با فراهم‌سـازی بسترهای مناسـب در کشور، دیگر شاهد فرار سرمایه نبوده و منابع مالی مورد نیاز از داخل تامین شود.

ایـن فعـال صنعتی با بیـان اینکـه دو حالت را می‌توان برای این پیش‌بینی در نظر داشـت؛ ادامه داد: نخسـت، تحقق افزایـش تولیـد آلومینیوم و افزایش میزان عرضه آن در بورس کالای ایران است که می‌تواند باعث کاهش التهابات بازار شود. زمانی که تولیدکنندگان صنایع پایین‌دستی نگرانی از بابت تامین مواد اولیه مورد نیاز نداشـته باشند، تقاضای بیشـتری برای خریـد آلومینیوم در تـالار صنعتی مذکـور ثبـت نمی‌کنند؛ در پی ایـن اتفاق، تعادل در ترازوی عرضه و تقاضا برقرار شـده و آلومینیوم از یـک کالای مصرفی بـه کالای سـرمایه‌گذاری تبدیـل نمی‌شـود. اگرچـه باید توجه داشـت که افزایـش عرضه آلومینیـوم در کشـور، فقط باعث کاهش حباب قیمت‌ها و تقاضای کاذب می‌شـود و قیمت پایه تغییری نمی‌کند؛ در حال حاضر قیمت آلومینیـوم در ایران بیش از قیمت‌های جهانی بوده و تولیدکنندگان داخلـی پروفیل آلومینیوم، امکان رقابت با تولیدکنندگان کشور ترکیه که مواد اولیه را وارد و محصولاتی با قیمت تمام شده جهانی تولید می‌کنند، ندارند.

اسـلامی‌فرد به طور مثـال گفت: روز یکشـنبه ۱۹فروردین ماه ۱۴۰۳، میزان تقاضا برای شـمش آلومینیوم در بـورس کالای ایران حدود ۸هزار تن بود اما میزان عرضه به پنج‌هزار و ۴۵۰تن می‌رسید کـه به همین دلیل ترازوی عرضه و تقاضا در تعادل نیسـت و قیمت پایه شمش آلومینیوم از ۱۰۴هزار تومان به ازای هر کیلوگرم، پس از رقابت خریداران بـه ۱۳۸هزار تومـان به ازای هـر کیلوگرم افزایش یافت.ایـن فعـال صنعتی با اشـاره بـه حالت دوم خاطرنشان کرد: در حالت دوم و عدم افزایش تولید و عرضـه این فلز در کشـور، برخـی فعالان صنایع پایین‌دسـتی آلومینیوم از میدان رقابت خارج شده و توان پرداخت هزینه‌های ثابت و متغیر واحدهای تولیدی را ندارند زیرا میزان تقاضای مشتریان برای بعضی از محصـولات آلومینیومی کـه کاربردهای صنعتی ندارند، کاهش یافته اسـت. در این شرایط تولیدکنندگان ناچارند برای بقای مجموعه، نسبت به کاهش کیفیت محصول اقدام کنند. لازم به ذکر اسـت که عدم صادرات محصولات به کشور عراق، یکی از دلایلی محسـوب می‌شـود که باعث رکود بازار مصرف پروفیل و کاهـش میزان تولید صنایع پایین‌دسـتی آلومینیوم در ایران شده است.در حال حاضر تولیدکنندگان کشـور ترکیه تعاملات زیادی با کشورهای اروپایی داشته و محصولاتی با کیفیت مناسب را تولید می‌کنند اما مشکل تولیدکنندگان ایرانی اینجاسـت که با وجود تولید پروفیل‌هایی با کیفیت بالاتر از پروفیل‌های ترک، مشتریان تمایل به خرید محصولات خارجی با قیمت بیشـتر دارند. همچنیـن تولیدکنندگان خارجـی از حمایت‌های فراوانـی برخوردار هسـتند اما تولیدکننـده ایرانی در مسـیر خـود با انبوهی از مشـکلات دسـت به گریبان اسـت. گفتنی اسـت صنعتگـران خارجی بخش عمده‌ای از درآمد خود را صرف به‌روزرسـانی ماشـین‌آلات و توسـعه فعالیت‌هـا می‌کننـد امـا صنعتگران ایرانی به دلیل عدم وجود امنیت شغلی، به دنبال سرمایه‌گذاری در سایر حوزه‌ها هستند.

آیا معادن کوچک امسال تعطیل می شوند؟

در حالیکه کارشناسـان فرسودگی ماشین آلات معدنی و ممنوعیت واردات را مانع توسـعه و شـکوفایی بخش می دانند، فعالان این حوزه می گویند بالا بـردن حقوق دولتی معـدن را زمین می زند و موجب تعطیلی معادن کوچک می شود.یاسـمن بلوردی؛ بازار: بحث افزایـش حقوق دولتی بخش معادن در حالی سـال گذشته حواشـی و انتقادات بسیاری را با خود به همراه داشت که پیش از این حسـن حسـینقلی، رئیس اتحادیه سرب و روی در گفتگو با بازار در خصوص آنچه می توان برای بخش معدن کشور در سال جدید متصور شد گفت: با توجه به عوارضی که برای ماده معدنی بسـته اند، افزایش بی رویه و غیر منطقی حقوق دولتی و تورمی که وجود دارد، مسائل و مشکلاتی که برای ارز وجود دارد ما سـال ۱۴۰۳ را سـال بسیاری بدی می دانیم و ممکن است بسیاری از واحدهای ما به تعطیلی کشیده شود.این در شرایطی است که بخش معدن کشور با مسائل و چالش های بسیار دیگری نیز روبرو است به نحوی که ممنوعیت واردات ماشـین آلات و تجهیزات مورد نیاز این بخش خود معضلی بزرگ محسـوب می شود که امکان توسعه را از این بخش گرفته است.چالش معدنکاران با فرسـودگی ماشین آلات معدنی و بالا بردن حقوق دولتیناد‌علی اسـماعیلی دهج یکی از کارشناسـان و فعالان بخش معدن معتقد است این حوزه با چند مشکل عدیده از جمله فرسودگی ماشین آلات دست و پنجه نرم می کند که وزارت صمت بایسـتی به نوسـازی کردن ماشین الات این بخش کمک کند.اسـماعیلی دهـج با بیان اینکه مزاحمت هـای محلی و همچنین مزاحمت های ارگان ها و سـازمان های مختلف از دیگر مشـکلات این بخش اسـت به خبرنگار بازار می گوید: در واقع ما همیشـه از مزاحمت های منابع طبیعی و محیط زیسـت گلایه داشـتیم و الان سازمان انرژی اتمی هم اضافه شـده که باری روی بارهای دیگر بخش معدن و معدنکاران شـده اند و انتظار داریـم وزارت صمت برای رفع این مزاحمت ها با ما همکاری لازم را داشـته باشـد.گفتنی است بسیاری از ارگان ها و سازمان ها در خصوص آسیب هایی کـه بخش معدن و معدنکارای به محیط زیسـت وارد می کند همواره منتقد هستند و از دیرباز این اختلاف نظر بین ارگان هایی همچون محیط زیست و معدنکاران وجود داشته و هیچ گاه به نتیجه ای نرسیده است.این فعال بخش معدن می گوید: مشکل بعدی که به اصطلاح بخش معدن را زمین می زند بالا بردن حقوق دولتی بدون اسـاس فکر و مشـورت با جامعه معدن کاری است. مسـاله اینجا اسـت که قطعا با وضع چنین حقوق دولتی معادن کوچک همه تعطیل می شـوند. این در حالی است که علاوه بر موارد نامبرده سازمان نظام مهندسی هم متاسفانه یکسری بارهای اضافی بر گُرده معدن و معدنکاران می گذارد که باید این فشارها را تعدیل کنند تا بتوانیم فعالیت کنیم.

الـزام رفـع ممنوعیـت واردات ماشـین آلات معدنی در سـال جدید

وی ادامه داد: از سـوی دیگر بخش معدن در بحث واردات هم مشکلات و موانع جدی دارد؛ بر فرض معدنکار می خواهد اقدام به واردات ماشـین الات نمایـد اما نمی گذارند در حالی که می خواهد دسـتگاه حفـاری بیاورد که ۲۵۰۰ متر بزند اما مانع می شـوند! این در شـرایطی است که دستگاه های حفاری که بتواند این قابلیت را داشـته باشد در کشور نیست لذا باید واردات را آزاد کنند تا معدنکاران بروند دسـتگاه بیاورند و بتوانیم در عمق برویم آن هم در وضعیتی که بسـیاری از معادنی کـه الان داریم نیاز به حفاری عمیق دارد.این فعالـی بخش معدن با بیان اینکه اگر دولت مزاحمت ها را از بخش معدن بردارد بخش معدن خودش شکوفا می شود گفت: به بهانه تولید جلوی واردات را گرفته اند در حالی که تولید داخل نداریم! بلکه در بخش به اصطلاح تولید نهایت سالی ۲ ماشین در داخل مونتاژ می شود در حالی که نیاز کشور بیش از این ها است. متاسفانه مسئولان ذی ربط خودشان را بازی می دهند و مونتاژ را تولید داخل می نامند آن هم در شـرایطی که برای حفاری عمیق هم کاربردی نیسـت و نهایت تا ۵۰۰ متری جواب می دهد.اسـماعیلی دهج افزود: در بحث ماشین الات هم وضعیت همین است در حالی که انتظار داریم اجازه بدهند خود معدنکاران ماشـین الات معدنی را وارد کنند. مساله اینجا اسـت که به طور کلی اگر دولت از بخش معدن دسـت بردارد معدن خودش می تواند فعالیت کند.

چرخ کلیه صنایع به واسطه بخش معدن می چرخد

وی در خصـوص وضعیت حاکم بر صادرات مواد معدنی کشـور نیز اظهار داشـت: بنده معتقدم به طور کلی چه الان که تحریم هسـتیم و چه قبلا که تحریم بودیم کشـور را معدن نجات داده است و الان هم که چرخ کشور می چرخد به خاطر مواد معدنی است چون بخش معدن است که فولاد، سیمان، مصالح ساختمانی و غیره تولید می شود در حالی که آقایان تصورات دیگری دارنـد. اگر بر فـرض به مدت دو ماه یک کیلو آهک بـه هیچ بخش تولیدی ندهیـم کل صنعت از صنعـت فولاد گرفته تا مس و سـاختمان و غیره می خوابد.اسـماعیلی دهـج ادامه داد: به طور کلی درد ما در کشـور این اسـت کـه مسـئولین ما معدن را درک نکرده و نشـناخته انـد در غیر این صورت معادن کشـور پتانسـیل خوبی دارد و بنده با بیش از ۳ دهه فعالیت در این حوزه معتقدم که کشـور ما هنوز از نظر معادن بکر است. اما مسئولین کشور متاسـفانه اعتقادی به معـدن ندارند و تا زمانی که نفت باشـد اعتقادی هم نخواهند داشـت، در صورتی که معدن کلیه صنایع داخلی را می چرخاند.وی د پایان تاکید کرد: اگر این مشکلات جلو راه معدن نباشد، بخش معدن خود می داند از کدام مسیر راه درست را برود و نیازی به دولت ندارد.گفتنی است فعالان بخش معدن معتقدند دولت صرفا نگاه درآمد زایی به بخش معدن دارد و اگر این رویه ادامه پیدا کند مطمئنا طی سـال های آینده این نگاه صدمه بسـیاری به بخش معدن می زند و بخش معدن و صنایع معدنی به سـمت سقوط پیش خواهد رفت.

۸ پیشنهاد فعالان بخش معدن برای تحقق جهش تولید

در حال حاضر متأسـفانه با وجود تمام مزیت‌های این بخش در توسعه صادارت غیرنفتی هنوز توجه جدی به این بخش نشـده و با وجود تأکیدات رهبری حمایت از این بخش به کندی انجام می‌شود.امسال مقام معظم رهبری در شعار سال بر جهش تولید با مشارکت مردم تأکید کرده‌اند تا با اجرایی‌شدن این هدف روند توسعه تولید داخل فراهم شود. در این میان بخش معدن که در شرایط تحریم می‌تواند نقش قابل توجهی در رشد اقتصاد ملی کشور داشته باشند باید مورد توجه جدی قرار گیرد. اما متأسفانه با وجود تمام مزیت‌های این بخش در توسعه صادارت غیرنفتی هنوز توجه جدی به این بخش نشـده و با وجود تأکیدات رهبری حمایت از این بخش به کندی انجام می‌شود.به نظر می‌رسد در سال ۱۴۰۳ که جهش تولید نام‌گذاری شده باید ضمن رفع مشکلات این حوزه بسـتر لازم را برای توسعه بخش معدن کشـور ایجاد شود. در گام نخست باید در نظر گرفت که در حوزه اقتصاد عمده مشـکل در سـاختارهای اقتصادی و تصمیم‌گیری اسـت که با اقدامات ضربتی در حوزه‌های مختلف می‌توان امیدوار به رشد کوتاه مدت بود، اما جهش تولید و پس از آن رشد پایدار نیازمند تغییرات ساختاری و نهادی است.البته مشارکت مردم در اقتصاد هم در مرحله تولید و هم در مرحله توزیع مواهب نیازمند طراحی سازوکارهای مالی (شیوه مشارکت عموم در سرمایه‌گذاری) و هم سیاست‌های مالیاتی و حمایتی است.پیشنهاد فعالان بخش معدن برای رفع مشکلات پیش روی این حوزه در سال جاری عبارتند از:

تکمیل زنجیره ارزش داخلی و توسعه فعالیت‌های معدنی

منابع حاصل از لغو معافیت مالیاتی صادرات مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، به‌صورت خام و نیمه‌خام و عوارض صادراتی، پس از وصول توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی مسـتقیما به "صندوق حمایت از تکمیل زنجیره ارزش صنایع» (که تاسـیس می‌شود)، جهت توسـعه و تکمیل زنجیره ارزش این صنایع و توسعه و به‌روزرسانی ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولید واریز شود.وزارت امور دارایی و اقتصادی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به راه‌اندازی قرارداد آتی و آپشن آن دسته از کالاهای اساسی که نقش کلیدی در زنجیره تأمین کشـور دارند، مانند انواع ورق فولادی، آلومینیم، مس، کالاهای اساسـی کشـاورزی مثل ذرت، جو، محصولات پتروشـیمی از جمله انواع pvc و ... (سـالانه حداقل برای ۴ نوع محصول) اقـدام کنند.یک نماینده به انتخاب رئیـس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشـاورزی ایران، به عنوان نماینده ناظر در هیات مدیره بورس کالا حضور داشته باشد.به منظور نوسازی و بروزرسانی فن‌آوری و ماشـین‌آلات با عمر ده سـال و بیشـتر و در راسـتای کاهش مصرف و شدت انرژی و آلایندگـی در بخش صنعت و افزایش بازدهی و ارتقـای کیفیت و رقابت‌پذیری تولیدات داخلی، در طی سـال‌های برنامه هفتم توسـعه، واردات ماشین‌آلات دارای معافیت گمرکی است و مقدار پایش شـده و مقدار پایش شـده در بهره‌وری انرژی بر اسـاس گزارش ممیزان صاحب صلاحیت می‌تواند به مقدار استهلاک سالیانه ثبت شده در دفاتر مالیاتی اضافه گردد.پذیرش هزینه اضافی استهلاک در بازسـازی و نوسازی ماشین‌آلات و تجهیزات خطوط تولیدنقشه راه معدن کشور، با رویکرد توسـعه فعالیت اکتشافی و شناسایی ذخایر معدنی، بهبود بهره‌وری عملیات معدنکاری و مبتنی بر اصول آمایش سرزمین و تکمیل زنجیره ارزش تا پایان سال اول برنامه تدوین شود و به تصویب هیات وزیران برسد.وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است، به‌منظور توسعه اکتشافات معدنی و زمینه‌سـازی بـرای حضور موثر بخش خصوصی جهت سـرمایه‌گذاری و کارآفرینی در بخش معدن، واگذاری پهنه‌های معدنی در اختیار شرکت‌های دولتی و خصوصی را تعیین تکلیف کنـد، در موارد اختلاف بین دسـتگاهی در واگذاری پهنه‌های معدنی، نظر شـورای عالی معادن مبنای تصمیم‌گیری قرار می‌گیرد.

روزگار معدن
سه شنبه
● ۲۸ فروردین ۱۴۰۳ ● ۷ شوال ۱۴۴۵ ● ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
● سال هفتم ● شماره ۱۲۸۵

آیا طلا به سمت ۳۰۰۰ دلار پیش می‌رود؟

از اوایل ماه مارس، طلا سرانجام از جاذبه گرانشی سیاهچاله میز معاملاتی بانک تسویه حساب های بین المللی خارج شد و تنها در ۶ هفته حدود ۳۰۰ دلار افزایش یافت که سریع ترین صعود آن در چند دهه اخیر است.در حالی که مشخص نیست چه چیزی باعث این جنون خرید شده است، میز معاملات UBS خاطرنشان می کند که قیمت های آتی طلا ۱۰ دلار افزایش یافت. آنچه بعدا اتفاق می افتد نیز نامشخص است. واگرایی فعلی بین قیمت طلا و نرخ های واقعی ۱۰ سال نشان می دهد که اتفاق وحشتناکی در شرف وقوع است.این فلز زرد توسط بانک های مرکزی، سرمایه گذاران چینی و به طور فزاینده ای، خریداران غربی در تلاقی عوامل کلان، افزایش یافته است. بر این اساس، تا سال ۲۰۲۵ شاهد افزایش قیمت فلز زرد به ۳۰۰۰ دلار آمریکا در هر اونس هستیم. نقره نیز از آن سود می برد و قیمت ها نیز با افزایش تقاضای صنعتی افزایش یافته است. این می تواند قیمت ها را در ۱۲ ماه آینده به بالای ۳۰ دلار آمریکا در هر اونس برساندبا نگاهی به تاریخ، می توان دید که قیمت طلا می‌تواند برای مدت طولانی در رکود باقی بماند، اما زمانی که سقوط کند، افزایش آن معمولا سریع و خشمگین است. برای تصمیم گیری در مورد تعقیب یا محو شدن رالی اخیر طلا، ممکن است الهام گرفتن از قسمت های شکست گذشته مفید باشد. اگر تاریخ تکرار شود، برای شرکت در رالی طلای کنونی دیر نیست. یک سرمایه گذار با دیدگاه دو تا سه ساله می تواند انتظار داشته باشد که طلا از اینجا دو برابر شود و به بیش از ۴۰۰۰ دلار برسد. سیگنال دریافت سود زمانی است که نرخ های واقعی تغییر می کند و زمانی که یک رکود تمام عیار وجود دارد. امروز که نرخ واقعی هنوز بالاست و رکودی که ظاهراً دور است، خیلی زود است که رالی طلا را پایان دهیم. شکست طلا می تواند به عنوان یک سیگنال شوم تلقی شود و تصور طیفی از سناریوهای خطر ژئوپلیتیک دشوار نیست. در مورد بازارها، بسیاری از موارد امروزه با توجه به دو تا سه سال نادرست به نظر می رسند، از اسپردهای اعتباری بسیار پایین گرفته تا افزایش ارزش سهام یا نوسانات کم. منصفانه است که بگوییم بازار طلا ضربه هشدار خود را زده است.

کاهش قیمت مبنای ذوب فلز روی در سال ۲۰۲۴

مهدی نجفی

تعرفه‌های مبنای ذوب فلز روی در سال جاری میلادی با روند نزولی شدیدی همراه شده که نشان‌دهنده کاهش دسترسی به زنجیره تامین معادن در این صنعت است.

شرکت «Teck Resources» با پرداخت ۱۶۵ دلار به ازای هر تن به شرکت «Korea Zinc» به منظور فرآوری کنسانتره روی خود موافقت کرده است که نسبت به تعرفه ذوب ۲۷۴ دلاری به ازای هر تن پرداخت شده در سال ۲۰۲۳ رقم کمتری را نشان می‌دهد. شرکت «Teck Resources» یک شرکت کانادایی است که در زمینه استخراج معادن و فلزات به ویژه روی فعالیت دارد.

لازم به ذکر است که ارقام توافق شده میان دو شرکت مذکور در سال‌های اخیر به عنوان مبنای تعرفه ذوب دیگر شرکت‌های فعال در صنعت روی در نظر گرفته شده است. همچنین تعرفه‌های ذوب در هنگام وضعیت مازاد عرضه مواد اولیه افزایش یافته است و طی دوره‌های کمبود حجم عرضه روی با روندی نزولی همراه خواهد شد.

در همین راستا، تعرفه‌های ذوب در سال ۲۰۲۳ به دلیل مشکلات واحدهای ذوب و چالش‌های ایجاد شده در روند عرضه و تقاضای کنسانتره روی در سال ۲۰۲۲، روندی صعودی به خود گرفته بود.

ارائه گزارش‌های مربوط به کاهش میزان درآمد واحدهای ذوب در سال ۲۰۲۳، به وضوح تغییر در پویایی روند عرضه روی در ۱۲ ماه گذشته را نشان می‌دهد. همچنین توقف فعالیت برخی معادن روی به دلیل روند افزایش قیمت این فلز در سال ۲۰۲۳، موجب کاهش دسترسی به فلز روی تصفیه شده در بازار شد.

▣ کاهش تولید روی از معادن

روند افزایشی قیمت روی بورس فلزات لندن در طی سال ۲۰۲۲ به روندی نزولی در اوایل سال ۲۰۲۳ تبدیل و قیمت سه ماهه روی بورس مذکور نسبت به بالاترین رقم گزارش شده در مارس ۲۰۲۲ یعنی ۴،۸۹۶ دلار در هر تن، پایین‌ترین رقم سه ساله خود برابر با ۲،۲۱۵ دلار در ماه می ۲۰۲۳ را به ثبت رساند.

روند صعودی قیمت‌ها باعث توقف فعالیت چندین معدن همچون معدن «Tara mine» در ایرلند و تحت نظارت شرکت «Boliden AB»، معدن «Middle Tennessee» تحت مدیریت شرکت «Nyrstar» و معدن «Rasp mine» در استرالیا و تحت نظارت شرکت «Toho Zinc» شد.

بر اساس گزارش انجمن بین‌المللی سرب و روی (ILZSG)، روند صعودی توقف فعالیت در تعدادی از معادن باعث شد که میزان تولید جهانی روی استخراج شده از معادن در سال ۲۰۲۳ حدود ۱/۴ درصد کاهش را تجربه کند. گفتنی است میزان تولید روی در سال ۲۰۲۲ با افت ۲/۶ درصدی همراه بود.

به نظر می‌رسد این روند ممتد نزولی میزان تولید روی از معادن که از دو سال گذشته آغاز شده است در سال ۲۰۲۴ هم ادامه داشته باشد.

لازم به یادآوری است وقوع آتش‌سوزی در معدن «Ozernoy» در روسیه در ماه نوامبر ۲۰۲۳ موجب شد طرح افزایش میزان تولید روی از معادن که قرار بود بیشترین حجم اضافه شده در معادن روی جهان محسوب شود موقتا متوقف شد.

با توجه به وقوع این آتش‌سوزی به نظر می‌رسد امکان آغاز مجدد فرآیند فرآوری سنگ معدن روی تا سه ماهه چهارم سال جاری میلادی در این معدن وجود ندارد. طبق بررسی‌های انجام شده میزان تولید روی در معدن «Ozernoy» حدود ۳۵۰ هزار تن سالانه گزارش شده است.

انجمن بین‌المللی سرب و روی (ILZSG) آخرین بار در نشست خود در ماه اکتبر ۲۰۲۳ پیش‌بینی کرده بود که میزان تولید روی از معادن در سال ۲۰۲۴ حدود ۴/۹ درصد افزایش را تجربه خواهد کرد. با این وجود احتمال می‌رود انجمن نامبرده در نشست آتی خود که به زودی برگزار خواهد شد رقم پیش‌بینی شده را مورد بازبینی قرار دهد.

▣ بازیابی فعالیت واحدهای ذوب روی

اگرچه حجم عرضه روی از معادن روندی کاهشی به خود گرفته اما میزان تولید جهانی واحدهای ذوب این فلز از سال ۲۰۲۲ با افزایش همراه بوده است.

بر اساس گزارش موسسه «SMM»، میزان تولید روی تصفیه شده در کشور چین به ۶/۶ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ رسید که افزایش سالانه ۱۰/۹ درصدی را نشان می‌دهد. این روند صعودی باعث شد پس از ثبت یک روند نزولی در سال ۲۰۲۲، میزان تولید روی تصفیه شده در جهان حدود ۳/۸ درصد افزایش را تجربه کند.

با این حال، هنوز برخی از واحدهای ذوب در کشورهای غربی مانند واحد ذوب «Budel» در هلند با مشکلاتی چون افزایش قیمت‌های انرژی دست و پنجه نرم می‌کنند. گفتنی است فعالیت واحد ذوب مذکور به دلیل افزایش قیمت انرژی در ماه ژانویه ۲۰۲۴ به طور موقت متوقف شد. از سوی دیگر، واحد ذوب «Nordenham» در آلمان پس از پایان یک سال فاز تعمیر و نگهداری قصد دارد فعالیت خود را دوباره با افزایش میزان تولید آغاز کند.شاید بتوان وجود عملکرد ضعیف در تولید روی از معادن در سراسر جهان و آغاز مجدد فعالیت برخی از واحدهای ذوب را یکی از دلایل اصلی کاهش سالانه تعرفه‌های ذوب این فلز در نظر گرفت.در همین راستا، موسسه «Fastmarkets» قیمت کنسانتره روی با شرط تحویل به بنادر چین را رقمی حدود ۵۰ تا ۸۰ دلار در هر تن ارزیابی کرد که نشان از یک روند نزولی دارد.

▣ افزایش حجم ذخایر فلز روی در انبارهای «LME»

به نظر می‌رسد محدودیت در دسترسی به مواد اولیه در زنجیره تولید روی هنوز هیچ تاثیر قابل‌توجهی در روند عرضه و تقاضای این فلز نگذاشته است.

فلز روی حتی با بهبود وضعیت کلان اقتصادی جهانی نیز نسبت به دیگر فلزات پایه در بورس فلزات لندن، عملکرد به مراتب ضعیف‌تری داشته است. در حال حاضر قیمت روی بورس فلزات لندن حدود دو هزار و ۷۰۰ دلار در هر تن گزارش شده که نسبت به قیمت سه ماهه این فلز در «LME» در ابتدای سال ۲۰۲۴، تنها ۳ درصد و در مقایسه با قیمت مس در این بورس، حدود ۱۰ درصد افزایش را تجربه کرده است.گفتنی است از فلز روی در تولید قالب فولاد گالوانیزه که بیشتر در بخش ساخت‌وساز به‌کار می‌رود، استفاده می‌شود. به نظر می‌رسد با افزایش فعالیت واحدهای ذوب طی ۱۲ ماه گذشته، هیچ‌گونه کمبودی در وضعیت بازار روی تصفیه شده مشاهده نشده است.علاوه‌براین، حجم ذخایر روی تصفیه شده در انبارهای بورس فلزات لندن در سال ۲۰۲۳، از ۲۷ هزار و ۷۵۰ تن به ۲۲۳ هزار و ۲۲۵ تن رسید. به دلیل روند صعودی صدور حواله‌های فروش برای محموله‌های روی در انبارهای ذخیره بورس فلزات لندن، حدود ۲۷ هزار تن دیگر در سال ۲۰۲۴ تاکنون به مجموعه حجم ذخایر انبارهای بورس مذکور افزوده شده است. اختلاف قیمت‌های فلز روی در بورس فلزات لندن نشان می‌دهد که ممکن است روند افزایش حجم ذخایر انبارها ادامه پیدا کند.

روند صعودی مبنای قیمت سه ماهه فلز روی در بورس مذکور، منجر به تاثیرگذاری بر وضعیت کانتنگو در ماه مارس ۲۰۲۴ و ثبت رقم ۵۰ دلار در هر تن برای آن شد. رقم اعلام شده در روز دوشنبه هشتم آوریل ۲۰۲۴، حدود ۳۸ دلار در هر تن تعیین شد که همچنان نسبت به ارقام گزارش شده طی سال‌های ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۳ بیشتر بود.

▣ تغییرات ایجاد شده در پیش‌بینی وضعیت بازار روی

اکثر تحلیلگران بر این باورند که وضعیت بازار روی در سال جاری میلادی همچنان در شرایط مازاد عرضه قابل‌توجه برای دومین سال متوالی باقی بماند.انجمن بین‌المللی سرب و روی (ILZSG) در نشست اخیر خود که در ماه اکتبر ۲۰۲۳ برگزار شد، حجم مازاد عرضه ۳۶۷ هزار تنی را برای بازار روی پیش‌بینی کرده بود. بسیاری از تحلیلگران شرکت‌کننده در نظرسنجی خبرگزاری رویترز در ماه ژانویه ۲۰۲۴، بر پیش‌بینی حجم مازاد عرضه ۳۰۰ هزار تنی برای فلز روی در سال جاری میلادی با یکدیگر اتفاق نظر داشتند.با این حال، با توجه به محدودیت دسترسی در بخش کنسانتره روی در بازار به نظر می‌رسد ارقام پیش‌بینی شده دوباره مورد بازبینی قرار گیرند. در همین راستا، برخی تحلیلگران در بانک «Macquarie» پیش‌بینی کسری ۶۱ هزار تنی را برای کنسانتره روی در سال ۲۰۲۴ ارائه کردند.

بانک «Macquarie» در بیانیه خود که در ماه مارس ۲۰۲۴ منتشر شد، اعلام کرد با توجه به محدودیت در دسترسی به بازار کنسانتره روی، این بانک پیش‌بینی خود در رابطه با میزان تولید جهانی روی تصفیه شده را برای سال میلادی جاری ۰/۴ درصد کاهش خواهد داد.طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته، انتظار می‌رود میزان تولید روی تصفیه شده در کشورهای غربی و کشور چین به دلیل کمبود مواد اولیه حدود ۰/۵ درصد کاهش را در سال ۲۰۲۴ تجربه کند.طبق اعلام بانک مذکور، در حال حاضر چندین واحد ذوب در چین در واکنش به کاهش دسترسی به مواد اولیه و افت حاشیه سود خود به دلیل کاهش تعرفه‌های ذوب که حدود ۴۰ درصد از حاشیه سود یک واحد ذوب را به خود اختصاص می‌دهد، در حال ورود به فاز تعمیر و نگهداری و یا کاهش ظرفیت تولید هستند. این بانک پیش‌بینی کرده است که شرایط بازار کنسانتره روی در سال ۲۰۲۵، دوباره به وضعیت مازاد عرضه خواهد رسید. با این حال، ممکن است قیمت آن به دلیل وضعیت فعلی بازار روی با افزایش همراه شود.

تولید ۵۴۰ هزار تنی کنسانتره روی در شرکت «Teck»

تولید کنسانتره روی در شرکت تک «Teck» کانادا طی فصول گذشته روند صعودی داشت و نرخ رشد سالانه آن حدود ۲.۳ درصد محاسبه شد. این شرکت کنسانتره روی را در معدن آنتامینا و معدن «Red Dog» تولید می‌کند، بخشی از آن را می‌فروشد و بخشی را در تاسیسات «Trail» به روی تصفیه شده تبدیل می‌کند. در فصل سوم سال ۲۰۲۳، تولید کنسانتره روی حدود ۱۲۵ هزار تن روی محتوی بود که با رشد ۲۴ درصدی به حدود ۱۵۵ هزار تن رسید. روند تولید روی تصفیه شده در این شرکت تغییر چندانی نداشت و نرخ رشد سالانه آن حدود ۰.۲ درصد برآورد شد. درآمد حاصل از فروش روی در این شرکت در سال ۲۰۲۳، حدود سه میلیارد و ۵۰ میلیون دلار بود که نسبت به سال پیش از آن، حدود ۱۳.۱ درصد افت داشت. روند حاشیه سود ناخالص این شرکت در بخش روی از فصل اول سال ۲۰۲۲ تا فصل آخر سال ۲۰۲۳ نزولی بود.

شرکت «Teck Resources» یک شرکت کانادایی است که در زمینه استخراج معادن و فلزات فعالیت دارد. دفتر مرکزی این شرکت در شهر ونکوور کانادا قرار دارد و بخشی از سهام آن در بازارهای بورس نیویورک و بورس تورنتو معامله می‌شود. شرکت تک در زمینه اکتشاف، استخراج و فروش طلا، مس، روی، نفت خام و زغال‌سنگ کار می‌کند.

معدن آنتامینا «Antamina»، یک معدن بزرگ مس و روی است که در رشته کوه آند در ۲۷۰ کیلومتری شمال لیما، کشور پرو واقع شده است. شرکت تک کانادا حدود ۲۲.۵ درصد سهم در معدن آنتامینا دارند. شرکت بی اچ پی «BHP plc» حدود ۳۳.۷۵ درصد، شرکت گلنکور «Glencore plc» حدود ۳۳.۷۵ درصد و شرکت میتسوبیشی «Mitsubishi Corporation» نیز حدود ۱۰ درصد در معدن آنتامینا سهیم هستند. این معدن، یک معدن روباز است. یک خط لوله کنسانتره به صورت دوغاب ۳۰۲ کیلومتری، کنسانتره مس و روی را به بندر منتقل می‌کند تا به کارخانه‌های ذوب و پالایشگاه‌های سراسر جهان ارسال شود.معدن «Red Dog»، یکی از بزرگ‌ترین معادن روی جهان است که در حدود ۱۷۰ کیلومتری شمال قطب شمال در شمال غربی آلاسکا، نزدیک کوتزبوئه «Kotzebue» قرار دارد. معدن «Red Dog» یک معدن روباز است که بهره‌برداری از آن توسط کامیون و لودر صورت می‌پذیرد. کنسانتره‌های تولید شده در این معدن، به تاسیسات متالورژی شرکت تک در تریل، بریتیش کلمبیا و مشتریان در آسیا و اروپا ارسال می‌شود. انتظار می‌رود عمر فعلی معدن، بر اساس ذخایر توسعه یافته موجود تا سال ۲۰۳۱ ادامه یابد.تاسیسات «Trail» شرکت تک، یکی از بزرگ‌ترین مجتمع‌های ذوب و پالایش سرب و روی کاملا یکپارچه در جهان است که در شهر بریتیش کلمبیا قرار دارد. سد وانتا «Waneta» انرژی برق لازم برای عملیات متالورژی به صورت کم‌هزینه، تمیز و تجدیدپذیر را فراهم می‌کند. یکی از برنامه‌های شرکت تک برای رسیدن به انتشارات کربنی صفر تا سال ۲۰۵۰، انعقاد قراردادی برای استفاده ۱۰۰ درصدی از انرژی تجدیدپذیر در تاسیسات «QB» این شرکت است. همچنین کارخانه آزمایشی جذب کربن در تاسیسات «Trail»، از دیگر اقدامات این شرکت در کاهش انتشارات کربنی بود.

نرخ رشد مرکب سالانه ۲.۳ درصدی تولید روی تصفیه شده به طور کلی تولید کنسانتره روی شرکت تک در دوره مورد بررسی روند صعودی داشته است؛ به صورتی که نرخ رشد مرکب سالانه آن حدود ۲.۳ درصد بود. در فصل چهارم سال ۲۰۲۲، تولید کنسانتره روی به بیشینه مقدار خود یعنی ۲۱۸ هزار تن رسید که در مقایسه با فصل سوم این سال، حدود ۳۷.۷ درصد رشد را ثبت کرد. مهم‌ترین سایت‌های تولید کنسانتره روی شرکت تک، معدن «Red Dog» و «Antamina» هستند.

در سال ۲۰۲۲، حدود ۸۵ درصد کنسانتره روی این شرکت از معدن «Red Dog» تولید شد. بررسی‌های آتوپات نشان می‌دهد افزایش تولید کنسانتره روی در این معدن، یکی از دلایل رشد تولید این محصول در شرکت تک طی فصل چهارم سال ۲۰۲۲ بوده است. در فصل اول سال ۲۰۲۳، تولید کنسانتره روی حدود ۴۲.۱ درصد نسبت به فصل چهارم سال ۲۰۲۲ کاهش پیدا کرد. در فصل اول سال ۲۰۲۳، به دلیل شرایط آب‌وهوایی تولید کنسانتره روی تحت تاثیر قرار گرفت. در فصل دوم سال ۲۰۲۳، تولید کنسانتره روی «Red Dog» تحت تاثیر عیار پایین سنگ معدن (همان طور که در طرح معدن مورد انتظار بود) و تعطیلی برنامه‌ریزی نشده کاهش یافت. در فصل چهارم سال ۲۰۲۳، تولید کنسانتره روی این شرکت حدود ۱۵۵ هزار تن بود که در مقایسه با فصل پیش از آن ۲۴ درصد رشد داشت.به طور متوسط تولید روی تصفیه شده شرکت تک در دوره مورد بررسی در هر فصل، حدود ۶۴ هزار و ۵۰۰ تن بود. روند تولید روی تصفیه شده شرکت تک از فصل اول سال ۲۰۲۲ نزولی بود و سپس تا فصل آخر سال ۲۰۲۳، روند تولید این محصول صعودی شد. در فصل سوم سال ۲۰۲۳، تولید روی تصفیه شده حدود ۶۷ هزار تن بود و با رشد ۴.۵ درصدی در فصل چهارم این سال، تولید به حدود ۷۰ هزار تن افزایش پیدا کرد.

▣ افت ۱۱.۸ درصد حاشیه سود ناخالص بخش روی

به طور کلی درآمد بخش روی در شرکت تک در دوره مورد نظر روند نزولی داشت و نرخ رشد مرکب سالانه آن، حدود منفی ۳.۸ درصد برآورد شد. درآمد این بخش در فصل سوم سال ۲۰۲۲، به بیشترین میزان خود یعنی یک میلیارد و ۲۶۰ میلیون دلار رسید. یکی از دلایل ثبت بیشینه درآمد در این بخش با وجود کاهش قیمت روی در سه ماهه، قیمت بالاتر از میانگین تاریخی باقی ماند. همچنین افزایش تولید کنسانتره در «Red Dog»، از دیگر عوامل رشد درآمد بود. درآمد این بخش در فصل چهارم سال ۲۰۲۳، حدود ۷۰۱ میلیون دلار بود که نسبت به فصل پیش از آن، حدود ۴۱.۷ درصد افت داشت.

حاشیه سود ناخالص بخش روی در شرکت تک، روند نزولی در دوره مورد بررسی را ثبت کرد. در فصل اول سال ۲۰۲۲، حاشیه سود ناخالص این بخش شرکت تک حدود ۲۶.۸ درصد محاسبه شد و در فصل آخر سال ۲۰۲۳، به حدود ۲۱.۵ درصد کاهش پیدا کرد. بررسی‌های آتوپات نشان می‌دهد، هزینه تولید افزایش پیدا کرد که عامل اصلی در افت حاشیه سود ناخالص بخش روی شرکت تک بوده است.

تقاضای جهانی فولاد افزایش خواهد یافت

بنا بر اعلام انجمن جهانی فولاد «WSA»، انتظار می‌رود تقاضای جهانی فولاد در سال ۲۰۲۴ با ۱.۷ درصد افزایش، به یک میلیارد و ۷۹۳ میلیون تن برسد و سال ۲۰۲۵ نیز افزایش بیشتری داشته باشد.بنا بر اعلام انجمن جهانی فولاد «WSA»، انتظار می‌رود تقاضای جهانی فولاد در سال ۲۰۲۴ با ۱.۷ درصد افزایش، به یک میلیارد و ۷۹۳ میلیون تن برسد و سال ۲۰۲۵ نیز افزایش بیشتری داشته باشد. این انجمن انتظار دارد که هند محرک اصلی رشد تقاضا باشد زیرا تقاضای چین همچنان در حال کاهش است.انجمن جهانی فولاد در بیانیه‌ای اعلام کرد که پس از دو سال کاهش و نوسان شدید بازار بعد از همه‌گیری کرونا، نشانه‌هایی از تقاضای جهانی فولاد و قرار گرفتن در مسیر رشد طی سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ وجود دارد و انتظار می‌رود تقاضای جهانی در سال ۲۰۲۵ با ۱.۲ درصد افزایش، به یک میلیارد و ۸۱۵ میلیون تن برسد.مصرف فولاد در چین، بزرگ‌ترین تولیدکننده و مصرف‌کننده این فلز در جهان در سال ۲۰۲۳، به میزان ۳.۳ درصد کاهش یافت و انتظار می‌رود که در سال ۲۰۲۴ ثابت بماند زیرا کاهش سرمایه‌گذاری در املاک و مستغلات با رشد سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها و بخش‌های تولیدی جبران می‌شود.انتظار می‌رود تقاضای فولاد چین در سال ۲۰۲۵ به میزان یک درصد کاهش یابد و به طور قابل‌توجهی کمتر از اوج خود در سال ۲۰۲۰ باقی بماند. با این حال، هند به عنوان قوی‌ترین محرک رشد تقاضای فولاد از سال ۲۰۲۱ ظاهر شده است.این انجمن انتظار دارد تقاضای هند در سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ به میزان ۸ درصد رشد پیدا کند؛ همچنین انتظار می‌رود تقاضا در اروپا که به دلیل تورم بالا و سیاست‌های پولی سخت‌تر با چالش مواجه شده است، رشد بسیار اندکی را در سال جاری و قبل از رشد ۵.۳ درصدی پیش‌بینی شده در سال ۲۰۲۵ نشان دهد.

برمدار جهان

توقف قیمت مس در بالاترین سطح ۲ ۲ ماه گذشته

مس همچنان به روند افزایش قیمت خود ادامه می‌دهد و تاکنون به بالاترین سطح خود از ماه ژوئن ۲۰۲۲ تاکنون رسیده است؛ چراکه سرمایه‌گذاران معتقدند کاهش عرضه سنگ معدن برای همگامی با افزایش تقاضای جهانی دشوار است. مس پس از شوک عرضه معدن در اواخر سال گذشته میلادی که اکنون با مصرف بهتر از انتظارات ترکیب شده، جایگاهی قوی پیدا کرده است زیرا هم‌زمان با افزایش تولید جهانی، مصرف آن نیز رشد پیدا کرده است. با افزایش قیمت‌ها در بازار، سرمایه‌گذاران شروع به چرخش به سمت کالاهایی کرده‌اند که به عنوان پوششی در برابر ترس‌های تورمی جدید محسوب می‌شوند.معاملات آتی در بورس فلزات لندن در سال جاری بیش از ۱۱ درصد افزایش یافته است. پس از انتشار داده‌های جدید مبنی بر افزایش واردات چین در ماه مارس ۲۰۲۴، مس با افزایش قیمت ۲.۷ درصدی به قیمت ۹ هزار و ۵۹۰ دلار در هر تن معامله شد.

مارکوس گاروی، رئیس استراتژی کالایی مک کواری در این خصوص بیان کرد: روایت زیربنایی هم از منظر عرضه چالش‌برانگیز و هم با توجه به بهبودهای دوره‌ای در رشد جهانی بسیار مثبت است. با این حال، به نظر می‌رسد که این حرکت کوتاه‌مدت ناشی از جریان‌های مالی باشد که به صورت اختیاری و سیستماتیک در این بازار وارد شده‌اند.

بر اساس داده‌های هفته منتهی به پنجم آوریل ۲۰۲۴ در بورس فلزات لندن، صندوق‌های تامینی موقعیت خرید خالص خود را در مس به بالاترین سطح از ماه فوریه ۲۰۲۱ تاکنون رسانده‌اند. سرمایه‌گذاران در حالی بر نشانه‌هایی از بهبود بخش صنعتی در چین تمرکز کرده‌اند که اختلالات در معادن بزرگ وجود دارد. در کارخانه‌های فرآوری چین که بیش از نیمی از عرضه جهان را در اختیار دارند، حاشیه‌ها تحت فشار قرار گرفته‌اند و این احتمال را افزایش داده‌اند که تولید فلزات فرآوری شده کاهش دهند.

▣ افزایش قیمت مس به بالاترین سطح از ماه ژوئن ۲۰۲۲ تاکنون

داده‌های تجاری چین که روز جمعه ۱۲ آوریل ۲۰۲۴ منتشر شد، نشان می‌دهد که واردات مس پالایش شده در سه ماهه نخست ۶.۹ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته است. حتی اگر فرض بر این باشد که چین ظرفیت ذوب داخلی خود را افزایش داده اما در عین حال نشان از این است که شاخص صنعت تولید چین در پایان ماه مارس جهش کرده و برای اولین بار از ماه سپتامبر ۲۰۲۳ رشد در این بخش را نشان می‌دهد.

ایوا مانتی، استراتژیست کالایی بانک آی‌ان‌جی در این خصوص اظهار داشت: سرمایه‌گذاران اکنون بر این باورند که اقتصاد چین در روند رو به بهبود قرار گرفته و تقاضا در حال بازگشت است؛ همچنین در دیگر نقاط، فعالیت‌های تولیدی در حال بهبود است.

به علاوه، تمام محرک‌های خرد مانند محدود کردن عرضه کنسانتره مس نیز در تحرک‌های اخیر مشاهده شده است.

کارخانه‌های ذوب امسال تحت فشار فزاینده‌ای قرار گرفته‌اند زیرا فشار عرضه کنسانتره‌های مس (نوعی سنگ معدنی فرآوری شده جزئی که برای تولید فلزات تصفیه شده استفاده می‌شود)، هزینه‌های فرآوری را به پایین‌ترین سطح در مدت اخیر رسانده است.

بازار کنسانتره به شکل چشمگیری تحت تاثیر قرار گرفته است زیرا کارخانه‌های ذوب، ظرفیت خود را افزایش داده‌اند؛ در حالی که عرضه معدن به دلیل تعطیلی ناگهانی معدن کبر پاناما متعلق به فرست کوانتوم مختل شده و تقریبا ۴۰۰ هزار تن فلز از عرضه سالانه جهان کم شده است. چشم‌انداز استخراج مس پس از آنکه شرکت آنگلو امریکن اعلام کرد تولید خود را ۲۰۰ هزار تن کاهش می‌دهد، تشدید شد.

ظرفیت از دست رفته اگرچه برای فرست کوانتوم، آنگلو امریکن و کارخانه‌های ذوب چین دردناک کننده بود اما برای تولیدکنندگان رقیب یک موهبت به حساب می‌آمد. آنتوفاگاستا که استخراج‌کننده فلز در شیلی است، در سال جاری میلادی ۳۷ درصد جهش کرده و در بالاترین سطح خود معامله می‌شود.انتظار می‌رود فشار بر کارخانه‌های ذوب در نهایت منجر به کاهش تولید مس تصفیه شده شود؛ اگرچه هنوز هیچ کاهش عمده‌ای اعلام نشده است.

با این حال، داده‌های منتشر شده در این هفته نشان می‌دهد که حدود ۸.۵ درصد از ظرفیت ذوب چین در سه ماهه نخست ۲۰۲۴ غیرفعال بوده است؛ در حالی که این رقم در سال گذشته ۴.۱ درصد بود.

یکی از بادهای مخالف بالقوه برای قیمت‌ها، افزایش سهام مس تصفیه شده در چین است؛ در حالی که قیمت‌های نقدی نیز با تخفیف زیادی نسبت به معاملات آتی معامله می‌شوند و این ساختار بازاری محسوب می‌شود که معمولا نشان‌دهنده عرضه کافی است.افزایش قیمت مس با روند صعودی گسترده‌تر کالاها هم‌زمان شده است.

در حال حاضر طلا در بالاترین سطح خود معامله می‌شود، در حالی که تحلیلگران و خانه‌های تجاری در حال افزایش قیمت نفت تا ۱۰۰ دلار در هر بشکه هستند.اوله هانسن، رئیس استراتژی کالای بانک ساکسو اظهار داشت: مس، درست مانند بسیاری از کالاهای دیگر به ویژه فلزات، به طور فزاینده‌ای تبدیل به خریدی در بازارهای نزولی شده است زیرا صندوق‌های تامینی نیز در معرض دید قرار می‌گیرند.

عبور تولید شمش آلومینیوم از مرز ۶۳۵ هزار تن

تولید شمش آلومینیوم کشور در سال ۱۴۰۲به رغم محدودیت‌های انرژی با حدود یک درصد افزایش، از مرز ۶۳۵ هزار تن فراتر رفت.

۴ شرکت بزرگ آلومینیومی کشور (آلومینیوم جنوب، ایرالکو، المهدی و آلومینای ایران) از ابتدای فروردین تا پایان اسفند، ۶۳۵ هزار و ۵۹۷ تن شمش آلومینیوم تولید کردند. اما میزان شمش تولید شده در مدت مشابه سال ۱۴۰۱، حدود ۶۳۲ هزار و ۱۶۶ تن بود.

از میزان شمش آلومینیوم تولیدی ۱۴۰۲، شرکت های «آلومینیوم جنوب» ۲۷۷ هزار و ۶۷۹ تن، «ایرالکو» ۱۷۴ هزار و ۶۶۲ تن، «المهدی» ۱۴۷ هزار و ۵۵ تن و «آلومینای ایران» ۳۶ هزار و ۲۰۱ تن تولید کردند.

همچنین طی ۱۲ ماهه پارسال، ۲۲۲ هزار و ۱۳۸ تن «پودر آلومینا»، ۳۷۴ هزار و ۱۰۶ تن «هیدرات آلومینیوم» و ۵۹۸ هزار و ۵۹۹ تن «بوکسیت» توسط شرکت آلومینای ایران تولید شد.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۳ • ۷ شوال ۱۴۴۵ • ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۵

یادداشت

منابع انسانی مهمترین دارایی هر سازمان

حمید محمدی رفیع
معاون توسعه سرمایه های انسانی فولاد سنگان

سرمایه انسانی منشا تفکر و برنامه ریزی، منبع خلاقیت و نوآوری، بازوان اجرایی استراتژی ها و برنامه ها و نهایتا محوری بنیادین در چرخه عمر هر کسب و کاری است. به زعم پیتر دراکر، هر سازمان به اندازه توانایی و استعداد کارکنانش شکوفا خواهد شد. در وصف اهمیت و جایگاه سرمایه انسانی در سازمان می توان ساعت ها صحبت کرد و صدها صفحه کتاب نوشت.

در خصوص دلیل نامگذاری روز ۲۵ فروردین به عنوان روز ملی منابع انسانی می توان به این موضوع اشاره نمود که برای اولین بار در کشور، درسال ۱۳۹۱ در مدل تعالی ۳۴۰۰۰، روز ملی منابع انسانی پیشنهاد و به سازمان ها ارائه شد و به تدریج مورد استقبال سازمان ها قرارگرفت. از این جهت که شکوفایی و تعالی انسان در سازمان ها؛ هدف اصلی مدل ۳۴۰۰۰ است و این روز در تقویم، مصادف با سالروز بزرگداشت مقام عطار نیشابوری؛ نظریه پرداز تعالی هفت مرحله ای (هفت وادی سلوک در تصوف) می باشد، ایجاب می کرد که این روز همزمان به عنوان روز ملی منابع انسانی نامگذاری گردد.

با توجه به نگاه حاکم بر فولاد سنگان، سرمایه انسانی و مسائل مرتبط با آن همواره در صدر برنامه ها و دغدغه های سازمان قرار داشته است. همکاران پرتلاش ما در مجموعه توسعه سرمایه های انسانی و مسئولیت های اجتماعی فولاد سنگان با گام برداشتن در مسیر تعالی و بلوغ حوزه منابع انسانی با اتکا بر توان داخلی و مبتنی بر مدل های علمی و به روز، پیوسته به دنبال اعتلا بخشیدن و ارتقا جایگاه سرمایه های انسانی هستند. گواه این ادعا کسب جوایز متعدد در ارزیابی های معتبر ملی در حوزه منابع انسانی اعم از نشان برنزین جایزه تعالی منابع انسانی و نشان C۱ مدل ۳۴۰۰۰ جایزه ملی منابع انسانی در سال گذشته می باشد. نخست بر خود لازم می دانم روز ملی منابع انسانی را به خانواده بزرگ فولاد سنگان تبریک عرض کنم و همچنین تبریک و تشکر ویژه ای از همکاران پرتلاش و گرانقدرم در مجموعه توسعه سرمایه های انسانی و مسئولیت اجتماعی فولاد سنگان داشته باشم. مایه افتخار و مباهات است در کنار شما عزیزان و زیر سایه همت بلند و تلاش بی دریغتان، نام فولاد سنگان در صنعت شرق کشور، همواره بی بدیل، پیشتاز و ماندگار بدرخشد.

روی موج معدن

افزایش ۴۳ درصدی تولید شمش طلا در معدن طلای هیرد

تولید شمش طلا در سال ۱۴۰۲ در کارخانه فرآوری طلای هیرد افزایش ۴۳ درصدی داشته است.

مدیر مجتمع معدنی استان گفت:در سالی که گذشت ۲۰۰ کیلوگرم شمش طلا در کارخانه فرآوری طلای هیرد تولید شد که اینمیزان نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۳ افزایش داشته است.

علیرضا جلالیان با اشاره به اینکه برنامه تولید سال ۱۴۰۲ این کارخانه ۱۳۶ کیلوگرم شمش طلا پیش بینی شده بود، افزود: با همت سرمایه گذار و با ثبت رکوردهای جدید در تولید ماهانه، بیش از ۱۴۷ درصد این برنامه محقق شد.

وی گفت: همچنین در سالی که گذشت عملیات اجرایی طرح توسعه کارخانه طلای هیرد با اعتباری بیش از ۵ هزار میلیارد ریال آغاز شد که با بهره برداری کامل از این طرح، ظرفیت تولید کارخانه به ۴۰۰ کیلوگرم در سال افزایش خواهد یافت.

جلالیان همچنین به بهره برداری دومین کارخانه تولید شمش طلا با مشارکت سرمایه گذاران بخش خصوصی در سال گذشته اشاره کرد و افزود: در سال گذشته عملیات اجرایی کارخانه طلای خونیک نیز با پیش بینی ۱۲ هزار میلیارد ریال اعتبار انجام شد که با بهره برداری از این طرح، سالانه ۴۰۰ کیلوگرم به ظرفیت تولید طلای استان افزوده می شود.

وی همچنین به بهره برداری از فاز نخست طرح انتقال آب به مجموعه معادن هیرد اشاره کرد و گفت : این طرح یکی از مهمترین طرح های زیرساختی این مجتمع بود که با اجرای آن در فاز نخست، آب مورد نیاز صنایع فرآوری طلا در منطقه هیرد تامین شد.وی تحقق ۱۰۰ درصدی برنامه تولید در معدن روی ملوند، بهره برداری از نخستین انبار نگهداری مغزه‌های حفاری اکتشافی با اعتباری بالغ بر ۹۸ میلیارد ریال، دریافت ۳ فقره پروانه اکتشاف، شروع عملیات اجرایی ساخت ساختمان پایگاه فعالیت‌های اکتشافی و ساختمان نگهبانی هیرد و پیشرفت ۹۰ درصدی ساخت دومین انبار نگهداری مغزه‌های حفاری را از جمله دیگر فعالیت‌های انجام شده توسط این مجتمع در سال گذشته عنوان کرد.

تعمیرات اساسی کنورتور شماره ۲ ذوب‌آهن اصفهان آغاز شد

بخش فولادسازی دارای سه کنورتور اکسیژنی بوده که وظیفه تبدیل چدن مذاب تولیدی کوره‌بلند به فولادخام را بر عهده دارد.

با توجه به شرایط دیگ اوتیلیزاتور کنورتور شماره ۲ و نیز لزوم تعویض مخروطی بدنه کنورتور و نیاز به انجام اورهال مطابق برنامه‌ریزی‌های انجام شده قبلی، مراحل اجرایی این تعمیرات از تاریخ ۲۴ فروردین آغاز شد.

بر این اساس جلسات مدیریتی و کارشناسی مرتبط با فرآیند تعمیرات، به صورت مستمر در بخش فولادسازی برگزار می‌شود؛ که دومین جلسه دست اندرکاران این امر مهم روز گذشته در سالن اسکادای کارگاه کنورتور با حضور مهدی نصر عضو هیئت مدیره ذوب‌آهن اصفهان، مهران قمی سرپرست معاونت بهره‌برداری و مدیران و نمایندگان بخش‌های مختلف برگزار گردید و روند کار تعمیرات مورد بررسی و پایش قرار گرفت.

شایان ذکر است این تعمیرات شامل تعویض قسمت مخروطی کنورتور و اکران‌های دیگ اوتیلیزاتور می‌باشد که بر اساس گراف تنظیم شده نیازمند ۴۵ روز فعالیت تعمیراتی مداوم خواهد بود.

هانی شکوهی- سرپرست معاونت منابع انسانی و امور اجتماعی منطقه ویژه اقتصادی خلیج فارس

ارتقا سازمان در گرو ارتقا مستمر منابع انسانی است

نامگذاری روز ملی منابع انسانی در۲۵ فروردین ماه مجالی شد برای تقدیر و تشکر از همه کسانی که با تلاش و کوشش خود به رشد و پیشرفت منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس و اقتصاد کشور کمک کرده و می‌کنند. در این روز مهم، ما به همه کارکنانی که با اراده، مهارت، و تعهد خود قطار توسعه و تولید را به پیش برده‌اند، احترام و تقدیر خود را اعلام می‌کنیم چرا که تمامی موفقیت‌های امروز مرهون مجاهدت‌های این گنجینه عظیم سازمانی است.اعتقاد داریم که بهترین سرمایه‌های یک سازمان، منابع انسانی ارزشمند آن است بنابراین همواره سعی کرده‌ایم با ارتقا سطح دانش و مهارت‌های کارکنان، بهبود محیط کاری و ارتقا رضایتمندی شغلی، زمینه‌های مساعدی را برای رشد و توسعه آنها فراهم کنیم.رفاه پرسنل را همواره در حد مقدورات سازمانی مدنظر داشته‌ایم و به منظور ارزیابی نیازهای آموزشی کارکنان، برنامه‌های آموزشی جامعی تدارک دیده‌ایم و سعی در ارتقا دانش فنی و مدیریتی سرمایه های خود داریم. همچنین از طریق برنامه‌های پاداش و تشویق، تلاش مستمر و عملکرد کارکنان را مورد ارزیابی و ممیزی قرار می‌دهیم و معتقدیم افزایش راندمان کاری به صورت مستمر ممکن و در عین حال ضروری است.در چنین چارچوبی حیاتی است به هوش جمعی سازمان خود که از همکاری، تلاش و تعامل بخش های مختلف ناشی می شود، فرصت بروز دهیم، روش های سازمانی را اولویت بندی کنیم و مجال دهیم راه حل های نوین ظهور کنند. بی شک در این وضعیت همکاری بیشتری را با کارکنان در تمام سطوح شاهد خواهیم بود و ما نیز به عنوان مشاوری امین وضعیت منابع انسانی را به مدیریت عامل و هیات مدیره انعکاس خواهیم داد که نتیجه‌ی آن عملکرد بهتر سازمان در تمامی ابعاد است.در پایان بار دیگر به سهم خود از تمامی کارکنان منطقه ویژه اقتصادی صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس، به خاطر تلاش‌ها، وظیفه شناسی و ازخودگذشتگی‌شان صمیمانه تشکر می‌کنم و امیدوارم که همچون گذشته با همت و انگیزه خود مسیر دستیابی به اهداف و چشم انداز ترسیمی را تسهیل و تسریع کنند.

یک فعال صنعتی بیان کرد:

نقدرارها کرده و نسیه را چسبیده‌ایم

گروه خبر

قائم‌مقام هلدینگ بافه سیم گلستان گفت: تولید بخش جدایی‌ناپذیر اقتصاد هر کشور محسوب می‌شود زیرا پس از طی فرایندهایی، مواد خام تبدیل به محصولات نهایی با ارزش افزوده بیشتر شده و فعالیت این بخش سودآوری زیادی به همراه دارد. با این وجود، شاهد هستیم که بانک‌ها با هدف جلوگیری از رشد نقدینگی، سیاست‌های انقباضی در پیش گرفته و تسهیلاتی به تولیدکنندگان ارائه نمی‌کنند.

در حالی که با توجه به اهمیت بالای حوزه تولید و نقش مهم تولیدکنندگان در ایجاد ارزش افزوده و فرصت‌های شغلی، اکثر کشورهای جهان توجه ویژه‌ای به آن‌ها دارند. ما نیز خواستار این هستیم که حمایت از تولیدکنندگان داخلی و صادرات محصولات نهایی به جای خام‌فروشی مواد اولیه، در دستور کار قرار گیرد.

رسول مظفری بیان کرد: هلدینگ بافه سیم گلستان یکی از صادرکنندگان برجسته سیم و کابل در کشور محسوب می‌شود که محصولات خود را به هفت کشور صادر می‌کند. در حال حاضر کشورهای ترکیه و هندوستان رقیبان ما در منطقه به شمار می‌آیند اما این هلدینگ در راستای توسعه بازارهای هدف خود، نسبت به صادرات محصولات به قاره آفریقا نیز اقدام کرده است و اکنون تنها شرکت داخلی صادرکننده سیم و کابل به این قاره هستیم که با تولیدکنندگان اروپایی رقابت می‌کنیم. با این وجود، باید اذعان کنم که یکی از معضلات بزرگ ما در مسیر تولید، عرضه‌های نامنظم و پایین‌تر از میزان تقاضای تولیدکنندگان برای مفتول مسی در بورس کالای ایران است.

متاسفانه میزان مفتولی که در این تالار صنعتی عرضه می‌شود، بدون در نظر گرفتن نیاز صنایع سیم و کابل کشور به مواد اولیه تعیین شده است؛ به طوری که هر هفته حدود چهار هزار تن مفتول در بورس کالا عرضه می‌شود اما نیاز واحدهای تولیدی پنج هزار تن است. همین موضوع باعث می‌شود تا رقابت برای تامین مواد اولیه در این تالار صنعتی افزایش یابد و رقابت ۳۰ درصدی بین خریداران شکل بگیرد. این در حالی است که ما می‌توانیم همانند سایر کشورها نظیر ترکیه، هند، روسیه و عمان با تولید و صادرات محصولات نهایی که ارزش افزوده بالاتری دارند، ارزآوری بیشتری برای کشور ایجاد کرده و از این فرصت نهایت استفاده را ببریم. ضمن اینکه در شرایط فعلی که بازگشت ارز و چرخه آن برای کشور از اهمیت بالایی برخوردار است، باید نگاه ویژه‌ای به محصولات صادرات‌محور داشت.

دارا و ندار

وی در رابطه با چالش تامین مفتول مسی، ادامه داد: با توجه به ظرفیت و توان واحدهای تولیدی مفتول، امکان عرضه بیشتر آن در بورس کالای ایران وجود دارد اما به طور عمدی و برای افزایش رقابت میان خریداران، میزان عرضه کمتر از میزان تقاضا است. باید گفت که این اقدامات و سیاست‌گذاری‌ها بر کسی پوشیده نیست و حتی در برخی موارد عرضه‌های سه تا سه هزار و ۵۰۰ تنی مفتول مسی در تالار صنعتی مذکور رقم می‌خورد.

متاسفانه در حالی که سازمان‌های دولتی متولی (وزارت صمت)، با توجه به توان تولید واحدهای بالادستی مس، مقدار مشخصی برای عرضه مفتول در بورس کالای ایران مشخص کرده‌اند، این صنایع با صادرات و خام‌فروشی امکان رفع نیاز بازارهای داخلی را ندارند. با توجه به اینکه ایران یکی از کشورهای معدن‌خیز به شمار آمده و از نظر منابع معدنی مس حرفی برای گفتن دارد، این سوال مطرح می‌شود که چرا فعالان صنایع پایین‌دستی مس باید برای تامین مواد اولیه مورد نیاز خود با چالش‌هایی مواجه باشند؟ صنعت سیم و کابل ایران از بدو فعالیت خود تاکنون، یکی از صنایع شاخص و مهم کشور شناخته شده که با پاسخ دادن به این سوال، بخش اعظمی از مشکلات تولیدکنندگان مرتفع می‌شود.

قائم‌مقام هلدینگ بافه سیم گلستان با اشاره به تاثیرات رقابت خریداران در بورس کالای ایران، اظهار داشت: مسلما افزایش رقابت، تاثیر مستقیمی بر قیمت تمام شده سیم و کابل دارد و مصرف‌کنندگان داخلی باید بهای بیشتری برای محصولات بپردازند که در این صورت آن‌ها هم متضرر خواهند شد. در نتیجه باید گفت که نه‌تنها استراتژی‌هایی در زمینه صادرات و ارزآوری بیشتر اتخاذ نشده، بلکه اقداماتی به ضرر مصرف‌کنندگان داخلی نیز صورت گرفته است.

علاوه‌براین، با رشد قیمت محصول نیز قدرت رقابت‌پذیری صادرکنندگان سیم و کابل در مقایسه با سایر رقیبان در بازارهای خارجی کاهش می‌یابد. به عنوان مثال قیمت محصولات ایرانی حدود ۵ درصد بالاتر از قیمت سیم و کابل‌های تولید شده توسط کشور ترکیه است؛ در حالی که تولیدکنندگان ترکیه و هندوستان، مواد اولیه (مس و تولیدات پلیمری) را از منابع خارجی خریداری کرده و واردات می‌کنند. متاسفانه باید گفت که تولیدکنندگان خارجی، اقلام مورد نیاز را با قیمت‌های جهانی تامین می‌کنند اما همتایان ایرانی آن‌ها ملزم به پرداخت بهای بیشتری هستند. شایان ذکر است که تاکنون قیمت مفتول مسی در بورس کالای ایران اعلام نشده است و قیمت پایه آن در سال گذشته حدود ۴۵۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم تعیین شده بود.

حرکت در مسیر خودکفایی

مظفری در خصوص فعالیت‌های هلدینگ بافه سیم گلستان توضیحات بیشتری ارائه داد و گفت: این هلدینگ در راستای توسعه سبد محصولات و بازارهای هدف خود، در زمینه‌های مختلفی فعالیت دارد و اکنون به طور سالانه حدود هفت هزار تن سیم و کابل‌های برقی و مخابراتی را تولید کرده و در بازار عرضه می‌کند. علاوه‌براین، با سرمایه‌گذاری در صنایع روشنایی و لایتینگ نیز به این حوزه ورود پیدا کرده‌ایم و با تکنولوژی فیلیپس مشغول به تولید محصولات باکیفیتی مانند لامپ، پنل و انواع چراغ‌های ال ای دی هستیم.

گفتنی است که در گذشته به سبب واردات و مونتاژ این محصولات در کشور، امکان صادرات آن‌ها برای ایران فراهم نبود؛ زمانی که صنایع فقط وظیفه مونتاژ را بر عهده داشته باشند، نمی‌توان محصولات را با قیمتی پایین‌تر از قیمت تولیدکننده، به فروش رساند. در حال حاضر هلدینگ بافه سیم گلستان با تولید بیش از ۹۵ درصد قطعات محصولات لایتینگ، حدود ۳۰ درصد صرفه‌جویی ارزی را رقم زده است؛ به همین دلیل قیمت نهایی قطعات تولیدی این مجموعه نسبت به نوع مشابه چینی پایین‌تر بوده و نیازی به واردات با قیمت‌های بالاتر نیست. لازم به ذکر است که ظرفیت تولیدی هلدینگ بافه سیم گلستان بسیار بالا بوده و ما به طور سالانه ۵۰ میلیون قطعه لامپ تولید می‌کنیم؛ در نتیجه علاوه بر رفع نیاز بازارهای داخلی به محصولات و قطعات لایتینگ، در بازارهای صادراتی نیز حضور داریم و قطعات تولید شده را به منطقه اوراسیا و قاره آفریقا صادر می‌کنیم.

وی در پاسخ به این سوال که تولید محصولات با تکنولوژی فیلیپس چه مزایایی به همراه دارد، عنوان کرد: تولید محصولات با تکنولوژی مذکور و روش‌های نوین باعث می‌شود که کیفیت و عمر مفید آن‌ها افزایش یافته و مدت گارانتی محصول نسبت به سایر نمونه‌های مشابه بیشتر باشد. به عنوان مثال محصولات لایتینگی که با این تکنولوژی تولید می‌شوند، دارای گارانتی پنج ساله هستند و در مقابل زمان گارانتی محصولات معمولی موجود در بازار حدود دو سال است.

قائم‌مقام هلدینگ بافه سیم گلستان در رابطه با اقدامات این مجموعه در زمینه بازاریابی محصولات و مبحث برندینگ، ابراز کرد: در حال حاضر حدود پنج برند زیرنظر این هلدینگ فعالیت دارند و ما برای مدیریت طیف گسترده بازارهای هدف و مشتریان خود، در بیش از ۲۰ استان کشور نمایندگی فعال در اختیار داریم. در این میان باید به این موضوع اشاره کنم که حدود ۳۰ سال است که در حوزه تولید فعالیت داشته و در این مدت ظرفیت‌های بالایی را برای شبکه‌های فروش خود ایجاد کرده‌ایم؛ به همین دلیل در زمینه صادرات بسیار خوش درخشیده و اکنون یکی از تولیدکنندگان شاخص سیم و کابل و محصولات لایتینگ به شمار می‌آییم.

مظفری در پاسخ به این سوال که هلدینگ بافه سیم گلستان چه چشم‌انداز و دورنمایی را برای خود متصور است، تصریح کرد: با توجه به اینکه در زمینه صادرات قطعات لامپ فعالیت داریم، در تلاش هستیم تا بازارهای هدف خود را توسعه داده و محصولات را به کشورهایی که خرید کالا از چین برای آن‌ها توجیه‌پذیر نیست، صادر کنیم.

رسیدن به بالاترین رکورد روزانه تولید آهن اسفنجی در فولاد مبارکه

یوسف مهاجری مدیر واحد احیا مستقیم شماره ۲ ناحیه آهن‌سازی فولاد مبارکه از ثبت سومین رکورد روزانه و بالاترین میزان تولید روزانه آهن اسفنجی در مگامدول‌های احیا مستقیم خبر داد و گفت: این میزان تولید با مشخصات فنی تجهیزات مگامدول‌های فولاد مبارکه یک رکورد روزانه بی‌سابقه در کشور محسوب می‌شود.وی در برنامه رادیو فولاد در پاسخ به سؤالات مجری این برنامه به تشریح عملکرد واحد احیا مستقیم ۲ پرداخت که مروری بر آن گویای تلاش حداکثری کارکنان این ناحیه برای تحقق شعار رشد تولید است.

سال ۱۴۰۲ با توجه به محدودیت‌هایی که در حوزه انرژی با آن مواجه بودیم برای همه صنعتگران مخصوصاً فولادسازان بسیار سخت بود. به‌عنوان سؤال نخست بفرمایید فولاد مبارکه برای تولید آهن اسفنجی خود چگونه عمل کرد؟

ناحیه آهن‌سازی نقش اصلی تأمین آهن اسفنجی موردنیاز ناحیه فولادسازی را بر عهده دارد. با توجه به محدودیت‌های موجود در حوزه انرژی، توانستیم زمان تعمیرات سالانه را به میزان ۴ روز کاهش دهیم. علاوه‌براین، در شرایطی عادی نسبت به تولید حداکثری و ذخیره‌سازی مواد اقدام کردیم. در سال ۱۴۰۱ حدود ۳۵۰ هزار تن و در سال ۱۴۰۲ نیز با ثبت چندین رکورد روزانه و ماهانه توانستیم ۸۵۰ هزار تن ذخیره‌سازی داشته باشیم. برای امسال نیز با توجه به شعار سال، ذخیره‌سازی به میزان ۱ میلیون و ۲۰۰ هزار تن را در دستور کار داریم تا چنانچه با محدودیت‌های احتمالی در گاز و برق مواجه شدیم، بتوانیم نیاز واحد فولادسازی را تأمین کنیم و از برنامه سالانه عقب نمانیم.

از ابتدای سال جاری شاهد ثبت چندین رکورد در واحدهای احیا مستقیم فولاد مبارکه بودیم. به نظر شما چه عاملی در کسب این رکوردها مؤثر بوده است؟

علاوه بر نقش انرژی باید به عامل مهم مدیریت زمان در تولید و کمتر کردن زمان تعمیرات و توقفات اضطراری و در نتیجه افزایش ضریب آماده‌به‌کاری خطوط تولید اشاره کرد. به همین منظور با بازرسی‌های منظم و دقیق و همکاری همه مدیریت‌های ذی‌ربط و واحدهای خدمات و پشتیبانی، خطوط را برای تولید بهینه در شرایط سخت آماده می‌کنیم.

در مورد رکوردهای به‌ثبت‌رسیده توضیح دهید.

چند سالی است که به لطف خداوند، ناحیه آهن‌سازی و به‌طور مشخص واحدهای احیا مستقیم روشن‌کننده چراغ رکوردها در سازمان هستند؛ به‌نحوی‌که روز اول فروردین سال ۱۴۰۳ میزان تولید در واحد احیا مستقیم شماره ۲ به ۹۹۱۲ تن و میزان تولید در واحد احیا مستقیم شماره یک ۱۷۵۹۰ تن بود و درمجموع در این روز تولید مجموع واحدهای احیا مستقیم فولاد مبارکه به ۲۷ هزار و ۵۰۲ تن افزایش یافت. همچنین یک رکورد روزانه برای واحد احیا مستقیم شماره ۲ و یک رکورد مجموع در ناحیه آهن‌سازی روز ۱۱ فروردین به ثبت رسید که ۹۹۶۰ تن سهم واحد احیا مستقیم شماره ۲ بود. در ادامه این رکوردشکنی‌ها روز ۱۹ فروردین هم تولید واحد احیا مستقیم شماره ۲ از مرز ۱۰ هزار تن تولید آهن اسفنجی عبور کرد. نکته حائز اهمیت این است که تولید ۱۰ هزار و ۳۵ تن آهن اسفنجی با مشخصات فنی تجهیزات مگامدول‌های فولاد مبارکه یک رکورد روزانه بی‌سابقه در کشور به شمار می‌آید که دستاورد ارزشمندی برای صنعت فولاد کشور بوده است.

اهداف پیش‌بینی‌شده برای امسال در ناحیه آهن‌سازی چیست؟

در این واحد نیز همانند سایر نواحی سازمان پروژه‌های مهمی برای رفع گلوگاه‌ها، بهینه‌سازی‌ها، کاهش زمان تعمیرات، آماده‌سازی محوطه جدید ذخیره‌سازی، افزایش ظرفیت ریفورمر، استفاده از کاتالیست‌های بهبودیافته، انجام اصلاحات در نسوز کوره و بهینه‌سازی کولینگ تاورها در نظر گرفته شده است.

در راستای اجرای پروژه‌های مذکور با چالش خاصی هم مواجه خواهید بود؟

بله، در مسیر تولید و توسعه همواره چالش‌ها وجود دارند. از زمان تعریف تا اجرای پروژه باید چابکی مطلوبی داشته باشیم تا زمان اجرا کوتاه‌تر شود. اینکه بتوانیم بهترین مسیرها و راهکارها را برای اجرای هرچه سریع‌تر انتخاب کنیم از مهم‌ترین نکات است.

صحبت پایانی؟

من به تمامی همکاران در شرکت فولاد مبارکه و خاصه همکاران خود در ناحیه آهن‌سازی عرض تبریک و خداقوت دارم. به نظرم عوامل مختلفی در کسب رکوردهای شرکت مؤثرند که ازجمله آن‌ها می‌توان به حمایت‌های مدیریت ارشد سازمان، معاونان و مدیران همه بخش‌ها و تخصص و تعهد سرمایه‌های انسانی اشاره کرد. علاوه بر موارد یادشده نقش تأمین به‌موقع مواد اولیه، انرژی و قطعات یدکی باکیفیت از دیگر عوامل قابل‌تقدیری است که در حفظ آماده‌به‌کاری تجهیزات و ثبت رکوردها نقش بی‌بدیلی داشته است.

ثبت سه محدوده معدنی جدید توسط شرکت اکتشاف و حفاری صدر تامین

شرکت اکتشاف و حفاری صدر تامین طی چند ماه اخیر با استفاده از روش‌های نوین اکتشافی، به شناسایی مناطق مستعد کانی‌سازی طلا و مس در استان‌های خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان اقدام کرد و سه محدوده معدنی جدید را طی مراحل قانونی به ثبت رساند که در شرف صدور پروانه اکتشاف است.اولین حلقه زنجیره عملیات معدنی، بخش اکتشاف معدن به شمار می‌آید که شامل تهیه اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی است. شناخت صحیح هر یک از این حلقه‌ها و جایگاه بخش‌های مختلف فعال و تاثیرگذار در سیاست‌گذاری، اجرا و نظارت می‌تواند بر پیشبرد فعالیت‌های معدنی در یک کشور بسیار تاثیرگذار باشد.فرایند اکتشاف در فازهای مختلف، نیازمند سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی بلندمدت است و در این راستا شرکت سرمایه‌گذاری صدر تامین با هدف خلق ارزش پایدار در زنجیره معدن و صنایع معدنی با استفاده از فناوری‌های بهینه و نوین به منظور حداکثرسازی ثروت و منافع سهامداران و ذی‌نفعان، در سال ۱۴۰۲ اقدام به ایجاد شرکت اکتشاف و حفاری صدر تامین با دو محور فعالیت اکتشافی و حفاری کرده و در همین راستا، نسبت به تدوین ساختار سازمان و تهیه برنامه راهبردی و نیز تامین تجهیزات ژئوفیزیکی و ژئوشیمیایی مدرن اقدام کرده است. شرکت اکتشاف و حفاری صدر تامین جهت انجام عملیات اکتشاف در این محدوده‌ها در سال جاری، پس از اخذ پروانه اکتشاف و با استفاده از دستگاه‌ها و تجهیزات روز دنیا شامل مغناطیس‌سنجی بخارسزیوم زمینی و هوابرد، الکترومغناطیس، پتانسیل القایی و مقاومت‌سنجی، آنالیز پرتابل و... در حال برنامه‌ریزی است.در سال ۱۴۰۳ که به فرموده رهبر معظم انقلاب، سال «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری شده است، شرکت اکتشاف و حفاری صدر تامین با به‌کارگیری نیروهای متخصص، روش‌های نوین اکتشافی و تجهیزات مدرن در تلاش است جهش بزرگی در کشف ذخایر معدنی جدید کشور ایجاد کند.

۹دستاورد طلایی فولاد امیر کبیر کاشان

شرکت فولاد امیر کبیر کاشان یکی از شرکت‌های گروه هلدینگ شرکت شستان با حمایت داود عباسی مدیر عامل شرکت سرمایه‌گذاری تجاری شستان از مدیریت این شرکت و ایجاد تغییرات لازم پس از خریداری سهام این شرکت، ۹ دستاورد طلایی را در کارنامه خود ثبت کرد.عباسی با اشاره به عملکرد درخشان شرکت فولاد امیرکبیر کاشان در سال گذشته گفت: سود خالص این شرکت سال ۱۴۰۲ جهش خیره‌کننده ۱۰۵ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل شاهد بوده است و مجموع درآمد این شرکت در سال گذشته، رشد ۱۵ درصدی را نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل تجربه کرده است. عباسی با تاکید بر اینکه در شرایط تورمی اقتصاد کشور، فولاد امیرکبیر کاشان یکی از معدود بنگاه‌های صنعتی در ایران بود که سال گذشته موفق به کاهش هزینه تولید شد، گفت: این شرکت همچنین موفق به کاهش ۳ درصدی بهای تمام‌شده کالا و خدمات در سال گذشته نسبت به مدت مشابه سال قبل شد که این یک اقدام و دستاورد مهم برای ما محسوب می‌شود.همچنین شهرام عالی‌وند، مدیر عامل شرکت فولاد امیر کبیر کاشان در این زمینه تصریح کرد: فولاد امیرکبیر کاشان جهت استفاده از تمامی ظرفیت‌های تولیدی، ارائه خدمات کارمزدی را افزایش داد. لذا درآمد این شرکت از محل خدمات کارمزدی در سال گذشته جهش قابل توجه ۱۱۰ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال قبل تجربه کرد.عالی‌وند به دیگر موفقیت‌های فولاد امیرکبیر کاشان در سال گذشته اشاره کرد و گفت: ارتقای نماد معاملاتی این شرکت، «فجر»، از تابلوی فرعی به تابلوی اصلی بازار اول بورس اوراق بهادار بود که خود نشان از شفافیت مالی، سودآوری قابل قبول طی دوره‌های متوالی، مطلوب و مورد تایید بودن سیستم اطلاعات حسابداری و گزارش مقبول حسابرس رسمی طی دوره‌های متوالی است. مدیر عامل شرکت فولاد امیر کبیر کاشان اظهار کرد: این شرکت با رعایت تمام استانداردها و معیارهای پدافند غیرعامل نظیر حفاظت پیرامونی-کالبدی، حفاظت زیستی-شیمیایی و امنیت سایبری توانست، در جمع چهار شرکت برتر ایران از دید سازمان پدافند غیرعامل کشور قرار گیرد.

روزگار معدن
سه شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۳ • ۷ شوال ۱۴۴۵ • ۱۶ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۲۸۵

پیشتازی آمریکا در توسعه صنایع نفت و گاز

آمریکا با وجود داشتن تعهدهای اقلیمی در دو سال‌گذشته پیشتاز توسعه پروژه‌های تازه نفت و گاز جهان بوده و طی ۶سال‌پیاپی بیش از هر کشوری در تاریخ، نفت‌خام تولید کرده است تا آنجا که تهدیدکننده اصلی محقق‌نشدن اهداف جهانی اقلیمی به‌شمار می‌رود. به گزارش «شانا» به نقل از مدیریت کل امور اوپک و روابط با مجامع انرژی، تولیدکنندگان سوخت فسیلی جهان و در راس آنها ایالات‌متحده آمریکا در مسیری قرار دارند که تا پایان این دهه‌مقدار نفت و گاز تولیدی از پروژه‌های جدید را چهاربرابر افزایش می‌دهند؛ روندی که اهداف توافق‌شده اقلیمی را تهدید می‌کند.

پیش از این آژانس بین‌المللی انرژی طی گزارشی اعلام کرده‌بود که اگر جهان بخواهد از افزایش ۱.۵درجه سانتیگراد گرمایش جهانی نسبت به دوران پیش از صنعتی‌شدن اجتناب کند، نباید هیچ پروژه جدید نفت و گاز را توسعه دهد، زیرا دانشمندان هشدار داده‌اند با شکست این آستانه گرمایشی که دولت‌ها در موافقت‌نامه پاریس به‌عنوان هدف جاه‌طلبانه با آن موافقت کرده‌اند، جهان شاهد اثرات بدتر تغییرات اقلیمی خواهد بود. اما از زمان انتشار گزارش آژانس بین‌المللی انرژی در سال ۲۰۲۱، کشورها و شرکت‌های بزرگ تولیدکننده سوخت‌های فسیلی انبوهی از پروژه‌ها و فعالیت‌های جدید نفت و گاز را اجرا کردند.براساس گزارش جدید موسسه «گلوبال انرژی مانیتور» که سازمانی غیردولتی مستقر در سانفرانسیسکوست، از آن زمان تاکنون حداقل ۲۰میلیارد بشکه معادل نفت مخازن جدید نفت و گاز برای استخراج کشف‌شده‌است. سال‌گذشته (۲۰۲۳) حداقل ۲۰میدان نفتی و گازی کشف شد که امکان استخراج و تولید ۸میلیارد بشکه معادل نفت را دارد. هم‌اکنون شرکت‌های بزرگ نفت و گاز یا به اهداف خود در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای دست‌نمی‌یابند، یا آنها را تقلیل می‌دهند. امین ناصر، مدیرعامل شرکت نفت سعودی آرامکوی‌عربستان در کنفرانس سالانه اخیر صنعت نفت با عنوان «سراویک» در تگزاس، گفت: مردم «باید رویاپردازی» حذف تدریجی نفت و گاز را کنار بگذارند. اسکات زیمرمن، مدیر پروژه ردیابی جهانی تولید نفت و گاز در «گلوبال انرژی مانیتور» در این‌باره گفت: به‌رغم هشدارهای مداوم و واضح مبنی‌بر اینکه توسعه هیچ میدان نفت و گاز جدیدی با دمای ۱.۵درجه سانتی‌گراد سازگار نیست، صنعت‌نفت همچنان به کشف، توسعه و اجرای پروژه‌های جدید ادامه می‌دهد. این شرایط ناامیدکننده و نشان‌دهنده بی‌تعهدی طرف عرضه نفت و گاز به اهداف اقلیمی است. هم‌اکنون زیرساخت‌های نفت و گاز موجود دمای جهان را حدود ۱.۵درجه سانتیگراد افزایش می‌دهد و با اضافه‌شدن ظرفیت‌های جدید، دمای جهانی بیشتر از این مقدار افزایش خواهد یافت.

صادرات انرژی، نیاز به تقویت زیرساخت‌های اساسی دارد

نقش آفرینی نفت در اقتصاد

محمد انوشه‌نی

نقش‌آفرینی نفت به‌عنوان منبع درآمد برای کشورهای صادرکننده از اهمیت بسزایی برخوردار است و بررسی میزان وابستگی بودجه کشورها به درآمدهای نفتی می‌تواند دولت‌ها را در سیاست‌گذاری‌های پولی و مالی و برنامه‌های زیربنایی و توسعه‌ای کمک کند. تحقق افزایش تولید گاز طی یک دوره هشت‌ساله به روزانه ۱.۵ میلیون مترمکعب و رسیدن تولید نفت به رقم ۵.۷ میلیون بشکه از برنامه‌های وزارت نفت بوده که از ابتدای دولت سیزدهم برای اجرای آن اقدام‌های شاخصی انجام شده است.

توسعه و تکمیل میدان‌های نفت و گاز را می‌توان محوری‌ترین برنامه وزارت نفت دولت سیزدهم برای تحقق افزایش حداکثری تولید نفت و گاز کشور برشمرد. دولت سیزدهم در طول فعالیت خود، توسعه و بهره‌برداری حداکثری از میدان‌های نفتی و گازی را با اولویت میدان‌های مشترک در دستور کار قرار داده است. دغدغه افزایش حداکثری تولید نفت و گاز کشور به‌منظور رفع ناترازی به‌ویژه در حوزه تولید گاز، منجر به آن شده است که عمده برنامه‌ریزی‌های وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران همواره تکمیل توسعه طرح‌های نیمه‌کاره و تعیین‌تکلیف میدان‌های توسعه‌نیافته باشد. این مهم جز با سرمایه‌گذاری کلان به‌منظور توسعه بخش نفت و گاز ممکن نیست و البته این سرمایه‌گذاری برای صنعت نفت نه‌تنها لازم، بلکه ضروری و غیرقابل‌اجتناب است. در صورت انجام نشدن سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز، کشور در سال‌های پیش‌رو با افت فشار گاز در میدان‌های خود و کاهش تولید و تهدید امنیت تامین پایدار انرژی برای کشور و قطع صادرات مواجه خواهد شد که می‌تواند مخاطره‌آمیز باشد.

■ آینده مبهم نفت ایران، با حاکمیت شرایط تحریمی

وضعیت خاورمیانه، شرایط بحران را سپری می‌کند و این بحران، توانسته است تاثیر خود را بر بازار انرژی قرار دهد. از سوی دیگر، آب گل‌آلود خاورمیانه، سبب شده تا امریکا بتواند به‌راحتی ماهیگیری کند و نفت بفروشد. این ماجرا به‌ضرر کشورهای خاورمیانه بوده و فروش نفت را به یک کابوس بزرگ تبدیل کرده است. باید منتظر ماند و دید که آینده نفت ایران باوجود شرایط تحریم و تنش‌های خاورمیانه، چه خواهد شد.

فرزین سوادکوهی، کارشناس انرژی در ارتباط با وضعیت بازار جهانی نفت گفت: پیش‌بینی‌های بسیاری برای بازار نفت تعریف شده که هرکدام منطق جداگانه‌ای دارد؛ اما واقعیت امر این است که تنش‌های بسیاری در منطقه وجود دارد و هر تنش در منطقه می‌تواند بازار جهانی انرژی به‌ویژه نفت را به‌نفع قدرت‌هایی که پدیدآورنده تنش هستند، برگرداند. در واقع باید گفت که بازار صادرات و فروش بیشتر نفت به‌نفع قدرت‌های بزرگ جهانی خواهد شد و از این بحران و تنش‌های به‌وجودآمده بهترین استفاده را خواهند برد.

سوادکوهی ادامه داد: کشور ما در شرایط سخت و دشوار تحریم قرار دارد و تحریم‌های نفتی ایران کار را برای فروش نفت دشوار کرده است. در حال حاضر باید اشاره کرد که ایران فقط یک مشتری دست به نقد برای فروش نفت دارد و سعی می‌کند آن را حفظ کند. البته همین مشتری، باوجود تنش‌های سیاسی، نظامی و تحرکات منطقه‌ای، می‌تواند از دست برود و بازار انرژی برای کشور کم‌فروغ‌تر شود.

وی افزود: امریکا تولید نفت را تا ۱۲.۵ میلیون بشکه در روز رسانده و روسیه از طرف دیگر تولید خود را افزایش داده است. چین نیز یکی از بزرگ‌ترین خریداران نفت جهان است و علاقه دارد در بازار امن، اقدام به خرید کند. امریکا استفاده زیادی از ناامنی در خاورمیانه می‌برد و هر اتفاقی که در منطقه رخ دهد، کشورهای تولیدکننده دچار مشکل می‌شوند و امریکا می‌تواند از این فرصت استفاده کند. تولیدکنندگان اوپک نیز تاحدودی از این حواشی‌ها در امان نیستند و اتفاقات خاورمیانه، دامن آن را هم خواهد گرفت.

این کارشناس انرژی در ادامه گفت: تنها راه باقیمانده برای کشور و خروج از وضعیت فعلی این است که تا جایی که امکان دارد، گفتمان‌های سیاسی و دیپلماتیک خود را به‌سمت و سوی نرمش هدایت کند و از هرگونه حساسیت‌زایی و تنش پرهیز کنیم.

باید آداب دیپلماتیک را به روش درست به‌جا آوریم تا بازار نصفه و نیمه‌ای را که در دست داریم، دچار بحران نکنیم. بدون شک این امکان وجود دارد که در آینده کوتاه‌مدت نفت، قیمت‌ها افزایشی شود و زمانی که منطقه نفتخیزی مانند خاورمیانه، درگیر مشکلات و حواشی نظامی باشد، قطعا در تولید و صادرات، مشکلات بسیاری به‌وجود می‌آید؛ بنابراین باید مطرح کرد که عرضه به‌شدت کاهش پیدا خواهد کرد و تقاضا روند افزایشی پیدا می‌کند و به‌همین‌دلیل نرخ نفت افزایش می‌یابد. چنین موضوعی به‌نفع کشورهایی خواهد بود که درگیر تنش نیستند. ایران که درگیر تنش‌های خاورمیانه است؛ به‌علت وجود تحریم‌ها، نرخ بالای نفت تاثیری بر میزان فروش و درآمد ما نخواهد داشت.

■ تولید کفاف مصرف را نمی‌دهد

سوادکوهی در ارتباط با وضعیت بنزین و شایعات نرخ به گفت: آنچه مسلم است، دولت از شرایط تولید و عرضه موجود رضایت ندارد و طبیعی است که علاقه دارد تا نرخ بنزین افزایش پیدا کند؛ اما باید اشاره کرد که بنزین یک کالای استراتژیک است و هرگونه تغییر نرخ، می‌تواند تبعات اجتماعی و سیاسی نافرجامی داشته باشد. دولت مجبور است از راهکارهای موقتی و مسکن‌های کوتاه‌مدت استفاده کند تا تجربه چند سال گذشته تکرار نشود.

وی افزود: تولید بنزین در کشور، کفاف مصرف را نمی‌دهد و تا نگاه ویژه‌ای به مسئله خودرو در کشور نداشته باشیم، سیر صعودی مصرف همچنان بالا خواهد رفت. ما هر میزان که توانایی صنعت پالایش بالایی داشته باشیم و اگر سرمایه‌گذاری برای ساخت پالایشگاه و تولید بنزین بیشتر انجام گیرد، محور مصرف روند صعودی خواهد داشت و هیچ راهی جز تامین نیازهای بازار وجود ندارد. از آنجایی که سرمایه‌گذاری قابل‌قبول در بحث ساخت پالایشگاه وجود ندارد، مجبور می‌شویم تا به واردات بنزین روی آوریم. واردات، ارز بسیاری می‌خواهد و میلیاردها دلار به اقتصاد کشور ضربه خواهد زد و مشکل را بزرگ‌تر می‌کند.این کارشناس انرژی در پایان گفت: ما برای برون‌رفت از وضعیت پیش‌آمده، هیچ راهی جز نگاه مجدد در صنعت خودرو نداریم و باید وضعیت تولیدات داخلی روند قابل‌قبولی داشته باشد. تا زمانی که انحصار بازار در دست خودروهای تولید داخل باشد و کیفیت نیز تغییری پیدا نکند، طبیعی خواهد بود که سیر صعودی مصرف بالاتر خواهد رفت. ما باید هرگونه تعرفه را از خودروهای خارجی برداریم و اجازه دهیم که خودروها با تکنولوژی جدید وارد کشور شوند. در حال حاضر نزدیک به ۶۰ میلیون لیتر در روز، بیشتر از حد نصاب مصرف می‌شود. اگر خودروها بدون تعرفه وارد کشور شوند، مصرف بنزین نصف خواهد شد.

■ برنامه ویژه دولت برای افزایش تولید نفت

محمد اسماعیل ابراهیم‌زاده، کارشناس بازار انرژی در رابطه با افزایش ظرفیت‌های تولید انرژی گفت: افزایش تولید نفت در دورانی که کشور از سوی غرب تحریم شده، اقدام هوشمندانه و هزینه‌بری است، چراکه امکان استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا ناممکن بوده و بیشتر تجهیزات باید بومی‌سازی شود.

وی ادامه داد: در حال حاضر دولت سیزدهم برنامه‌های ویژه‌ای برای افزایش تولید روزانه نفت خام در کشور دارد و تاحدودی توانسته با سرمایه‌گذاری‌های کلان اقدامات موثری را انجام دهد. این سرمایه‌گذاری رشد ۶۰ درصدی متراژ حفاری در این دوره را در پی داشته و دولت موفق به افزایش ۸۰ درصدی سرعت حفاری شده و سرعت حفاری از ۱۰.۵ متر در روز به ۱۸.۲ متر در روز رسیده است.ابراهیم‌زاده تصریح کرد: اما باوجود افزایش تولید نفت باید به موضوع صادرات نگاهی داشته باشیم و به بازارهای جدید برای فروش نفت دست پیدا کنیم. اکنون تحریم‌های امریکا حتی فروش نفت به مشتری‌های قدیمی مثل چین را هم با مشکل روبه‌رو کرده است که ضرورت دارد مسئولان با برنامه‌ریزی‌های مدون برای حل چنین چالش‌هایی ورود کنند، چراکه اقتصاد ما وابستگی زیادی به درآمدهای نفتی دارد و ممکن است در آینده نزدیک با مشکلات بیشتری روبه‌رو شویم.

■ ضرورت ذخیره‌سازی گاز

ابراهیم‌زاده ذخیره‌سازی منابع گازی برای روزهایی که با کمبود انرژی مواجه هستیم را اقدامی سودمند دانست و گفت: روزهای بسیار سرد و زیر صفر که استفاده از منابع انرژی در کشور به نقطه اوج خود می‌رسد، نهایتا ۴۵ روز است که در این روزها، بیشترین قطعی گاز در صنایع رخ می‌دهد و بخش خانگی از این موضوع مصون است.

وی افزود: مصرف گاز در سایر فصل‌های در نقطه اوج قرار ندارد که این موضوع فرصت بسیار مناسبی را برای انباشت و ذخیره گاز در کشور مهیا می‌کند. این اقدام می‌تواند به‌راحتی در روزهای سرد سال به کمک کشور بیاید و بخش زیادی از این کسری گاز را جبران کند.

وی در ادامه گفت: تمامی این اقدامات، نیاز به آینده‌نگری و برنامه‌ریزی از سوی مدیران و مسئولان کشوری دارد و چنین بحران‌هایی را نمی‌توان طی چند روز حل و فصل کرد. اکنون که در فصل بهار هستیم، باید برای سرمای امسال اقدام مناسبی انجام بگیرد تا تمامی مشکلاتی که در حوزه انرژی برای ما پیش آمد، دوباره تکرار نشود.

■ چالش جدی برای صادرات انرژی

ابراهیم‌زاده انتقال و صادرات گاز به کشورهای دیگر را موضوع چالش‌برانگیزی عنوان کرد و گفت: کشور در بحث تامین گاز مشکل خاصی ندارد و می‌تواند در روز چیزی در حدود یک میلیون مترمکعب گاز تولید کند و جز ماه‌های سرد و پرمصرف سال، مشکلی از این بابت ندارد؛ اما موضوعی که باید موردتوجه قرار بگیرد، بحث انتقال گاز و استفاده از تکنولوژی به‌روز برای این اقدام است که بسیار وقت‌گیر و پرهزینه است و نیاز به توسعه زیرساخت‌ها دارد.

وی در پایان گفت: صادرات انرژی نیاز به تقویت زیرساخت‌های مختلفی دارد که کشور باید با تکنولوژی‌های به‌روز به آنها دست پیدا کند و تا زمانی که تحریم‌های غرب ادامه دارد، این موضوع بسیار دشوار است و وقت و هزینه زیادی را طلب می‌کند، همچنین پیدا کردن مشتری‌های جدید برای صادرات انرژی به این موضوع گره‌خورده است و تا زمانی که این چالش‌ها حل نشود، صادرات نفت و گاز به کشورهای دیگر شدنی نیست.

■ کلام آخر

صادرات نفت ایران به کشورهای دیگر باعث کاهش قیمت‌ها می‌شود. ایران سومین ذخایر نفتی دنیا را دارد و به‌راحتی می‌تواند ظرفیت تولید روزانه خود را بالا ببرد و به بیش از ۳ میلیون بشکه نفت خام در روز برساند؛ اتفاقی که به برنامه‌ریزی و استفاده از دانش روز نیاز دارد.

از طرفی تحریم‌ها و اعمال فشارهایی که بر ایران تحمیل‌شده، امکان سرمایه‌گذاری و توسعه بالادستی را از ما گرفته است، به این معنی که متناسب با ذخایری که در اختیارمان است، نتوانسته‌ایم ظرفیت تولید را برای کشور ایجاد کنیم. همچنین در بخش مصرف قادر نبودیم، فناوری و سرمایه موردنیاز را جذب کنیم تا در راستای کاهش و بهینه‌سازی مصرف انرژی گام برداریم، حتی این ظرفیتی که در حال حاضر وجود دارد، در ارتباط با نفت خام، بیهوده مانده است.

افت رشد تقاضای جهانی طلای سیاه

جدیدترین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) حاکی از کاهش رشد تقاضای جهانی نفت است و این سازمان پیش‌بینی خود را در رابطه با افزایش تقاضای سال‌جاری، به یک‌میلیون و ۲۰۰هزار بشکه در روز کاهش داده‌است. این تعدیل به عواملی مانند تثبیت تقاضا در چین و زمستان معتدل نسبت داده می‌شود. علاوه‌بر این، آژانس تخمین خود را برای سال۲۰۲۵ با اشاره به افزایش راندمان سوخت و پذیرش فزاینده خودروهای الکتریکی، به شکل نزولی اصلاح کرده است. در مقابل اوپک، مطابق معمول رشد تقاضای بالاتری را پیش‌بینی می‌کند.

پیش‌بینی‌های آژانس بین‌المللی انرژی، به‌ویژه از سوی جمهوری‌خواهان ایالات‌متحده، در بحبوحه افزایش قیمت نفت که ناشی از تنش‌های ژئوپلیتیک و عدم‌قطعیت عرضه است، مورد انتقاد قرار گرفته‌است. در شرایطی که سطح ذخیره‌سازی نفت کمتر از حد متوسط است، گمانه‌زنی‌هایی در مورد کمبود بالقوه عرضه به‌وجود آمده که منجر به بحث‌هایی درباره مداخلات احتمالی اوپک و دولت آمریکا شده‌است. با وجود این نگرانی‌ها، آژانس چالش‌های عرضه طولانی‌مدت را کم‌اهمیت جلوه داده و بر افزایش تولید کشورهایی مانند ایالات‌متحده، برزیل، گویان و کانادا تاکید کرده که به‌طور بالقوه می‌تواند رشد تقاضای جهانی را برآورده کند.

به‌رغم نگرانی‌های معامله‌گران در مورد شوک عرضه که قیمت‌ها را تا حدود یک‌پنجم در سال‌جاری افزایش می‌دهد، تحلیل‌های IEA کاهش رشد مصرف جهانی نفت را برجسته‌تر کرده‌است. آخرین پیش‌بینی آژانس حاکی از افزایش یک‌میلیون و ۲۰۰هزار بشکه‌ای در روز در تقاضای نفت برای سال۲۰۲۴ است که نشان‌دهنده کاهش جزئی ۱۳۰هزار بشکه در روز نسبت به برآورد ماهانه قبلی آن است. عوامل موثر در این تعدیل عبارتند از: عادی‌سازی تقاضای نفت در چین پس از افزایش مصرف در دوره پس از کووید و زمستان نه‌چندان سرد که تقاضا را کاهش داده‌است. علاوه‌بر این، آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی رشد خود برای سال۲۰۲۵ را به یک‌میلیون و ۱۰۰هزار بشکه در روز کاهش داده و این تخمین را به پیشرفت‌های علمی در بهره‌وری سوخت و استقبال روزافزون مردم از خودروهای الکتریکی نسبت می‌دهد.

■ اختلاف اوپک و آژانس

اگرچه آژانس به‌عنوان یک مرجع در بازار نفت به‌طور گسترده مورد اعتماد است، اما پیش‌بینی‌های آن با پیش‌بینی‌های اوپک که اخیرا انتظارات برای افزایش تقاضای نفت را افزایش داده، اختلافات قابل‌توجهی دارد و این نابرابری بر بحث‌های جاری پیرامون مسیر آینده تقاضای نفت دامن زده است. به‌رغم پیش‌بینی قبلی آژانس که آغاز گام برداشتن در مسیر پایان دوران سوخت‌های فسیلی را نشان می‌داد، دیدگاه‌های آن به‌ویژه از سوی جمهوری‌خواهان ارشد سنای آمریکا که آژانس را به تضعیف امنیت انرژی از طریق ممانعت از سرمایه‌گذاری کافی در تامین انرژی متهم می‌کنند، با انتقاد مواجه شده‌است.

آخرین پیش‌بینی‌های آژانس همزمان با دوره افزایش مداوم قیمت نفت در سه ماه گذشته بوده که ناشی از نگرانی‌ها در مورد اختلالات احتمالی عرضه در بحبوحه درگیری‌ها در خاورمیانه و اوکراین است. این وضعیت، ابهامات بازار را به‌ویژه در مورد احتمال تشدید تنش‌های منطقه‌ای بر زیرساخت‌های انرژی تشدید کرده است. علاوه بر این، جهان در حال ورود به فصل اوج تابستان با سطوح ذخیره‌سازی نفت کمتر از حد معمول است که نگرانی‌هایی را در مورد کمبود عرضه ایجاد می‌کند. با توجه به اینکه مخازن ذخیره نفت در حال‌حاضر تنها حدود ۵۲درصد پر هستند که بسیار کمتر از حد معمول فصلی است، نگرانی فزاینده‌ای در مورد کفایت ذخایر برای تسکین بازار در طول ماه‌های تابستان وجود دارد، درحالی‌که انتظار می‌رود اوپک‌پلاس در ماه ژوئن برای بحث درباره کاهش سهمیه تولید اعضا تشکیل جلسه دهد. آمریتا سن؛ تحلیلگر انرژی اسپکت پیش‌بینی می‌کند قیمت نفت افزایش یابد.

■ تعامل استراتژیک بین نیروهای بازار

این پویایی منعکس‌کننده یک تعامل استراتژیک بین نیروهای بازار و تصمیمات اوپک است و شباهت زیادی به بازی شطرنج دارد. به‌دلیل انتخابات ریاست‌جمهوری آینده آمریکا، کاخ‌سفید ممکن است بر اعضای اوپک فشار بیاورد تا تولید نفت را افزایش دهند یا در صورت ادامه روند صعودی قیمت‌ها، بهره‌برداری از ذخایر استراتژیک نفت را در مدنظر قرار دهند. به‌رغم نگرانی‌ها در مورد مسائل مرتبط با عرضه بلندمدت، گزارش آژانس این نگرانی‌ها را کم‌اهمیت جلوه داده و اشاره می‌کند که افزایش تولید نفت در کشورهایی مانند ایالات‌متحده و کانادا به‌طور بالقوه می‌تواند پاسخگوی رشد تقاضای جهانی برای امسال و سال‌آتی باشد. گزارش آژانس، تصویری از بازار جهانی نفت را نشان می‌دهد که با پیچیدگی‌ها و عدم‌قطعیت‌ها مواجه است.

با وجود ترس از شوک عرضه که باعث افزایش قیمت‌ها می‌شود، تحلیل آژانس همچنان حاکی از کندی رشد مصرف جهانی نفت است.

با نگاهی به آینده، اقدامات بازیگران کلیدی مانند اوپک، همراه با تحولات در نقاط حساس ژئوپلیتیک، احتمالا به شکل‌دهی پویایی بازار نفت ادامه خواهند داد. گزارش آژانس بین‌المللی انرژی حاکی از ایجاد تعادلی ظریف بین نگرانی‌های عرضه و تلاش‌ها برای تثبیت قیمت‌ها است. در نهایت، عبور از این چالش‌ها مستلزم نظارت دقیق و تصمیم‌گیری استراتژیک برای تضمین ثبات و پایداری در بازار جهانی نفت است. اختلاف پیش‌بینی‌های اوپک و IEA در مورد رشد تقاضای نفت به بیشترین شکاف در ۱۶سال‌اخیر رسیده‌است. در ماه فوریه، آژانس افزایش تقاضای یک‌میلیون و ۲۰۰هزار بشکه‌ای در روز برای سال۲۰۲۴ را پیش‌بینی کرد، درحالی‌که اوپک ۲میلیون و ۲۰۰هزار بشکه در روز را تخمین زد.

این اختلاف که حدود یک‌درصد تقاضای جهانی را تشکیل می‌دهد، سیگنال‌های متناقضی را به معامله‌گران و سرمایه‌گذاران در مورد قدرت بازار نفت و سرعت انتقال جهانی به منابع انرژی پاک‌تر می‌دهد.

رویترز در دوره تحلیلی از ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۳ که شامل رویدادهای پرنوسانی مانند بحران مالی ۲۰۰۸ و همه‌گیری سال ۲۰۲۰ بود، دریافت که اختلاف یک‌میلیون بشکه در روز در ماه فوریه بزرگ‌ترین شکاف مشاهده شده‌است.

آژانس بین‌المللی انرژی، کاهش سرعت رشد تقاضا را به روندهای رشد پیش از همه‌گیری نسبت می‌دهد که توسط داده‌های قابل‌مشاهده در مورد تحویل نفت تایید می‌شود.

علاوه‌بر این، آژانس بین‌المللی انرژی پیش‌بینی می‌کند که تقاضای نفت تا سال ۲۰۳۰ به اوج خود برسد، زیرا جهان به سمت سوخت‌های پاک‌تر روی‌آورده، درحالی‌که پیش‌بینی‌های اوپک تا سال۲۰۴۵ چنین اوجی را نشان نمی‌دهد.

مقایسه پیش‌بینی‌های اولیه با ارقام پایان سال، تفاوت‌هایی را در برآوردها و بازنگری‌های انجام‌شده توسط هریک از دو سازمان نشان می‌دهد.

یادداشت

افزایش میزان تولید، ارتباطی با صادرات ندارد

نرسی قربان
کارشناس انرژی

همواره صادرات نفت ایران طی سال‌های گذشته کاهشی بوده و روند خوبی نداشته است. بخشی از این کاهش در تولید نفت ناشی از تحریم‌ها است و بخشی دیگر نیز، ناشی از عدم‌سرمایه‌گذاری و فرسودگی زیرساخت‌ها است. افزایشی که وزیر نفت از آن صحبت می‌کند، احتمالا به نسبت ماه‌های گذشته بوده است.وقتی سرمایه‌گذاری انجام نمی‌گیرد، زیرساخت‌ها فرسوده و تولید نفت دچار مشکل می‌شود و صادرات کاهش می‌یابد. وقتی صادرات کاهش یابد، سهم شرکت ملی نفت از درآمدهای نفتی کم می‌شود و نمی‌تواند سرمایه‌گذاری مناسبی در صنایع نفت و گاز داشته باشد. افزایش میزان تولید ارتباطی با صادرات ندارد، گرفتاری بخش صادرات مسئله تحریم‌ها است، اگر تحریم‌ها نبود، قطعا توانایی افزایش چندین برابری صادرات وجود داشت. علت عدم‌صادرات نفت موضوع تولید نیست، افزایش تولید امری مهم و ضروری است، اما برای افزایش صادرات نیازمند رفع تحریم‌ها هستیم، بی‌شک تولید بالاتر لازم است، اما کافی نیست.اگر تحریم‌ها برداشته شود، در زمانی کوتاه میزان صادرات نیز افزایش می‌یابد، افزایش ظرفیت تولید در کشور بستگی به‌میزان سرمایه‌گذاری در این بخش است، موضوع افزایش تولید زمانبر خواهد بود، اینکه از چه زمانی استارت برنامه‌های افزایش تولید نیز رقم خورده است، در این موضوع اهمیت دارد.اکنون در شرایطی نیستیم که بتوانیم سرمایه‌گذاری زیادی را در این بخش داشته باشیم، از نظر مالی با مشکلاتی مواجهیم، در حوزه تکنولوژی نیز برای ورود تجهیزات مشکلاتی وجود دارد. کمابیش ۲۰۰ میلیارد دلار سرمایه برای صنعت نفت و گاز نیاز است تا کمیت بیشتری را داشته باشیم و از کاهش تولید نیز جلوگیری شود. بخش خصوصی داخلی با مشکلات مالی مواجه است و قوی نیست، حتی در تولیدات غیرنفتی نیز، شاهد این مسئله هستیم که باید مشوق‌هایی برای جذب آنها قرار داده شود، سرمایه‌گذار خارجی نیز به‌دلیل تحریم‌ها امکان ورود به این حوزه را نخواهد داشت و در این شرایط، افزایش تولید سخت‌تر خواهد بود.

نیم‌نگاه

چالش‌های پیش روی شبکه برق اروپا

از آنجا که شبکه‌های برق در انتقال کشورها به سمت یک سیستم انرژی دارای انتشار صفر خالص نقش اساسی دارند، در نشستی اپراتورهای انتقال و توزیع برق اروپا برخی از چالش‌های مشترک در این راستا را برجسته کرده‌اند. برنامه اقدام اتحادیه اروپا برای شبکه‌های برق فعال در این منطقه که در نوامبر ۲۰۲۳ منتشر شد، پاسخ کمیسیون به چالش‌های پیش روی ارتقا و گسترش شبکه‌های برق کشورهای عضو و در جهت دستیابی به اهداف آب و هوایی و صفر خالص در سال ۲۰۵۰ است.این برنامه شامل چند طرح متحول‌کننده از برخی سازمان‌ها مانند ENTSO-E است که بیشتر آنها با یکدیگر، با کمیسیون یا آژانس انرژی همکاری شرکت‌های تنظیم‌کننده انرژی و با ضرب‌الاجل اواسط ۲۰۲۵ همکاری می‌کنند. سازمان ENTSO-E، شبکه اروپایی اپراتورهای سیستم انتقال، نمایندگی ۴۰ اپراتور سیستم انتقال برق از ۳۶ کشور در سراسر اروپا را دارد، بنابراین فراتر از مرزهای اتحادیه اروپا گسترش یافته است. اخیرا، میزگردی در سطح بالا توسط ENTSO-E برگزار شد تا پیشرفت‌ها از زمان انتشار این طرح را بررسی کند و نقاطی را که به تلاش‌های بیشتری نیاز دارند شناسایی کند، که این بخش‌ها به طورکلی شامل سه حوزه مربوط به زیرساخت‌های شبکه در حال ظهور و زنجیره تامین، تامین مالی و چارچوب نظارتی است. در ادامه به اختصار نکات کلیدی از گزارش ENTSO-E اشاره خواهیم کرد.بر اساس این گزارش، شرکت‌کنندگان در میزگرد بر این موضوع تاکید کردند که زنجیره‌های تامین برق در این اتحادیه باید کافی باشند و صنعت برق منطقه باید اطمینان حاصل کند که تاسیسات و تجهیزات کافی در حجم‌ها و زمان‌های موردنیاز و با قیمت‌های مناسب در دسترس قرار خواهند گرفت.اپراتورهای سیستم انتقال نیرو (TSO) و اپراتورهای سیستم توزیع (DSO) و همچنین تولیدکنندگان برق اروپا باید با هم همفکری کنند و به طور موثر و شفاف با یکدیگر همکاری داشته باشند. بخشی از راه‌حل، هماهنگ کردن بیشتر رویه‌ها در سراسر اروپا، با توجه به فرصت‌های کوتاه‌مدت از جمله شیوه‌ها و مشخصات مشترک و استانداردسازی فنی طولانی‌مدت و کدهای شبکه خواهد بود. این در حالی است که اپراتورهای شبکه در حال تلاش برای افزایش سرعت روند اجرای پروژه‌ها هستند، اما آنها باید فراتر رفته و با تنظیم‌کننده‌ها برای تضمین اجرای به موقع پروژه‌ها برای تسهیل سرمایه‌گذاری در ظرفیت تولید برق در اروپا همکاری کنند.علاوه بر این، تاکید شد که قوانین تامین و تدارکات پروژه‌های صنعت برق اروپا باید برای تسهیل قراردادهای بلندمدت بین اپراتورهای شبکه و سازندگان، با نوعی اشتراک خطرات و منافع برای ارائه قابلیت پیش‌بینی، تکامل یابد. همچنین نیاز مبرمی به رسیدگی به شکاف مهارتی موجود در نیروی کار مهندسی برای پروژه‌های شبکه، هم برای تولیدکنندگان و هم برای اپراتورهای شبکه، با پیشنهاد برای جست‌وجوی راه‌حل‌هایی در سطح منطقه‌ای و بالاتر از سطوح ملی و اروپایی، وجود دارد که این راه‌حل‌ها در کوتاه‌مدت می‌توانند راحت‌تر حاصل شوند.از آنجاکه سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق اروپا در حال افزایش هستند، اقداماتی برای کاهش ریسک سرمایه‌گذاری‌های بر شبکه برق این منطقه موردنیاز است. محیط نظارتی بر دسترسی به سرمایه در بازار جهانی و هزینه‌های آن برای TSO و DSOها تاثیر می‌گذارد. مقامات باید استراتژی‌هایی را تنظیم کنند که اهمیت شبکه‌ها و حمایت سیاسی مستمر را به عنوان سیگنال قابل اعتمادی برای سرمایه‌گذاران در تحقق فرآیند انتقال به انرژی‌های پاک برجسته کند. همچنین دسترسی به بودجه عمومی و ابزارهای جدید مناسب می‌تواند برای اپراتورهای کوچک‌تر شبکه چالش‌برانگیزتر باشد. از طرف دیگر آگاهی بیشتر و به اشتراک‌گذاری بهترین روش ضروری است. علاوه بر این، افزایش سرمایه‌گذاری در شبکه‌های برق در راستای اهداف سیاسی، مستلزم تخصیص عادلانه بودجه عمومی تصویب‌شده توسط اتحادیه اروپاست.

روزگار معدن

E-mail:info@madandaily.com • https://t.me/rozegarmadan • www.twitter.com/Madandaily • www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۳
۷ شوال ۱۴۴۵
۱۶ آوریل ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۲۸۵

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

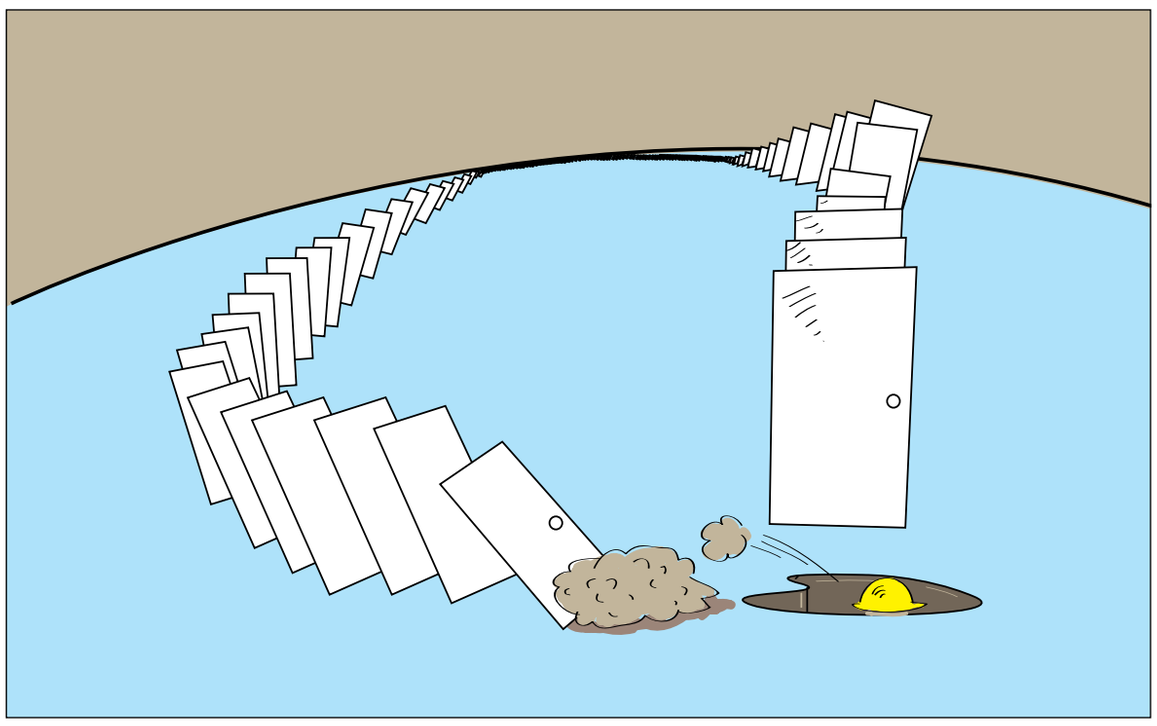
آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲
امورمشترکین: ۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:شاخه‌سبز

عرضه ۴۶۰ هزار تن شمش بلوم و ورق گرم در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در روز دوشنبه ۲۷ فروردین مـاه میزبان عرضه ۷۹۱ هزار و ۶۵۰ تن انواع کالا و محصول بودند. در این روز بیشـترین عرضـه مربوط به ورق گرم و شـمش بلوم بود ت که درمجمـوع ۴۶۰ هزار تن از این محصولات در بورس کالا روی تابلو رفت.تالار محصولات صنعتی و معدنی میزبان عرضـه ۲۴۰ هزار و ۲۰ تن ورق گـرم، ۲۱۵ هزار و ۷۲۹ تن شـمش بلوم و ۲۰۰ تن شمش چدن بود.در تالار پتروشیمی و فرآورده هـای نفتی نیز ۳۵ هـزار و ۵۴۵ تن مواد پلیمری و شیمیایی عرضه شـد.تالار حراج باز هم میزبان عرضه ۵۰۶ تن پلی وینیل کلراید بود. تالار سیمان هم عرضه ۱۹۱ هزار و ۷۱۰ تن سـیمان را تجربه کرد.۷۰ هزار تن گندله سـنگ آهـن، ۲۷ هزار و ۵۰۰ تـن قیر و ۵ هزار تن گوگرد گرانوله در تالار صادراتی روی تابلو رفت.بازار فرعی شاهد عرضه ۴ هزار و ۷۵۰ تن شـمش بلوم، ۳۰۰ تن روغن ماده اولیـه دوده صنعتی، ۲۰۰ تن الیاف اسـتیپل پلی استر، ۷۵ تن لوله فلزی درجه دو، ۷۵ تن ضایعات فولادی و ۴۰ تن الیاف استیپل اکریلیک بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

تدبیر برای بی تاثیری بورس

گـروه بورس: بالاخره پیش بینی‌ها درسـت از آب درآمد و ایران در شـب شـنبه به اسراییل حمله کرد و همین موضوع موجب تحولات عمیق در بازارهای مالی شـد. بازار سـرمایه همیشـه تحت‌تأثیرترین بازار مالی کشور در شـرایط خاص و سخت بوده است؛ اما این بار وضعیت کمی متفاوت بود و شـاهد حمایت عشـقی و سازمان بورس از سهامداران بازار سرمایه بودیم.

ساعت شـش صبح روز یکشنبه جلسه‌ای در سازمان بورس تشـکیل شـد تا درخصوص شرایط بازار و جنگ تصمیم‌گیری شود و در نهایت جهت مقابله با شوک‌های منفی به بورس، دامنه نوسـان بورس مثبت منفی یک درصد شـد. همچنین دامنه نوسـان دو درصدی روی صندوق‌های سـرمایه‌گذاری سـهامی اعمال شـد. اما همچنان بازار منفی بوده و وارد یک کانال پایین‌تر شده است.

در ادامه این اطلاعیه آمده است: بدیهی است سازمان بورس با همکاری شرکت‌های بورس و فرابورس به‌صورت پیوسـته شرایط بازار و وقایع مرتبط را رصد نموده و در صـورت لزوم تصمیمات بعـدی را اتخاذ و اعلام خواهد نمود. البته به عقیده بسـیاری از کارشناسان این جلسه باید زودتر تشـکیل می‌شد تا با استفاده از ظرفیت‌های قانونی از ریزش روز شـنبه بازار جلوگیری شـود. حتی برخـی از فعالان بازار سـرمایه پیش بینی می‌کنند که احتمالا طی روزهای آینده شاهد وضعیت وخیم‌تری در بازار باشیم و سازمان بورس مجبور به تعطیلی معاملات شـود. همین موضوع باعث شـده که برخی پیش بینی کنند که بورس طی روزهای آتی براسـاس ماده قانونی تعطیـل شـود و در مـاده ۳۲ قانون قانون بـازار اوراق بهادار جمهوری اسـلامی آمده است: «سـازمان مجاز اسـت با تشخیص شـرایط اضطراری، دستور تعطیل و یـا توقف انجام معاملات هر یـک از بورس‌ها را حداکثر به مدت سـه روز کاری صادر نمایـد. در صورت تداوم شـرایط اضطراری، مـدت مزبور با تصویب شـورا قابل تمدید خواهد بود. تبصره - شرایط اضطرار بر اساس آن دستورالعمل اجرایی خواهد بود که به پیشنهاد سازمان

به تأیید شورا میرسد.»

بازار سـرمایه برخلاف سـایر بازارهای مالی شـرایط بـدی دارد و این شـرایط درحالی تجربه می‌شـود که روز یکشـنبه قیمت دلار اعداد جدیدی را تجربه کرد و پس آن کمی کنترل شـد و قیمت آن کاهش یافت. اما این کاهش قیمت در بازارها به چشـم نمی‌آید و مساله اینجاسـت که بازارها این قیمت‌ها را مدنظر قرار دادند و همین موضوع باعث افزایش و رکودشـکنی در بازارها شد.

▣ دامنه گواهی سکه و شمش طلا ۱ درصد شد

روز یکشـنبه به دلیل وقوع شـرایط اضطـراری و با اسـتناد به مفاد دسـتور العمل پذیرش انبـار و صدور، معامله و تسـویه گواهی سـپرده کالایی مصوب هیات مدیره سـازمان بورس و اوراق بهادار، محدوده نوسـان قیمـت در تمامـی نمادهای معاملاتی گواهی سـپرده کالایی مصوب هیات مدیره سازمان بورس اوراق بهادار، محدوده نوسـان قیمت در تمامـی نمادهای معاملاتی گواهی سـپرده کالایی سـکه طلا+/-۱ درصد میانگین مـوزون قیمت معاملات کلیه نمادهای گواهی سـپرده کالایی تمام سـکه طرح جدیـد در روز کاری قبل و در نماد گواهی سـپرده کالایی شـمش طـلا +/-۱ درصد قیمت پایانی روز کاری قبل است.

▣ دامنه نوسان چیست؟

دامنه مجاز نوسـان قیمت یکی از مهم‌ترین قوانینی اسـت کـه در بازارهـای مالـی از آن به عنـوان عامل کنترلی در برابر نوسـان‌های قیمت سـهام و به‌منظور کاهش نوسـان بـازار، دسـت‌کاری در قیمت‌ها و زیان سـرمایه‌گذاران در اثـر تصمیمـات هیجانی اسـتفاده می‌شـود. این موضـوع یکی از مسـائل بحث‌برانگیز به شمار می‌رود که برخی صاحب‌نظران بر لزوم اعمال حد نوسان قیمت سهام و آثار مثبت آن تاکید دارند و برخی بـه آثار منفی آن اشـاره دارند. با این وجـود در اغلب کشـورها در طول زمان و با رشد بازارهای مالی، دامنه نوسان قیمت سهام افزایش پیدا کرده است.

در بسیاری از بورس‌های دنیا همچون تایوان، تایلند، اسـترالیا، اسـپانیا، مالزی، ایتالیا، ترکیه، فرانسه، کره، ژاپن و ایران، قانونگذاران به‌منظور کاهش نوسان بازار و کاهش ریسـک و ضرر سرمایه‌گذاران در اثر تصمیمات احساسـی و هیجانی اقدام به وضع دامنه مجاز نوسـان کرده‌اند. لازم به ذکر اسـت ایجاد محدوده قیمتی تنها به بازار سهام و بورس ختم نمی‌شود، بلکه در بسیاری از بازارهای دیگر نیز این قانون اعمال می‌شود.

در بورس‌هـای اوراق بهادار توسـعه یافته، بیشـتراز توقف معاملات استفاده می‌شود. بورس سهام در ایالات متحده توقف معاملات را به حد نوسـان قیمت ترجیح می‌دهد. عـلاوه بر امریکا، بورس‌های سـهام در ایتالیا، کانـادا، آلمـان، هنگ‌کنـگ، انگلیـس و... نیز توقف معاملات را نسبت به حد نوسان ترجیح می‌دهند.

▣ چرایی کاهش دامنه نوسان

پیـام الیـاس کـردی، کارشـناس بازارهـای مالی درخصوص تاثیر جنگ و کاهش دامنه نوسان در صفحه خود نوشـت: بازار سـرمایه در تمام دنیـا به تنش‌های سیاسـی و بیـن المللی، واکنش نشـان می‌دهد که در این راسـتا، واکنش بورس تهران به این تنش‌ها در روز شـنبه به موقع صورت گرفت؛ جایی که شـاخص کل بیش از ۲ درصد اصلاح شـد که همان عددی است که آخرین بار قریب به ۱۷۰ روز پیش اتفاق افتاد. در بامداد روز یکشـنبه شـاهد حملات پهپادی و موشکی کشور به اسـراییل بودیم که طبیعتا عطش تنش‌ها را بیشـتر بازتاب می‌کند؛ در همین راسـتا و در جهت حمایت از حقوق سـهامداران، صبح روز یکشنبه سازمان بورس با تشکیل جلسه‌ای تصمیم به کاهش دامنه نوسان گرفت.

ترسی که بسته شدن بازار به سهامداران القا می‌کند، بسـیار زیاد بوده و اتخـاذ این تصمیـم اصلا به صلاح نیسـت؛ از طرفی هر دستورالعملی، حتی کاهش دامنه نوسـان، باعث می‌شود که نگاه سـهامداران به بازار این باشـد که بازار کماکان دسـتوری بوده و هر لحظه باید شـاهد تغییر مقررات و قوانین باشیم؛ پس واضح است کمتر کسـی تمایل دارد در بازاری کـه مدام قوانین را تغییـر می‌دهد، ورود کند. در اواخر سـال ۱۳۹۸ و در سـیکل صعودی بازار، رییس وقت سازمان برای کنترل هیجانـات دامنه نوسـان را محدود کـرد که به محض اتخـاذ این تصمیم، ترمز بازار کشـیده شـد؛ البته آن تصمیم برای جلوگیری از رشد بازار و این تصمیم برای جلوگیری از افت بورس اتخاذ شـده که بدان معنا است که در زمان تغییر دامنه نوسان، آن‌طور که سیاست‌گذار می‌خواهد، می‌تواند اثرگذار ظاهر شود.

تردید ادامه‌دار سهامداران بورسی

در سـال ۱۴۰۲ شـاهد خروج بیـش از ۳۸ همت خـروج نقدینگی از بازار سـرمایه بودیـم. فروردین ۱۴۰۳ نیـز بازار سـرمایه در حالت متعـادل بود اما شنبه ۱۸ فروردین شاهد خروج ۱.۲ همتی حقیقی‌ها بودیم.

بورس در فروردین ۱۴۰۲ رشد قابل توجهی داشت و بر خلاف ۱۴۰۱ که با خروج سنگین حقیقی مواجه بودیم، ورود پول ۹ همتی داشتیم. این اتفاق از بهمن ماه سال گذشته آغاز شده بود و تا اواسط اردیبهشت مـاه نیز ادامه پیـدا کرد اما پـس از اتفاقاتی که رخ داد همچون بحث قیمت‌گذاری دستوری پالایش‌ها و پتروشـیمی‌ها و همچنین رانت گسترده اطلاعاتی از ۱۷ اردیبهشـت شاهد خروج پول بودیم و این خروج در تمام ماه‌های بعد به جز آذرماه و اسـفندماه تداوم داشـت. در نهایت مجموعا در سـال ۱۴۰۲ شـاهد خـروج بیـش از ۳۸ همت خروج نقدینگـی از بازار سـرمایه بودیم. فروردین ۱۴۰۳ نیز بازار سرمایه در حالت متعادل بود اما شنبه ۱۸ فروردین شاهد خروج ۱.۲ همتی حقیقی‌ها بودیم.

از مهم‌تریـن اتفاقات فروردین هدف موشـک قرار گرفتـن کنسـولگری ایران در دمشـق بـود که به شـهادت سرداران سـپاه منجر شـد، پس از آن و با تهدیدهای جمهوری اسلامی برای تلافی، بیم جنگ در منطقه بیشتر و اثر آن بر بازار سرمایه ایران و رژیم صهیونیستی به وضوح مشخص شد.

در بازارهای موازی شاهد رشد چشمگیری بودیم و از ۱۹ فروردین ۱۴۰۲ تا ۱۹ فروردین ۱۴۰۳ دلار از ۵۰ هزار و ۵۰۰ تومان در تاریخ مشـابه سال قبل به ۶۴ هزار و ۷۰۰ تومان رسید و ۲۸ درصد افزایش نرخ داشت، یورو نیز از ۵۵ هزار و ۲۸۰ تومان به ۷۰ هزار و ۵۸۳ تومان رسـید و ۲۷.۷ درصد رشد داشت، طلا از ۲ میلیـون و ۵۵۰ هزار تومان به ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان رسید و افزایش ۴۱.۲ درصدی پیدا کرد، سکه هم با رشد بسیار زیادی از ۲۸ میلیون تومان به ۴۳ میلیون تومان رسـید که نشان‌دهنده رشد ۵۳.۲ درصدی آن است.

در این میان اما بازار سـرمایه با رشـد تنها ۱.۴۸ درصدی کمترین بازدهی را از سـایر بازارها داشـت و به‌شـدت عقب مانده اسـت. این درحالی است که بـا توجه به افزایش نرخ دلار انتظار می‌رود بورس نیز رشد چشمگیری داشته باشد.

با بررسـی وضعیت ورود و خـروج پول حقیقی از سـال ۱۴۰۱ تا امروز شاهدیم که به‌طور کل هرسال خروج پول داشته ایم به‌طوری که از ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۲ به ترتیب ۴۵ و ۳۸ همت خروج پول داشـته ایم. به این ترتیب در این ۲ سال مجموعا بیش از ۸۳ همت نقدینگی از بازار سرمایه خارج شده است. همچنین از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا ۱۹ فروردین ۴،۱ همت خروج را شاهد بودیم.

فرهاد رمضان، کارشناس بازار سرمایه برای صدای بورس نوشـت: با توجه به کاهش‌هـای اخیر بورس می‌توان گفت انتظارات و نگاه سرمایه‌گذاران و فعالان بازار سـرمایه تغییر کرده است. لازم به ذکر است که باید بین اشـخاصی که نـگاه بنیادین به بازار دارند و اشخاصی که در سال‌های اخیر با نگاه کوتاه‌مدت وارد بازار سرمایه شدند تفاوت قائل شد، زیرا بین دو گروه انتظارات و دیدگاه‌ها با هم بسیار متفاوت است.

اگـر با پیش فرض‌های محتمل نـگاه کلی به بازار سرمایه در سـال ۱۴۰۳ داشته باشیم مشخص است اتفاقاتی همچون مسـائل سیاسـی، منطقـه‌ای و ... که در سـال ۱۴۰۲ بر بازار سـرمایه موثر بوده، تاثیر خود را بر بازارها و کالاهای دیگر نیز در سـال جدید خواهدگذارد و قاعدتا می‌تواند بر صنایعی که متاثر از قیمت‌های جهانی هستند همچون فولاد، سنگ آهن، مشتقات و فرآورده‌های پتروشیمی و گاز و ... بگذارد. درحال حاضر شـاهدیم بازار مسکن، خودرو و فلزات گرانبها در سـال ۱۴۰۲ رشد داشـته و شاید انتظار رشـد مجدد این بازارها خیلی دور از انتظار نباشـد. البتـه تنها بازاری که از ایـن عرصه تغییرات قیمتی جامانده اسـت بازار سـرمایه اسـت. اثرات قیمتی و بنیادین ناشی از فرازونشیب بازارهای موازی در بازار سـرمایه هنوز به درستی مسـتهلک و اثرگذار نبوده است. این نگاه که بازار سـرمایه می‌تواند با احتمال بالایی در بلندمدت جایگاه مناسبی برای سرمایه‌های سرگردان و غیر مولد باشد بیش از پیش وجود دارد.

در سـالیان گذشته از محل سودهایی که اشخاص حقیقـی و حقوقی از محل بازارهای موازی داشـتند می‌توان به سوی بازار سرمایه به جهت توزیع ریسک و مهار کاهش ارزش پول نسـبت به انتظارات تورمی قرار گیرد. به نظر می‌رسـد بازار سرمایه سال ۱۴۰۳ می‌تواند جایگاه خود را در میان سـایر بازارهای مالی داشـته باشد. یکی از ریسک‌های بازار سرمایه و سایر بازارها نوسان قیمت ارز و قیمت جهانی کالاها است. این موضوع سـال جاری برای شاخص بورس و سایر بازارها مشـکل سـاز خواهد بود و باید حل شود زیرا اصلی‌ترین ریسک بازارسهام همین موضوع است.

مساله بعـدی قوانیـن، دسـتورالعمل‌ها و آیین نامه‌هـای خلق‌السـاعه بوده و پس از آن تسـریع در اجرای افزایش سـرمایه و کاهش زمان بسـته بودن نمادها اسـت که بسیاری از فعالان بازار با آن مشکل دارنـد زیرا تحلیل‌هـای آنها را به چالش می‌کشـد. گزارش دهی و شـفاف سـازی نیز از مسـائل مورد اهمیت اسـت. با توجه به لزوم توسـعه و تجهیز بازار سـرمایه در کنار توسـعه خدمات لازم است سازمان بورس و اوراق بهادار عمق بازار سرمایه را بیشتر کند تا با هر اتفاق و شایعه‌ای بازار دچار شوک و اثر تکانه بر روی قیمت‌های سهام موجود نشود.

خروج پول در سال ۱۴۰۳ ادامه دارد؟

حامد سـتاک، مدیر عامل شـرکت سرمایه‌گذاری سـعدی به صدای بورس گفت: به‌طور کلی سـرمایه یکی از پدیده‌هایی است که به‌شدت نسبت به ریسک حساس بوده و آستانه تحمل پایینی نسبت به ریسک دارد و هـر وقـت احسـاس کند ممکن اسـت روند کاهشی باشد و آن سودی که مورد نظر هست محقق نمی‌شود از آن محیط خارج می‌شود.

بازار سـرمایه مدتی اسـت دچار این مشکل شده کـه علیرغـم ارزندگی که به جهت رشـد قیمت در سایر بازارها وجود دارد، سهامداران و سرمایه‌گذاران حاضرنـد به هر قیمتی از این بازار خارج شـوند زیرا توانایـی تحمل این سـطح از ریسـک را ندارند و به طـرف بازارهایی که ریسـک و نبـود اطمینان نقش کمتـری در آنهـا دارد یا این موضوعات باعث رشـد آنها می‌شـود مثل دارایی‌های ثابـت، ارز و بازار طلا می‌روند.

خروج پول از بازار سـرمایه دسـتورالعمل خاصی نـدارد به‌طـور کل اگـر رونق در بـازار باشـد انواع شـاخص‌هایی که برای بازارها تعریف می‌شود وقتی صعـودی باشـند سـرمایه و نقدینگی به ایـن باور می‌رسـد که باید وارد فضای بازار شـود و سود کند، وقتی شـاخص‌ها و موضوعات مختلفی کـه به بازار سـرمایه مربوط می‌شود روند نزولی را نشان می‌دهد یا عقب ماندگی از سـایر بازارها را در دل خود نشان می‌دهد سـرمایه‌گذاران لزومی نمی‌بینند که خود را بـه ماندن در بازار سـرمایه ملزم کنند و وارد سـایر بازارها از جمله هر بازاری که جذابیت بیشتری داشته باشـد همچون بازار سـپرده، بازار دارایی‌های ثابت و ... می‌شوند به همین مناسبت نمی‌توانیم بگوییم که چه کار باید کرد؟ بازارگردان‌های متعهد و متخصص می‌تواننـد به تلطیف این رونـد صعود و نزول کمک کنند ولی باید فضای کلی مناسـبی باشـد تا اینکه به بازار سـرمایه امیدوار باشـیم تا رفتارها به شـکل منطقی‌تری رخ دهد.

تمام فاکتورهای رشد در بازار سهام وجود دارد ولی این عدم اطمینانی که بین سـرمایه‌گذاران به دلایل مختلف ایجاد شـده باعث می‌شـود همـه در انتظار باشـند تا ببینند، سیاسـت‌های بانک مرکزی، دولت و... به نفع بازار سـرمایه اسـت یا تخریب کننده آن، هر وقت سرمایه‌گذاران به این جمع بندی برسند که سیاسـت‌ها در بازار سرمایه سـرکوبگرانه نیست و یا این سیاست‌های سرکوبگران توانایی مقابله با شرایط بـازار را ندارد به نظر می‌رسـد روند رو به صعود بازار سرمایه شروع خواهد شد. اگر روند موجود ادامه پیدا کند امسـال هم مثل سال گذشته بیشتر خروج پول را شاهد خواهیم بود.

یادداشت

راه‌های بازار سهام در ۱۴۰۳

سحر اکبری
تحلیلگر بازار سرمایه و پژوهشگر اقتصادی

روند کلی بازار سهام تابعی از شرایط اقتصاد کلان است. به عبارت دقیق‌تر، وضعیت متغیرهای کلان اقتصادی مانند نرخ بهره، نرخ ارز و نوع روابط میان آنها با تعیین سطح بازده انتظاری سرمایه‌گذاران، برای حرکت کلی بازار سهام را مشخص می‌کنند. اما تنها توجه به بازده نمی‌تواند پازل سرمایه‌گذاری را کامل کند و برای تکمیل آن باید ریسک را هم در نظر گرفت.

در یـک اقتصاد آزاد مبتنی بر تولید که قیمت‌های نسـبی وظیفـه علامت‌دهی صحیح به فعالان اقتصـادی را دارند، روابط میان متغیرهای کلان اقتصادی باثبات بوده و در صورت بروز شـوک‌های بیرونی، با اصلاح قیمت‌های نسـبی روابط میان متغیرها قابل بازیابی است. اما در اقتصادهای مبتنی بر فعالیت‌های نامولد، یعنی آن دسته از فعالیت‌های نامرتبط با تولید ناخالص داخلی که قدرت رقابت اقتصاد در سـطح بین‌الملل را افزایش نمی‌دهند، متغیرهای کلان روابطی بی‌ثبات و پیچیده به خود می‌گیرند. در این شـرایط به‌دلیل ضعف بنیان‌های اقتصادی، بروز شـوک‌های بیرونی مقدار متوسط این متغیرها را در سطوح جدیدی قرار می‌دهند؛ یعنی دقیقا همان پدیده‌ای که برای مثال در نرخ ارز طی سال‌های اخیر شاهد بوده‌ایم. بنابراین در این شرایط اصلاح قیمت‌های نسبی هم کارکرد خود را از دست می‌دهد و خود در نقش یک شوک وخامت اوضاع را تشدید می‌کند.

پس از جهش نرخ ارز در نیمه دوم سـال ۱۴۰۱، بانک مرکزی با اعمال سیاست‌های پولی انقباضی از طریق کنترل مقداری ترازنامه بانک‌ها و نیز انتشـار گواهی سـپرده خاص با نرخ ۳۰درصد تلاش کرد تا با مهار انتظارات تورمی در جامعه، تورم را کنترل کند. در این میان افزایش قابل توجه میزان فروش نفت هم به یاری دولت و بانک مرکزی آمد تا بتواند برای نزدیک به ۸ ماه ثبات نسبی در نرخ ارز ایجاد کند. اما با این وجود در زمستان سال گذشته، درحالی‌که نرخ بازده تا سررسید اوراق دولتی به بالاترین سطح تاریخی خود یعنی ۳۴درصد رسیده بود، در نتیجه تنش‌های سیاسی به وجود آمده شاهد رشد ۲۳درصدی درصدی نرخ ارز بودیم. با این حال در مقوله نرخ ارز، بانک مرکزی همچنان نرخ مرکز مبادله را به‌عنوان نرخ ارز رسمی کشور معرفی می‌کند.

نرخ ۴۰هزار تومانی مرکز مبادله، صادرکنندگان را مکلف می‌کند تا ارز خود را به میزان قابل‌توجهی پایین‌تـر از نرخ بازار آزاد به واردکنندگان تحویل دهند. با فرض یک اقتصاد رقابتی با ثبات، عملکرد بازار سـهام برآیند عملکرد شـرکت‌هایی اسـت که بر مبنای وضعیت صورت‌های مالی و چشم‌انداز پیش روی خود مورد معامله قرار می‌گیرند. بنابراین در این شرایط رشد سودآوری مبتنی بر افزایش بهره‌وری از اهمیت ویژه‌ای خواهد داشت. حال هرچه از شرایط رقابتی در یک اقتصاد فاصله بگیریم، رشـد سودآوری شرکت‌ها بیشـتر معطوف به تغییرات قیمت محصولات آنها در سطح ملی و جهانی خواهد بود. در اقتصاد ایران که دهه‌ها نرخ تورم مزمن دو رقمی همراه با متوسط رشد اقتصادی بسیار پایین را تجربه کرده، رشد بورس همواره ماهیت تورمی داشته است.

بازار سـرمایه از آغاز سال جاری با حمله رژیم صهیونیستی به کنسولگری ایران در دمشق بیش از پیش در معرض ریسـک گسترش تنش‌های سیاسـی و نظامی در منطقه قرار گرفته است. از سوی دیگر، احتمال انتخاب دونالد ترامپ در آبان ماه و اتخاذ مواضع تند او درباره ایران می‌تواند ریسـک تشـدید تحریم‌ها و متعاقبا کاهش میزان فروش نفت را در پی داشـته باشد. از منظر سیاستگذاری اقتصـادی در داخل نیز قیمت‌گذاری دسـتوری، فاصله زیاد بین نرخ ارز مرکـز مبادله با بازار آزاد و مصوبات خلق‌الساعه دولت را می‌توان از مهم‌ترین ریسک‌های بازار سرمایه دانست.

درخصـوص اقتصاد جهانی نیز به‌دلیل تداوم وضعیت نابسـامان اقتصاد چیـن و کاهش انتظارات فعالان بازارها از تعداد دفعات کاهش نرخ بهره ایالات متحده آمریکا توسط فدرال‌رزرو در سال ۲۰۲۴، رشـد قابل توجه قیمت کامودیتی‌ها در بازارهای جهانی در سـال جاری میلادی چندان مورد توجه نیسـت. درخصوص اقتصاد ایران نیز با توجه به آنکه چشـم‌انداز روشـنی از رشد بهره‌وری در بخش حقیقی اقتصاد و نیز گشـایش‌های سیاسی و رفع تحریم‌ها دسـت‌کم در افق زمانی مورد بررسی ما یعنی تا پایان سـال ۱۴۰۳ وجود ندارد، مسـیرهای پیش روی بازار سـرمایه را در سه سطح می‌توان در نظر گرفت.

سـناریوی خوش‌بینانه برای بازار سهام که بتواند بازدهی قابل توجهی را برای سهامداران به همراه بیاورد نخست مستلزم رفع ریسک‌های ناشی از تنش‌های سیاسی در منطقه است. عقب‌نشینی بانک مرکزی از سیاست‌های انقباضی و متعاقبا کاهش نرخ بهره که با افزایش P/E نرخ سود بدون ریسک، P/E تعادلی بازار سرمایه را هم بالا ببرد نکته مهم دیگر برای تحقق این سناریو محسوب می‌شود. اگر کمینه نرخ دلار را ۶۰هزار تومان مفروض بگیریم، افزایش نرخ ارز مرکز مبادله از سـوی سیاستگذار کلیدی‌ترین عامل رشـد سودآوری صنایع صادراتی از یکسو و حذف قیمت‌گذاری دستوری از سوی دیگر موتورهای رشد کلیت بازار سهام خواهند بود. در نیمه دوم سال نیز با انتخاب مجدد جو بایدن برای ریاسـت‌جمهوری ایالات متحده می‌توان به حفظ شـرایط فعلی سیاست خارجی و عدم تشدید تحریم‌ها نیز امید داشـت. سـناریوی بدبینانه برای بازار سـهام زمانی اسـت که هیچ‌یک از فروض سـناریوی خوش‌بینانه تامین نشـوند. در این حالت بازار سهام می‌تواند رقابت بازدهی را به بازارهای رقیب مانند ارز و طلا با اختلاف زیاد واگذار کند.

امـا اگـر با اطلاعات فعلی بخواهیم سـناریویی واقع‌بینانه‌تر را در نظر بگیریم به نظر می‌رسـد که ریسـک تنش‌های نظامی در منطقه ادامه‌دار باشـد. از سوی دیگر، تاکید سیاستگذار پولی بر مبارزه با تورم هم از طریق سیاسـت‌های انقباضی و هم از طریق ارائه ارز ترجیحی برای کالاهای اساسـی و تخصیـص ارز برای واردات بر مبنای نـرخ مرکز مبادله، کمینه کردن فاصله این نرخ با بازار آزاد را چندان محتمل نمی‌سازد. همچنین اولویت مبارزه با تورم برای سیاستگذار مانع از کاهش قابل توجه نرخ بهره خواهد شـد که این امر می‌تواند مطابق ماه‌های گذشته فشار را بر بازار سهام حفظ کند. بر اساس نظرسنجی‌های صورت‌گرفته درخصوص نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا، شانس دونالد ترامپ برای پیروزی بیشتر از جو بایدن ارزیابی می‌شود. از این رو، مواضع ترامپ علیه ایران می‌تواند از پیش از انتخابات نوسـاناتی را در بازارهای مالی ایـران به وجود بیاورد. بنابراین به نظر می‌آید که بازار سـهام در سـال جاری در واکنش به اتفاقات و اخبار نوسـاناتی را تجربه کرده و ممکن است در مواقعی هم بازدهی نسـبی خوبی برای سـرمایه‌گذاران به همراه داشـته باشد. اما در مجموع به نظر نمی‌رسد با شرایط فعلی سال ۱۴۰۳ هم سالی متفاوت برای بازار سهام باشد و بتواند از منظر بازدهی در میان سایر رقبا یکه‌تازی کند.

دنیای رمز ارز

تایید ETF اسپات بیت‌کوین و اتریوم در هنگ‌کنگ

در یک پیشـرفت اساسی برای بازار کریپتو، کمیسیون اوراق بهادار و معاملات آتی هنگ کنگ (SFC) صندوق‌های ETF اسپات بیت کوین و اتریوم را تایید کرد. در پی این تصمیم، هنگ‌کنگ به اولین حوزه قضایی تبدیل می‌شـود که صندوق ETF اسـپات اتریوم را تأیید کرده اسـت.در نتیجه انتشار این خبر، ارزش بیت کوین به میزان قابل‌توجهی افزایش یافت و به بالای ۶۶ هزار دلار برگشت. قیمت اتریوم هم در بازه روزانه یک رشـد تقریبا ۶ درصدی را تجربه کرده و به ۳۲۶۰ دلار افزایش یافته است.همزمان با رشد قیمت بیت کوین و اتریوم، ارزش کل بازار کریپتو نیز با یک افزایش ۳.۲۴ درصدی در ۲۴ ساعت گذشته، به ۲.۴۲ تریلیون دلار رسیده است.طبق گزارش خبرگزاری‌های محلی، چندین موسسه مالی برجسته، از جمله چاینا اَست منیجمنت (China Asset Management)، بوسرا کپیتال (Bosera Capital) و هش‌کی کپیتال لیمیتد (HashKey Capital Limited)، مجوز صدور صندوق‌های ETF اسپات بیت کوین و اتریوم را از SFC دریافت کرده‌اند.علاوه بر این، شرکت سرمایه‌گذاری هاروست گلوبال (Harvest Global Investments) نیـز اعـلام کرده که مجوز فعالیت در حوزه صندوق‌های ETF اسـپات بیت کوین و اتریوم را دریافت کرده است.سـرمایه‌گذاری شـرکت هاروسـت در دو محصول ETF دارایی‌های دیجیتال از طریق شرکت اواس‌ال دیجیتال سکیوریتیز (OSL Digital Securities Co., Ltd)، اولین پلتفرم دارایی دیجیتال دارای مجوز و بیمه شـده توسـط SFC، صـورت خواهد پذیرفت.در حال حاضر، سـرزمین اصلی چین، ممنوعیت کامل کریپتو را در منطقه اعمال کرده اسـت. بنابراین، شانس دسترسی شهروندان آن به صندوق‌های ETF بیت کوین و اتریوم فهرست شده در هنگ کنگ در این برهه، پایین به نظر می‌رسد.صادرکنندگان صندوق‌ها در هنگ کنگ تأیید کرده‌اند که محدودیت‌های نظارتی، شهروندان چینی را از سرمایه‌گذاری در صندوق‌های ETF ارز دیجیتال منع می‌کند.

پیشروی ریپل در دنیای دیفای با معرفی یک پروتکل وام‌دهی جدید!

ریپـل با معرفی یک پروتکل وام‌دهی درون زنجیره‌ای، به دنبـال تقویت قابلیت‌های دیفای (DeFi) و رهبری این بخش است. این پیشنهاد با نام ۰۰۶۶ XLS-66d با هدف ایجاد یک اکوسیستم دیفای مقاوم در برابر سانسـور در شـبکه XRP Ledger مطرح شـده و اکنون برای بررسی عمومی در گیت هاب در دسـترس اسـت.پروتکل وام‌دهی پیشنهادی یک مکانیسم مسـتقیم برای وام دادن و استقراض را معرفی می‌کند که بر انعطاف‌پذیری و قابلیت اسـتفاده مجدد تمرکز دارد. این پروتکل به شـرکت‌کنندگان اجازه می‌دهـد تا با ارائه توکن‌هـای قابل تعویضی مانند XRP، wBTC و wETH در یک اسـتخر وام‌دهی، سود کسب کنند.

علاوه بر این، این پلتفرم امکان مذاکره در مورد شـرایط وام را در خارج از زنجیره و سـپس، ثبت ایمن آنها را روی زنجیره فراهم می‌کند. این روند سـاده به مشـارکت کاربران و اطمینان از شـفافیت و امنیت کمک می‌کند.طبق گفته حساب توییتری RippleX، پروتکل وام‌دهی پیشنهادی امکان پرداخت وام‌های مدت‌دار با شرایط از پیش تعیین شده را هم برای وام‌های با بهره فراهم می‌کند. این پروتکل همچنین از طریق پذیرش خارج از زنجیره، مدیریت ریسـک و طرح حمایت از سـرمایه اولیه در صورت نکول، نیاز به وثیقه را از بین می‌برد.انتظار می‌رود که این طرح پیشنهادی و طراحی مدولار و قابلیت توسعه آن، ساخت و ادغام برنامه‌های غیرمتمرکز وام‌دهی در شبکه XRPL را آسان‌تر کند.